

ఆంధ్రపత్రిక సచిత్రవారపత్రిక

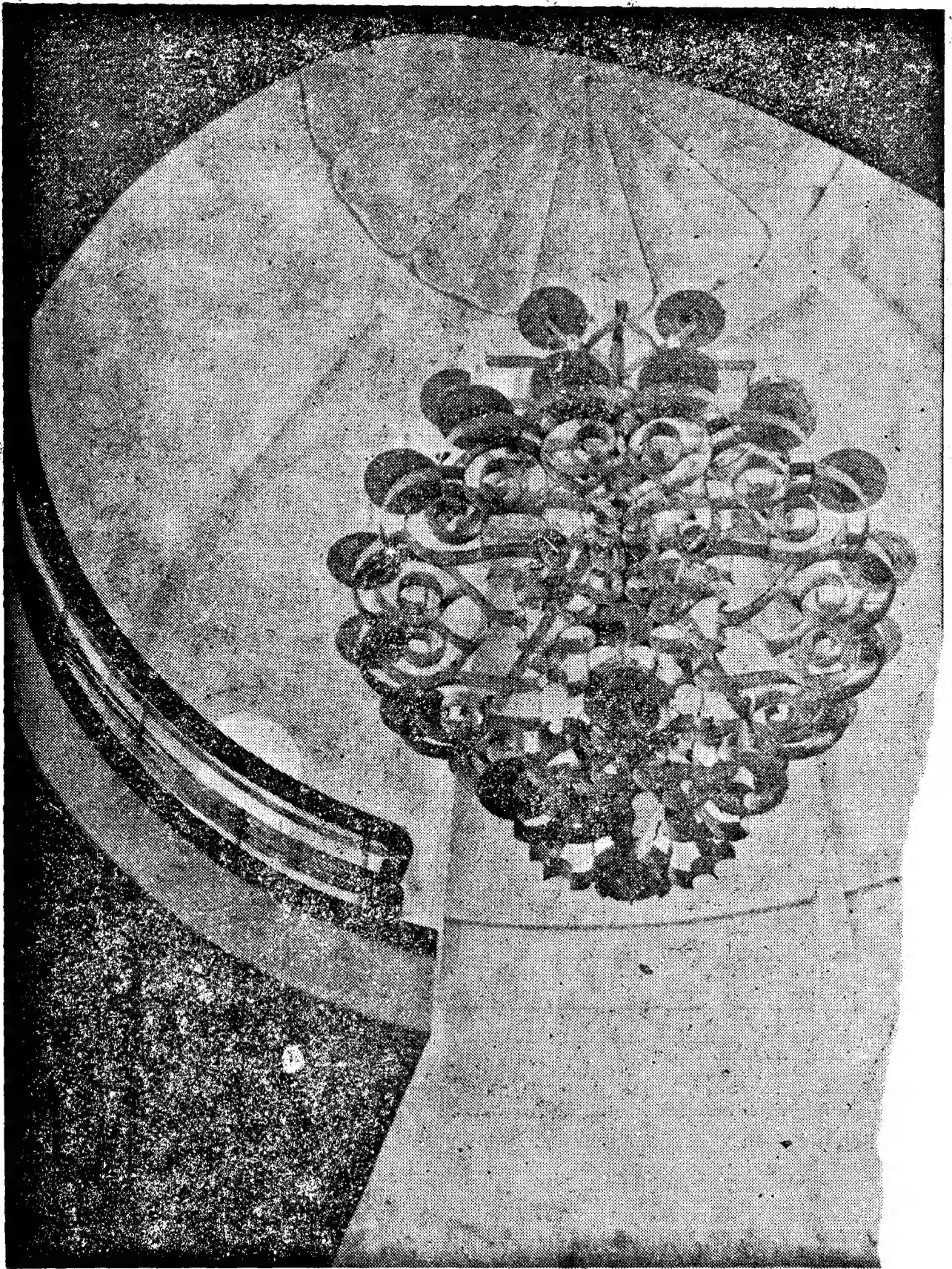

ANDHRA PATRIKA

21-5-58

ILLUSTRATED WEEKLY

25 వ యాపేషలు

దీపగుచ్ఛము

—ఫోటో : వందగోపాల్, నైషాదరాజాదు.

ఆంధ్రప్రదేశ్
అంతటా
ప్రదర్శింపబడుతూంది

నేషనల్ టాకీ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ సమర్పించు శివకామి వారి

వీర భద్రము

తెలుగు

ఎం.జి.రామచంద్రన్...టి.ఆర్.రాజకుమారి...బి.యస్.సరోజ...
ఇ.వి.సరోజ...బాలయ్య...చంద్రబాబు...సిహెచ్.ఎస్

తూట...వాలగొట్టు పద్మరాజు...తూట...ఆదిత్య

ప్రెజెంట్...రామబ్దు

చిత్రా...
విజ్ఞాన

సంభాషణ...సి. మునిరత్నం

సంవత్సర చందా
రూ. 13-0-0
విడివత్రిక 25న.పై

ఆంధ్రపత్రిక

సంచిత్ర వారపత్రిక

పంపుటము 52
సంచిక 39
21-5-58

Founder : K. NAGESWARA RAO

విలంబ జ్యేష్ఠ శుద్ధ తృతీయ బుధవారం

వివయా నుక్రమణిక

★
ముఖచిత్రం :
జలరుహావారి 'రాజనందిని'లో
అంజలిదేవి.

న్యూఢిల్లీ లేఖ	— 8	వత్సర ఫలితాలు	— 81
కూచిపూడి శాట్వాం	— 6	వనితాలోకం	— 85
పెరట్లా వయా వైనలు	— 9	భర్తృవిహీనల దుర్భరస్థితి!	— 88
సూర్యోదయం	— 11	వనితావాణి	— 89
పెల్లి చూపులు	— 18	దగాపడిన తమ్ముడు	— 41
ఒం టెడ్డుబండి	— 17	చాలపాహితీ :	} — 44
నివానిబాలు	— 20	కాకియాత్ర	
మహాభారతం	— 24	సుముఖి	— 45
స్వర్ణసీమ	— 28	నీనిమా	— 50

ఎల్లప్పుడూ మెరిసే చిరునవ్వు

గ్రీన్ కాలిన్సోన్ కు

ధన్యవాదాలు

గుణవంతమైన క్లోరోఫిల్ గూడియున్నటూత్ పేస్టు

గ్రీన్ 'కాలిన్సోన్' బాక్ పేస్టును వాడతూనే వేరే ప్రాంతంబందీ, అది మీ వశమే ఎంత అద్భుతమైన మెరిసే కెల్లగా ఉత్తరవత్సరం మీకే ఆశ్చర్యమే కలుగును. నీవీరో రహస్యమేమనగా గ్రీన్ 'కాలిన్సోన్' యందరి గుణవంతమైన క్లోరోఫిల్ యున్న మృదువైన నురగయున్న ఆతి విప్లవ మందంలోకి వచ్చుకుపోయి, దంకతయమును గరిగించే క్రిమిలను ర్వంసే వర్చి మీ వశమే ఇంతకు ముందుకంటే ఎక్కువ కెల్లగాను పరిశుభ్రంగాను జేయును!

ఎల్లప్పుడూ గ్రీన్ 'కాలిన్సోన్'ను అడగండి

Registered User
Geoffrey Manners & Company
Private Limited

నెహ్రూకు ఐసెన్ హౌవర్ సందేశం?

“ఐసు రోజులపాటు భారతదేశాన్ని దద్దిరింపజేసినవారం” అని గత వారాన్ని వర్ణించవచ్చు. పదవినుంచి తాత్కాలికంగా విరమించబడినటు ప్రధాని నెహ్రూ మాత్రాగా ప్రకటించేసరికి రాజధాని అంతా ఒక్కసారి అటూడికినట్లు ఉడికిపోయింది! ప్రధాని ప్రకటన ప్రపథమంగా ఏప్రిల్ 29-న లేదన వెలువడింది. మే 1-న తిరిగి మరొక ప్రకటన వెలువడింది. ఈ నిర్ణయానికి తిరుగు లేదన్నదే ఈ రెండో ప్రకటన సారాంశం. సన్నిహితులైన మిత్రుల, ఇతర సహచరుల ఆభీప్రాయాన్ని ఆనుసరించి ప్రధాని నెహ్రూ యధాప్రకారం పదవిలో వుండడానికి ఇవపడారనే ప్రకటన మే 8-న లేదనగాని వెలువడలేదు. ప్రధాని తమ సంకల్పాన్ని మార్చుకున్నారనే విషయం వినిగానే రాజధాని “అమ్మయ్యో!” అని ఒక పెద్ద నిటూర్పు విడిచి ఊరటచెందింది. ప్రతి పోరుడి హృదయంలోనూ తిరిగి ఉత్సాహం చెల్లివిరిసింది.

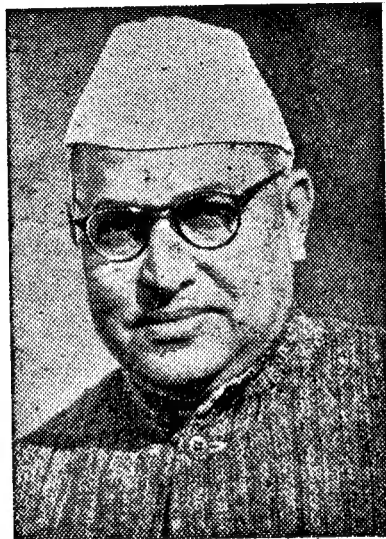
* * * ప్రధాని నెహ్రూ సంకల్పం మారడానికి కారణమేమిటి? ఢిల్లీ పత్రికలు కొన్ని ఒక కారణం చెబుతున్నాయి. మే 2-న లేదన సాయంత్రం 4 గంటలకు ఆమెరికా అధ్యక్షుడు ఐసెన్ హౌవర్ వద్దనుంచి ప్రధాని నెహ్రూకు ఒక ముఖ్యమైన కేబుల్ వచ్చిందన్నదే ఈ కారణం.

కేబుల్ లో వున్న విషయం ఆతిరహస్యమే అయినప్పటికీ అసలువిషయమేమిటో కొంతవరకు మాచాయగా తెలియజేయవడం లేదు. ప్రధాని నెహ్రూకు ఐసెన్ హౌవర్ తన స్వవిషయాన్ని ఒక ఉదాహరణగా చెప్పినట్లు తెలియజేస్తున్నది. “రెండునాడు గుండెపోటు వచ్చి అస్వస్థత బాధపడతాను; మొత్తంమీద ఎవరి కొలాన్ న్న ఎరువు తెచ్చుకున్నట్లుగా భావించి అధ్యక్ష పదవి బాధ్యతలను నిర్వహిస్తున్నాను. రెండవసారి

శ్రీ కృష్ణ

[ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి]

ఈ అధ్యక్ష పదవిని నిర్వహిస్తున్నా వన్న మాటే గాని, ఏమాత్రం హాయి కనిపించడం లేదు.....అధ్యక్ష పదవిలో వున్న నా స్థితి ఇలా వుంటే భారత ప్రధానమంత్రిగా వున్న మీ స్థితి ఇందుకు పూరిగా భిన్నంగా వున్నది. మీరింకా యువకులుగానే కనిపిస్తుంటారు. నిరంతరం తానూ ధరితులై వుంటారు. కొటానుకోట్ల భారతీయులకు మీరు ఆరాధ్యదైవంలాంటివారు. మీ పదవీ కాలం ఆత్యంత జయపదంగా కొనసాగుతు

నిజలింగప్ప
మైసూరులో వీరి మంత్రివర్గము
రాజీనామా ఇచ్చింది

హరికృష్ణ మెహతాబ్
జరిస్సాలో వీరి మంత్రివర్గం
మే 9-న రాజీనామా ఇచ్చింది.

న్నది. అందుచేత తాత్కాలికంగానైనా మీ పదవి విరమణకు కారణం మేమున్నదంటారు?” అని సరిగా ఈ మాటలలోనే గాకపోయినప్పటికీ ఈవిధంగా అర్థంవచ్చేలా ఆమెరికా అధ్యక్షుని సందేశం వున్నట్లు వినికిడి.

* * * ఈ విషయం ఎంతవరకు నిజమో, ఎంతవరకు కాదో మనకు తెలియదు కాని, ఒక విషయం మాత్రం చెప్పక తప్పదు. కేవలం ఆమెరికా అధ్యక్షుడి ప్రత్యేక సందేశం కారణంగానే నెహ్రూ తన మనస్సు మార్చుకున్నారని చెప్పితే, భారత ప్రధాని అవ్యాయుర్వేదినే వాళ్లమవుతాము.

విడి ఏమైనప్పటికీ ఒక సంగతి మాత్రం కావాలి. నిర్విరామ కార్య భారంవల్ల ప్రధాని నెహ్రూ బాగా డిస్సిపేయారావడా మాత్రం నిజం. రాత్రు

సన్‌లైట్ సగము బిళ్లే ఈ బట్టలన్నిటినీ ఉతికింది!

ఇట్లు చేసినట్టిది ఆ
అధిక నురగ!

ఆ అధిక నురగ మీరు చాలా ఎక్కువదియను తెల్లగాను కాంతివంతముగాను
సన్‌లైట్‌తో ఉడుకునట్లు చేసినది. సన్‌లైట్ సురగ ఎంతో ఉధృతమైనది.
కొమ్మలైనది ఎంతో నమ్మదయినది, ఎంతో గుణవంతమైనది.
ఆ అధిక నురగ ఉడుకుట ఎంతో సులభమగునట్లు చేసినది. ఇట్లను చాలా
దిగుగగొట్టకోవక్కర్లేదు. సన్‌లైట్ నమ్మితో ఉడుకబడిన ద్రవీబియ్యమైన
చాలా మానవమునున్నది.

సన్‌లైట్ నమ్మి బట్టలను తెల్లగాను కాంతివంతముగాను ఉడుకును.
తొమ్మిది రోజులకు ఒకసారి వాడుకోవలె.

6, 257 X 53 TL

న్యూ డి లీ లే ఖి

నకా, పగలనకా పనిచేసి జేకేమనానికే తన సర్వత్రా సామర్థ్యాలనూ ధారపోస్తున్నాడు. కనీసం జేకేమనాన్ని కాంటిన్యూయన్ ప్రధాని సెలవూ తన కార్యక్రమాన్ని విధిగా తగ్గించుకోవాలి. ఇంతే కాదు, బ్రిటిష్ అధికారులు, ఇతర ప్రముఖులు ప్రతి వారంతా వా విశ్రాంతికోసం ఎక్కడికైనా వెళ్లిపోయి పోయిగా కాలక్షేపం చేస్తుంటారు. ప్రధాని సెలవూ కూడా ఈ వారంతా విశ్రాంతి పట్టించి అలవడుతుకోవాలి.

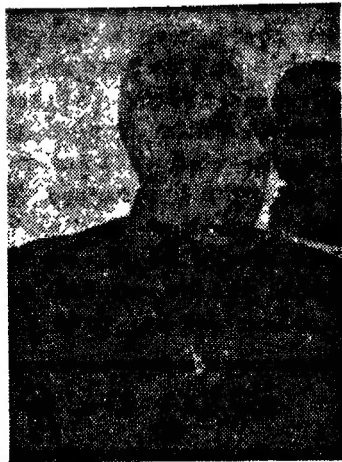
* * * పార్లమెంటు బడ్జెట్ సమావేశం ఈ వారంలో సమాప్తమైంది. ఆర్థిక మంత్రి పదవిమంచి కృష్ణమాచారి తప్పకొనవలూ, తత్ఫలితంగా కేంద్ర మంత్రివర్గ పునర్నిర్మాణమూ కూడా ఈ సమావేశ సందర్భంలోనే జరిగాయి. ఇంతే కాదు, ప్రభుత్వం తరచూ గొప్పగా చెప్పుకునే సోషలిస్టు వ్యవస్థ మూల సిద్ధాంతాలలో ఒకదానికి తీవ్ర విమోచనం కూడా ఈ సందర్భంలోనే ఏర్పడింది. చక్కెర ధర గొడవే దీనికొక తార్కాణం.

వినియోగదారుని సౌకర్యాన్ని బలిపెట్టి ఈ చక్కెరపరిశ్రమ ఆశేదాన్ని పెంపొంది జేకారు. జేకేం స్వతంత్రమైతర్యాతి ఇప్పుటి వరకూ రెండుసార్లు చక్కెర విషయంలో జేకే ప్రజలు ఔమ పరిస్థితులను ఎదుర్కొనలసి వచ్చింది. ఇవి రెండూ కేవలం మానవ కల్పితమైన కృత్రిమ ఔమాలు! జేకేంలో ఉత్పత్తి అవుతున్న చక్కెర ధరకంటే, విదేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకుంటున్న చక్కెర ధర చాకగా వుండేట్లు చెకారు! రాజకీయ కారణాలనే ఆధారంగా పెట్టుకుని చెరుకు ధరకు విపరీతమైన ఛాయని నిర్ణయించారు. చక్కెరమీద పెన్ను విధించారు. ఈ పెన్ను ఎందుకంటే చెరుకుసాత్కృతి ప్రమాదాన్ని పెంచాలన్నాడు. చెరుకుపంట వాణ్యాన్ని పెంచేభారాన్ని కేంద్రప్రభుత్వం తనమీదే వేసుకున్నది. పెన్నువ్వారా వచ్చే రాబడిని కేవలం ఇండుకే ఉపయోగిస్తున్నామన్నాడు. ఈవిధంగా చెరుకుపంట వ్యాపారం బహులాభపాటిగా తయారైంది. ఎంత లాభపాటిగా తయారైందో అంటే, ఒక మంచి చెరుకుతోట వుంటే, ఇరవయ్యేళ్ళు తిరిగితిరగముందే ఒక సొంత చక్కెర ఫ్యాక్టరీ స్థాపించుకోవడానికి కావలసినంత పెట్టుబడిని ఇచ్చే సరించివేయవచ్చు.

* * * జేకేంలోని చక్కెరమిల్లు యజమానుల సంఘాభ్యుదయ పి. హాస్ ఫీల్డ్ ఫిల్లినుంచి వెలువడే "ఈ సరకా ఎకనమిస్ట్" అనే పత్రి

కలో ఒకవ్యాసం బ్రాన్సా చక్కెర ధర విషయమై ఈవిధంగా ప్రస్తావించారు:

"ఇటీవలివరకూ భారతీయ వినియోగదారు ఏ ఇతర జేకేంలోనూ లభ్యంకానంత చాక ధరకు (ఒక్క మాత్రాతిప్ప) జేకేం లో చక్కెర కొనుక్కోగలిగేవాడు. ఈ రోజు మనజేకేంలో చక్కెర ధర విపరీతంగా పెరిగి పోయింది. కెనడా, ఫిలిప్పీన్స్, ఆస్ట్రేలియా మలయా మొదలైన ఏ ఇతర దేశాలలోనూ ఇంతధరలేదు. దీనిధర ఇంతచేటుగా ఎందుకు పెంచాలని ప్రశ్నించేవాళ్ళు ప్రతిగృహిణికి వున్నది. చక్కెరలా ఉపయోగపడే ప్రత్యామ్నాయ పదార్థమేదైనా మా రెక్కలు లో తక్కువ దొరికితే, దాన్ని తప్పక కొని వినియోగించే మాట్లాడుతూ ఆ మెకు లేక పోలేదు. ఒక రకం చక్కెర పై నూటికి మారువంతులు

డాక్టర్ ఖాన్ సాహెబ్

భారత స్వాతంత్ర్య సమరానికి సారస్వం నహించిన అగ్రనాయకులలో ఒకరు. వీరిని మే 9-న లాహూరు లో ఒక దుండగీసు హత్యచేశాడు. వీరు సరిహద్దుగాంధీ గఢార్ ఖాన్ జ్యేష్ఠసోదరుడు.

సుంకం విధించడం జరుగుతున్నది. కలకండ్ ఉత్పత్తిదారులు ఈ విషయం గమనించక పోలేరు. ఖండసారీ చక్కెర ఉత్పత్తి 1957-58 కి పూర్వం సగటున సాలీవా ఒక లక్ష టన్నులు మాత్రమే వుండేది. ఈ ఎడాదికి ఇది 8 లక్షల టన్నులవరకూ పెరిగింది. దీనిమీద కొత్తపన్ను ఏది విధించకపోతే, నూటికి మారుపాళ్ళుగా వున్న చక్కెర సుంకాన్ని తగ్గించకపోతే, 1958-59 లో ఖండసారీ ఉత్పత్తి ఆరులక్షల టన్నులవరకూ పెరుగుతుందని విషయజ్ఞులు అంచనా వేస్తున్నారు.

* * * ప్రతిగృహిణి చక్కెర కొనుక్కోలుకు ఖర్చుపెట్టే ప్రతి రూపాయిలోనూ 88

పయాసెనలు ప్రభుత్వానికి ముడుపుగా వెల్లిస్తున్నది. జేకేంలో చక్కెర ధర ఈ క్రింది నిష్పత్తులలో మడింపవుతున్నది:

నూటికిపాళ్ళు :	
చెరుకు ...	41
పన్నులు ...	88
మిల్లులో వేతనాలు, ప్యాకింగుఖర్చులు	11
ఉత్పత్తిఖర్చులు ...	5
లాభాలు ...	5
వరకీ :	100

* * * మూడేళ్ళ క్రితం ఏ కొత్త ప్రతిపాదన వచ్చినా చక్కెర మిల్లులలో పనిచేయడానికి వీలున్న ఉద్యోగుల సంఖ్య దృష్ట్యానే పరిశీలించడం జరిగేది. ఇప్పుడు ప్రతిప్రతిపాదననూ విజేత ద్రవ్యారసదృష్ట్యా మాత్రమే చూడడం జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వం చక్కెర ఎగుమతి చేసి విజేత ద్రవ్యార్థన చేయాలికొట్టి, కేక ప్రజలు పడరానిపొట్టుపడి నిరంతరం త్యాగాలు చేయకతప్పద నేపరకూ వచ్చాయి స్థితిగతులు. ఈ ఎగుమతులను ప్రోత్సహించడానికే మణుకు ఒకటికి చక్కెర ధర ఒక రూపాయి పెంచాలని పాలకులు తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారు.

జేకేంలో చక్కెర ప్రజావసరాలకు మించే ఉత్పత్తి అవుతున్నదికొట్టి, భేషుగా ఎగుమతి చేసుకోవచ్చునని అధికారుల వాదన. ఇంత విస్తారంగా ఉత్పత్తి చేస్తున్నామనా, అదనపు ఉత్పత్తి ఫలితమేమిటో కొంతవరకైనా వినియోగదారులుకూడా అనుభవించే అవకాశం ఇవ్వకూడదా అని ప్రశ్నించవలసి వస్తున్నది. ఇప్పటికే జేకావసరాలకుమించి చక్కెర ఉత్పత్తి అవుతుంటే, ఇంకా అదనపు ఉత్పత్తికి ఎందుకింత తాపత్రయ పడడం? జేకేంలో చక్కెర ఉత్పత్తి విస్తరణకు కనీసం పదికొట్ల రూపాయలవరకైనా విజేతద్రవ్యం లభ్యమైతేనేగాని, పని పాగడని అంచనా వేస్తున్నాడు. కొత్త చక్కెరమిల్లులకు కావలసిన యంత్ర సామగ్రిని కన్యానీసుదేశాలనుంచి ఎందుకు దిగుమతిచేసుకోకూడదు? ఇలాచేసే మనం ఆ దిగుమతులను రూపాయలలోనే లెక్కకట్టవచ్చు. రూపాయలలో లెక్కయకటివా, ఆ ప్రదేశాలకు మనం ఆ కిమ్యుకుకు సరిపడ ఇతర సరుకును (వారు కొరవడిని) ఎగుమతి చేయొరవచ్చు. ఈ విషయమెందుకు ఆలోచించరు?

* * * ద్వితీయ ప్రళయిక (4260 కోట్ల ఖర్చుతో) అమలు (బహుమతిపై కృషి (54 వ పేజీ చూడవచ్చు)

కూచిపూడి నాట్యం

సశాస్త్రీయమైనది కాదట!

బ్రిటిషుల సంగీత నాటక ఆకాడమీ ఢిల్లీలో 'దాన్సు సెమినార్' జరిపింది. ఈ సదస్సులో జరిగిన చర్చలలో వివిధ రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు పాల్గొని కొన్ని నిర్ణయాలు చేశారు. భరతనాట్యం, కథక్, కథాకలి, మణిపురి నాట్యములు, శాస్త్రవిహితమైన నాట్యాలుగా గుర్తించారు. అటు తరువాత సంగీతనాటక ఆకాడమీ, ఏప్రిల్ 19వ తేదీన ఇలా ఒక పత్రికా ప్రకటన చేసింది:

"ఒడిస్సీ నాట్య సంప్రదాయమును, శాస్త్రవిహిత సంప్రదాయమున సంగీతనాటక ఆకాడమీ-కొన్ని పత్రికలలో ప్రకటించి వట్టుగా పరిగణన చేయలేదు.

"సెమినార్ సమావేశం ఆఖరు నాడు, జరిగిన చర్చలలో భరతనాట్యం, కథక్, కథాకలి, మణిపురి ఈ నాలుగు నాట్య సంప్రదాయములు గమనా ఇతర నాట్యములు అంటే, కూచిపూడి, భాగవతమేళ, ఒడిస్సీ, అంక్య వంటివి ఏదైనా శాస్త్రవిహిత నాట్య సంప్రదాయములు అవునా కాదా అని చర్చించారు.

"ఈ విషయ ప్రాధాన్యమును గుర్తించి, ఆకాడమీ నియమించే ప్రతిబలు సంఘం, అభ్యుదయోత్థ విషయముల దృష్ట్యా కొన్ని ప్రమాణాలు నిర్ణయించటానికి, ఈ విషయమే ఆకాడమీకి సలహాయవ్యటానికి పూనుకుంటుంది. సంగీతనాటక ఆకాడమీ, ప్రస్తుతం భరత నాట్యం, కథక్, కథాకలి, మణిపురి నాట్య

సంప్రదాయాలను, మూలమే శాస్త్రవిహిత సంప్రదాయాలుగా గుర్తించింది."

కూచిపూడి నాట్యం, భరతశాస్త్ర విహితం కాదని, సంగీతనాటక ఆకాడమీ చేసిన ఈ నిర్ణయం ఆంధ్రుల నాట్యకళా విశిష్టతకు తీరని అవకాశం కలిగిస్తుంది. ఇటీవలివరకూ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు, ప్రత్యేకంగా ఓ సంగీతనాటక ఆకాడమీ ప్రాంతీయ కాళి లేకపోవటంవల్ల చరిత్ర ప్రసిద్ధమైన కూచిపూడి నాట్యానికి ప్రాధాన్యం లేక పోయింది. అయితే పరిస్థితులలోనే కూచిపూడి నాట్యకళాభివృద్ధికి, ఆనాటినిద్దమైన ప్రతిష్ఠ, స్థలమహత్వము కలిగిన కూచిపూడి గ్రామంలోగాక అక్కడికి 70 మైళ్ళ

పరిధియందేని వాళ్ళవంటి కొన్ని ఉపన్యాసాలు చేయటంతోను, ఏవోకొన్ని భంగిమలుచూపి, నాలుగుఅడుగులు వేయటంతోను, వాళ్ళునాట్యాన్ని గురించి అధికారికంగా, ప్రమాణయుక్తంగా చెప్పటానికి, చెప్పినవిషయాలు ప్రయోగాత్మకంగా చూపించటానికి సమర్థులూ? కాగా అనేక మార్లు అనేకమంది ఢిల్లీవళ్ళటం, ఉపన్యాసాలు చేయటం, నాట్యప్రదర్శనలు ఇవ్వటం జరుగుతూంది. సంగీతనాటక ఆకాడమీ కార్యవర్గ సభ్యులలో వివిధనాట్య సంప్రదాయాలు తెలిసిన పండితులు కొందరు వున్నారు. వారు కూచిపూడి నాట్యం అనే పేరుతో జరిగే ప్రదర్శనలు కొన్ని చూస్తు

★ తుమ్మలపల్లి సీతారామారావు ★

దూరంలోవున్న విలూరు పట్టణంలో కూచిపూడి నాట్యకళాలయం నెలకొల్పడం జరిగింది కేంద్రసంగీతనాటక ఆకాడమీ కొంత ఆర్థికసహాయం అందిచేసింది.

ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రత్యేకంగా సంగీతనాటక ఆకాడమీ ఏర్పడింది. పూర్వకాలంనుంచి ఆంధ్రులు నాటక నాట్యరంగములలో చేసిన సేవ, వారు ప్రస్తుతంచేసిన కళా విశిష్టత, విశ్వజనీనం కావటానికి విప్రులంగా అవకాశాలు లభిస్తవని అందరూ ఆశించారు. కూచిపూడి నాట్యం, భరత సంప్రదాయసిద్ధమైన నాట్యం కాదని కేంద్ర ఆకాడమీ జరిపిన చర్చలలో వివిధ రాష్ట్రాల ప్రతినిధులూ నిర్ధారణచేశారు. ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీతనాటక ఆకాడమీ కేంద్ర ఆకాడమీచేసిన నిర్ణయాలు ఆధారరహితమైనవని దుబావు చేయటానికి ఎంచర్ల తీసుకుంది? కూచిపూడి నాట్యాన్ని గురించి శాస్త్రవిహితమైన ఆధారాలతో నిర్ణయించటానికి ఎవరు అడ్డులు? శాస్త్రపరిజ్ఞానం, శాస్త్రీయమైన కాలింగల వటులు ఈనాడు ఎంతమందివున్నారు? శాస్త్రంతో

న్నారు. ఈ ప్రయోగాలుచూసి వారు అసంతృప్తులై నాడు. కాగా, శాస్త్రవిహితమైన కట్టుబాట్లతో, సుశీతలవాంఛిని కాలాకాలం ప్రదర్శనలు వాళ్ళుచూసే అవకాశాలు కలుగలేదు. అందువల్ల సశాస్త్రీయమైనకూచిపూడి నాట్య సంప్రదాయ విశిష్టతను ప్రత్యక్షంగా మన కళాకారులు చూపించలేక పోయి వుండవచ్చు. దీని ప్రత్యక్ష ఫలితమే మన కూచిపూడి నాట్యమును భరతశాస్త్ర సంప్రదాయ సిద్ధమైనదిగా సంగీత నాటక ఆకాడమీ గుర్తించక పోవటం. వటులు తమ పేర్లకు నాట్యకేవల పేరును ఒక ఆచార్య విశేషంగా వుంచుకొనటం శిరోజాలు పెంచుకొనటం వటుల నాట్యకళా పరిపిష్టి నిదర్శనాలు కావాలవు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంగీత నాటక ఆకాడమీ నాట్య ఉపసంఘంలో నాట్య ప్రయోగములో సుశీతలై తమ సంప్రదాయంలోని విశిష్ట గుణాలను ఇతిరులకు ప్రదర్శనల ద్వారా కళ్ళకు కట్టినట్లు చూపగల ప్రతిభావంతులు ఎందరు వున్నారు? ఈ శాస్త్రంతోను, దీనికి సంబంధించిన అనుబంధ కళల

తోను, వీటి పరిణామ పూర్వకమైన చరిత్ర తోను సన్నిహితంగా వుండి ఈ రంగంలో కృషి చేస్తున్న శాస్త్రజ్ఞులు ఎందరు వున్నారో పేర్కొని సమన్వయం చేయటానికి, పరిస్థితులు అవగాహన చేసుకోవటానికి ప్రాంతీయ ఆకాడమీ ఏం కృషి చేస్తున్నది? ముఖ్యమైన విషయాలను గురించి నిర్ణయాలు చేయవలసిన సందర్భంలో కూడా వ్యవధి లేకుండా సభ్యులకు మీటింగు నోటీసులు పంపటంవల్ల నాట్య శాస్త్రం తో ఎక్కువ పరిజ్ఞానం లేక పోయినా, అనువంకికమైన, అనాది సిద్ధమైన అనుభవాన్ని వెల్లడించటానికి నా ఏ ఒకరిద్దరికీ కూడా అవకాశం లేకపోయింది.

ఇటీవలి వరకు మన అందరి ఎదుటవుండి, కూచిపూడి నాట్యకళకు ఆపారమైన సేవ చేసిన వ్యక్తమూర్తి, “కూచిపూడి నాట్యకళానిధి” అనే బిరుదమును, గంపింజేరాలు బహుమానము పొందిన వేదాంతం లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారిని మనం ఆమూల్యమైన శాస్త్రభాంధారముగ పరిగణించాము. ఆయన జీవించిన కాలంలో, వారి శాస్త్రవిజ్ఞానాన్ని భావికాలానికి పునయోగపడేటట్లు గ్రంథరూపంలో వెలువరించటానికి తెలుగుదేశంగా ఎలాంటి కృషి జరుగలేదు. వారివని నాట్యాన్ని పట్టుమని నాలుగు సంతకీర్తనలై నా శ్రద్ధగా సేర్పూరించి కృషి చేసిన నటీనటులు లేరు.

ఈనాడు అనేకమంది ఆయన శిష్యులమని చెప్పుకోవచ్చు. కాని వారిలో ఏ ఒక్కరైనా కూచిపూడి నాట్యంలోని విశిష్టగుణాలను యథాతీతంగా ప్రదర్శించగల ప్రతిభావంతులు వుంటే బాగుండేది. వారి పుత్రుడు చి|| వేదాంతం జగన్నాథశర్మ, పలుసంవత్సరాలు వారికింధివద్ద శిక్షణపొంది తెలుగుదేశంలోని పలుప్రాంతాలలో ప్రదర్శనలు ఇచ్చాడు. కూచిపూడి నాట్యకారుల కోవకు చెందిన శ్రీ వెంపటి సత్యం కూచిపూడి నాట్యంలో ప్రతిభావంతుడై కీర్తివిస్తూండే నాడు. ఆయన ఇతరనాట్య సంప్రదాయములలో కూడా ప్రవీణతను అలవరచుకున్నారు. కాని, వీరిందూ కూచిపూడి నాట్యాన్ని గాకుండా వ్యావహారికమైన సినిమా నాట్య పద్ధతులను జీవితాలంబనంగా చేసుకుంటున్నారు. అందువల్ల కూచిపూడి శిష్ట సంప్రదాయప్రదర్శన ఈనాడు దుర్భుతమౌతుంది. అనేకమంది యువకులు కూచిపూడి గ్రామం నుంచి, ఇతర పట్టణాలకు వచ్చి, అక్కడ కూచిపూడి నాట్యం అనే పేరుతో కలగావులంగా అన్ని సంప్రదాయాలూ మిళింపచేసి నేర్చుతూ నాట్యంలో ఆయోమయ పరిస్థితులు ఏర్పడటానికి కారణభూతులౌతున్నారు. దేశంలోని ప్రతిప్రాంతం లోనూ ప్రజలలో నాట్యకళాభిమానం

“చచ్చినా బాత్తాలూడిరావడంలేదు;—నీతో వ్యవహారం తర్వాత తేల్చుకుంటాలే!!...”

వ్యక్తమౌతుంది. ఒకనాడు హేమంగాను, నిందాస్పదంగాను చూడబడిన నాట్యకళ ప్రజాభిమానం పొందుతుంది శాస్త్ర ప్రవీణులు సాహిత్యకళాకోవిదులు అయిన ప్రభువుల ప్రోత్సహంతో జౌన్నత్యం అనుభవించిన నాట్యకళ సాధారణ ప్రజలందరి ఆభిమానం వల్ల, ప్రోత్సహంవల్ల, వృద్ధిపొందవలసిన పరిస్థితి ప్రజాస్వామిక యుగంలో ఏర్పడింది.

సాధారణంగా నాట్యం నేర్చుకోవటం, నాట్యప్రయోగం చేయటం, విశేషమైన ఆర్థికవ్యయంతో కూడినవిషయం. తమ పిల్లలకు నాట్యం నేర్పించే తల్లిదండ్రులు రెండుమాడు నెలలూనే ప్రదర్శనలు చేయాలని కోరుతారు. తమపిల్లలు నాట్య తారలై ప్రశంసలు పొందాలని కలలు కంటారు. దీనికి అనుగుణంగానే, నాట్య చాద్యులు సాగులకు రెండు అడుపులు, ఒక తరంగం నేర్పి ప్రదర్శనలు చేయిస్తున్నారు. వెంటనే వాళ్ళ భావిజీవితాలను గురించి, కళావిశిష్టతనుగురించి ప్రశంసా పరంపరలు పత్రికలలో పదాలిసిందే 1955 లో నేను, ఢిల్లీలో జరిగిన మొదటి జాతీయ నాట్యోత్సవానికి వెళ్ళినపుడు ఇలాంటి పరిస్థితి తెలిసింది. ప్రశంసలు చేయటానికి శాస్త్రం తెలిసిన పండితులకంటే వ్యక్తుల అధికారపు విలువలు బాగా ప్రచార సాధనాలుగా ఉపయోగపడుతున్నవి. సాధారణంగా బహు కొద్దిమందిమాత్రమే వీటికి అతీతులుగా వుండగలరు. ఆసలు మన నాట్య

సంప్రదాయంలో ఒక నిర్దిష్టమైన శిక్షణా ప్రమాణం లేకపోవటంవల్ల నాట్యచాద్యులలో చాలామందికి శాస్త్రకాశిలంగాని, పరిచయంగాని, దీర్ఘకాలీ సాధనా ఫలితంగా లేకపోవటంవల్ల ఈనాడు నాట్యకళలో అవ్యవస్థ ఏర్పడింది.

కూచిపూడి నాట్య సంప్రదాయానికి కూడా ఒక శిక్షణాక్రమం ఏర్పరచాలని అనేక పర్యాయములు విజ్ఞప్తి చేశాను. ఇప్పుడు అలాంటిపనిని చేయటానికి సంగీత నాటక ఆకాడమీ ఉద్యుక్తమైంది. కాని కూచిపూడి నాట్య సంప్రదాయమును శాస్త్రసంగీత సంప్రదాయం కొద్ది సంగీత నాటక ఆకాడమీ చేసిన నిర్ణయంతో అసలుకే మోసం వచ్చింది.

శ్రీ ప్రేంజీవ్ ఫోన్, కాంతినికేతనం నుంచి కూచిపూడి వచ్చినపుడు యక్షగాత ప్రయోగం, కూచిపూడి నాట్యప్రదర్శనం చేయించి ఈ సంప్రదాయ విశిష్టతను ఆయనకు సహేతుకంగా, శాస్త్ర విహితంగా వివరించాను ఆయన సంగీతనాటక అకాడమీ సభ్యుడు. నటుల పరిజ్ఞానమునకు ఆయన అబ్బురపడినాడు.

కూచిపూడి నాట్య సమగ్రస్వరూపాన్ని తెలుసుకోవటానికి ముందు భరతముని నాట్య శాస్త్రంలోని ప్రధాన నూత్రాలు, అలక్షణములు, ఉపయోగములు, వాటి పరిమితి మొదలైన అంశాలు తెలుసుకోవటం అవసరం. కోహళ, నందికేశ్వర, నాయనందన, నారద, ఫులాద, శుక్ర, యాజ్ఞవల్క్య భరతముని భరతములు ప్రాచీన నాట్య లక్షణాలను వివరిస్తున్నవి. ఇవి చతుర్విధాభి నయ

★ కూచిపూడి నాట్యం ★

విధానములను వాచిక, సాత్వికాహార్యాభివ్యయ లక్షణములను, హస్త ద్వంద్వ ప్రాణముల తోటలను, 28 అసంయుత హస్తములను, 308 హస్త స్వరూపమును, 28 స్వత్యహస్త స్వరూపమును, 28 స్వత్య హస్తములను, 14 విధములైన శిరోభేదములను, 20 దృష్టి భేదములు, పాదభేదములు నవరసాలంకారములు నీటిలో స్పృశపరచబడివున్నవి.

తొలినాట్యకాలమైన భరతముని నాట్య కాస్త్రం వెలువడిన పది శతాబ్దాల వరకు నాట్యలక్షణ గ్రంథాలు ఏమీ వెలువడలేదు. క్రీస్తుశకం 11 వ శతాబ్దారంభంలో అభినవ గుప్తాచార్యుడు భరతుని నాట్య కాస్త్రానికి వ్యాఖ్య వ్రాశాడు. ఆ వెనుక శోభల దేవుని పుత్రుడు, కార్తీకపుత్రుడు “సంగీతరత్నాకరం”

అనే లక్షణగ్రంథంలో, కొన్ని దేశ సంప్రదాయములలోని శిక్షణకాలను, మార్గదర్శి పద్ధతి క్రింద గుర్తించాడు. అప్పటినుంచీ, నాట్యం, నాట్యభర్త అనీ. లోకభర్త అనీ, రెండు సంప్రదాయాలుగా స్థిరపడి సమాజంలో స్థానం ఏర్పరచుకున్నది. భరతముని చెప్పని 88 కారణాలు, 24 అసంయుత హస్తములు, 18 సంయుత హస్తములు, 55 చాలనములు, అయిన పేర్కొన్నాడు. భరతుని కాలం నాటి ఎనిమిది రసములను అటు పిమ్మట అలంకారికులు నవరసములుగా గుర్తించినారు. ఆంధ్ర కర్ణాటక దేశమున పాలించిన కాకతీయ రాజుల కాలంలో జయప్రసాద సేనాని వ్రాసిన ‘స్వతిరత్నావళి’ రత్నావళి నేటి వరకు, నాట్యలక్షణానికి ప్రమాణగ్రంథంగా గుర్తించబడుతుంది. ఈ కాస్త్ర గ్రంథం యిప్పటి వరకు తాళపత్రాలలో వుంది. కాబట్టి యీ కాస్త్రాన్ని యంతరవరకు పరికిరించిన పండితులు లేరు.

కూచిపూడి నాట్యకళా చరిత్రను తెలుసుకోవటానికి, కాస్త్రయాపం గ్రహించటానికి, ప్రాచీన దేవాలయ శిల్పములు సాహిత్య భారములు, చారిత్రక వివరణములు మనకు తెన్ను ఇవ్వగలిగున్నవి. ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో తొలిసారిగా కూచిపూడి నాట్య ప్రసక్తి రాక పూర్వమే, దేశాన్ని పరిపాలించిన రెడ్డి రాజుల కాలంలో కూడా సామాన్య ప్రజలకు దొమ్మరిపానుల ప్రదర్శనములు పిడి నాటకములు ప్రజా విశేషములుగా వుండినప్పటికీ, రాజులు సంగీత కళాప్రణేతులై, అనేక సంగీత కాస్త్ర గ్రంథములను వ్రాసి సంగీత నాట్య కాస్త్రములను ప్రోత్సహించినారు. ఆ కాలంలో రాజ మహేంద్రవరాన్ని విలీన రెడ్డి రాజులు కైపులు. వీరికి శివపూజ ప్రధానమైనది. ప్రతినిత్యము వీరు ఆరు మారులు సదాశివుని పూజించుట ఆచారముగ నుండినది, అందువల్ల అర్చనా విధానంలో:

“దీపం దర్శయామి
ధూపం దర్శయామి
స్మృత్యం దర్శయామి” అని ఉచ్చరించేవారు.

నాట్యం ఒక ముఖ్యాంగమైనది. అప్పటికే దేశంలో శైవమతంతోపాటు వైష్ణవం కూడా స్థానం ఏర్పరచుకున్నది. అందువల్లనే వారివారి కళా సంప్రదాయములను అనుసరించి దేవాలయ చిదవటం, నాట్యాలు ప్రదర్శించటం ఒక ఆచారంగా పరిణమించింది. అప్పటినుంచీ దేవాలయ మాన్యములు, వృత్తులు అమలులోకి వచ్చినవి. ఈ కాలంలో జీవించిన పాల్కురికి సోమ నాధుడు వ్రాసిన “పండితరాధ్య చరిత్ర”లో నాట్యపాంగములు విపులంగా వర్ణించబడినవి. శ్రీశైలము అప్పుడు మహాప్రసిద్ధిపొందిన శైవక్షేత్రం. మహాశివ రాత్రి పర్వదినంబున అక్కడ జరిగే వినోదములు, నాట్య ప్రదర్శనములు మహాజంగా వర్ణించబడినవి. అప్పటికే, భరతముని ఆనంతరం, అనేకమైన నూతన నాట్య సంప్రదాయాలు శివుల ఆమోదం పొంది మార్గపద్ధతులుగా అంగీకారంలోకి వచ్చినవి. అప్పటినుంచీ పురుషనాట్యం తాండవం అనీ, స్త్రీ నాట్యం లాస్యం అనీ వ్యవహారములు చాల్చినవి. ఉద్భవమైన తాండవం సదాశివునకు ప్రీయంకరమైనది. తాండవం, లాస్యం, రెండుమార్గపద్ధతులూ, రాజులచేతను, ధనవంతులచేతను, ఉత్తమ కులమునకు చెందిన పండితులచేతను అభినయించి ప్రోత్సహించబడినవి. దేశనాట్యపద్ధతి సామాన్య జనుల వినోదంగా పరిగణన పొందింది. శ్రీశైలక్షేత్రంలో 64 నాట్యకూటములు వుండినట్లు ప్రసిద్ధి.

కాకతీయుల పరిపాలనా వంతరం తెలుగు దేశంలో మార్గదర్శి నాట్య సంప్రదాయం విశేషవ్యాప్తిపొందింది. ఆ కాలంలో విద్య తక్కువై, పండితులు, నాట్యలంకార కాస్త్రములు చదివినారు. ‘హాడకీ కుమార చరిత్ర’ వ్రాసిన నూరామాత్యునకు అభినవ భరతాచార్యుడని ప్రసిద్ధి కలిగినట్లు తెలుస్తుంది.

కొరవి గోపరాజుకవి నాట్యకళాకాస్త్ర వైదుష్యాన్ని యిలా వెల్లడించాడు:

“గంభయ్యలు పదునాల్గు దోషములు
దక్కన్ బాళిమానంబులన్
గాంధర్వంబు ధృవాప్రబంధ సరిణిన్
గావింపగా వాద్యముల్
ధిం ధిం ధిక్కధిమిక్కు తక్కుధికతోం
ధిక్కతోం ధిక్కులేం
ధిం ధాం ధుంకకు ధౌక్కుధిగిడదిధా

ధీయించు మోవనవెనన్”

సింహాసనద్వారాశింక.

అటుతరువాత కాలంలో శ్రీనాథకవి “కాశీఖండంలో” ఆ కాలంలోవున్న మార్గదర్శి పద్ధతులు వర్ణించాడు.

“దత్తిలి కోహళి, భరత, మతంగ వండి కేశ్వరాదిమతానుసారంబున, వివిధ ప్రబంధముల నిర్మించి, దానికి బహువిధసాన మండల చారిత్రకాంగ వారలచేతదేశ వర్తనాది శిరోభావ దక్షిణార్థచాల వంబులుమెరయ దేశి మారలాస్య తాండవములు పరిధవించు” (వచనం)

విజయనగర సామ్రాజ్యమును పరిపాలించిన శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు సాహిత్య కళా భూషణుడు. ఆ నాడు నిర్మించిన ‘తేనాక్షి’ లోని దేవాలయ శిల్పములు అపూర్వమైన నాట్య కాస్త్ర విజ్ఞానమునవెల్లడించున్నవి. దేవాలయపార్శ్వంలో ఒకవోట సదాశివుని ఆనందతాండవం చెక్కివుంది. నాంపి, ఆనెగొంది, సోంపల్లి వాజార రామాలయం, సర్వగ జెబూల, మొదలైన ప్రాంతాలలోని శిల్పాలు అప్పటి నాట్యకళా పరిణతిని చాటుతున్నవి.

శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు నాట్య ప్రియుడు అంతఃపురంలోని స్త్రీలకు కూడా నాట్యంలో శిక్షణ యిప్పించటానికి శిక్షణకాలయాలు వున్నట్లు తెలుస్తుంది. రాజు సమక్షంలో శిక్ష నాట్యప్రయోగాలు జరిగినవి. నాట్య మంటపమును మొదట నిర్మాణం చేయించి అక్కడ ప్రయోగ విధానం కూడా, చిత్తిరువులలో చెక్కించినట్లు నాట్యమంటప వర్ణనవల్ల తెలుస్తూంది. ప్రస్తుతం ఆ ప్రాచీన శిల్పములు గాని, చిత్తిరువులుగాని, మనకు లభించటం లేదు కాని విదేశీ చరిత్రకారుడు, పెయన్ రచనవల్ల ఆ కాలంలో భరతకాస్త్ర విజ్ఞానం, ఎలా ప్రచారం పొందింది, ఎటు వంటి మహాజ్వల దళిలో వుండినది, తెలుస్తున్నది. నాట్యమంటపం వెనుక భాగంలో సాధకులు వ్యాయామం చేయటానికి ఒక వ్యాయామ కాలను కూడ నిర్మించినట్లు వర్ణించారు. ఆంధ్రుల నాట్యకళా విశిష్టత శ్రీకృష్ణ దేవరాయల కాలంలో రాజసభా గౌరవం పొందినది. ఆనాడు భరత నాట్య కాస్త్రకోవిదులైన పండితులు వర్ణించారు. వీరిపద్ధతార్థాత్రికంలో శిక్షణ పొందిన రూప విలాసినులైన దేవదాసీలు మహాదేశ్వర్యంతో కులతూగుతూ, నాట్యకళా లక్ష్మికి కూర్చి పుత్రకలెనారు. వారు తమ అపూర్వ నాట్యకళా విన్నాగముతో రాజోత్తముని, ఉన్నత వంశీయునకు చెందిన పండితులని రంజించినారు. ఉత్తమ భరత కాస్త్ర ఉత్తమ సంప్రదాయాలను మిళితం చేసుకున్న కూచిపూడి నాట్యం కాస్త్ర సమృతమైనది కాదంటే మిన్నకుండటమేనా?

పెరట్టో నయ్యాపనలు

|| లాభం లేదబ్బాయ్! నవ్వు ఆరువు... గీపెట్టి నీ త్రి మొ తు కో... నేను మాత్రం లేద...అంటే...పన్నెండు నయా పెసలకన్న ఎక్కువ చ నే ఇవ్వను. ఊ... కానీ త్వరగా తీసుకో నాకు వేళవుతుంది మరి" అన్నాడు మాధవరావు. అని 'ఈ వేళవుతుంది' అనేమాట అనకుండావుంటే బావుంటేది. ఈ బలహీనతను ఇతను ఉపయోగించుకొంటాడనుకొన్నాడు. అనుకొన్నట్లే అకుట్టాడు పావలాకు తక్కువ చెప్పటానికే అంతిమపుగల బస్తాను తీసుకురావడానికి వీలేదన్నాడు. 'అది విమర్శించస్తా, బరువుక్కువ. ఎట్లాసారీ' అంటాడతను.

అయినాసరే మాధవరావు లేడకన్న ఎక్కువ ఇవ్వదలచుకొలేడు. తను ఇవ్వలేడుకూడాను. అంతగా అతను వొప్పకొక పోలే తనే మోసుకొని వెళ్ళడానికేమీ దానిర్పించుకొన్నాడు. ఆ నిర్ణయానికి రాగానే అతనిముఖంలో కనిపించిన ఆపటుదలను ■ టిట్టవాడు గుర్తించి ఇక తగ్గడానికి తయారయ్యాడు.

"పోనీ మూజాలివ్వండిసార్" అన్నాడు మాధవరావుకు సంతోషం కలిగింది. కానీ రెండవసారికన్న ఎక్కువ ఇవ్వదలచుకొలేడు.

"లాభంలేదు. నీకేమిలే తీసుకుని ముందుకువచ్చు. లేడకన్న ఎక్కువమాత్రం చ నే ఇవ్వను. అంటే," అన్నాడు.

"సరే పదండిసార్. కోజ్జా ఎంతోడబ్బు ఖర్చుచేస్తారు. మాక్వాటంటే మీకు మనస్సు రాదు" అని టిట్టవాడు అవలీలగానే మూట తీసుకొని తలమీదవుంచుకొని, బరువుచేత కోటోలు ఒక్కమూలుగు మూలిగాడు.

అమూలుగు మాధవరావును అమితంగాకడి రించివేసింది. తను అతని రక్తమాంసాలు పిండుతున్నట్లునిపించింది. 'అవును అతని నన్నటు కోజ్జా ఎంతడబ్బు తగలేయడం లేదు? కేవలం కిరీకడ్డంతో బ్రతికే ఈ కూలికి పావలాయినే ఏంపోతుంది పాపం! చాలత్తువీ పడతాడు. కాదు కానేకాదు. ఇలా ఆలోచించ వలసింది ధనికులూ, పెద్ద ఉద్యోగులే కాని తనలాంటి గుమాస్తాకాదు. విజాని! ■ నేమీ తగలేయడం లేదు ప్రతిపే సామిగల్పదాని! ప్రయత్నిస్తూ వుంటే తప్ప గడవ నేగడవదు. ఈకోజ్జా పదినిముసాల ఘర్షణతో లేడ మిగిల్చాడు...ఇలా కోజ్జాకు

పావలా అయినా తగించవచ్చు-అంటే ఏ మన్నమాట...మాపానికి ఏమన్నర రూపాయలు ఖర్చు తగించగలుగుతున్నాడన్నమాట తను. ప్రతికోజ్జా ఎన్నో కోరికలు కలుగుతుంటాయి... కాదు కోరిక ■ నేని ఎప్పుడో చచ్చిపోయినయ్య...ఎన్నో అవసరాలు కలుగుతుంటాయి. బాగా ఆలోచించి పిలయినంత వరకు ఈ అవసరాల్ని తగించుకుంటూ రావలసివస్తోంది. అలా తగించుకోక పోలే జీతం డబ్బు చాలనే చాలదు. ఈ అవసరాలు తగించుకోగలగడమేది గొప్పేమీ కాదు. తప్పుగుమరీ. డబ్బులే నప్పుడు దానంతటలే ఉరుగుండి పోతుంది. అంటే..."

ఇల్లు వచ్చేసింది. ఇంటిదగ్గరకు ■ ఇద్దరూ వచ్చేకొరు మాధవరావుకు చాతాతుగా జ్ఞాపకం వచ్చింది. తన జేబులో రెండు నయాపెసలుకన్న ఎక్కువలేదు ఆ కుర్రా

రాజేంద్ర

|| పన్నెండు నయాపెసలు లేదా లేడయివ్వాలి. ఇంట్లో అవిడ దగ్గరవుండో లేదో వాస్తవానికి అవిడదగర వుండటానికి పిలువేనే లేదు. అది మొదటిలేదీకాదు కనీసం రెండోలేదీ అయినా కాదు. లాభంలేదు ఉండదు.

"ఉండదు లాభంలేదు" అని గట్టిగా అంటూ తలుపు తట్టాడతను.

స్వాయంగా "క్యామలా తలుపుతీ" అని పిలిచి తలుపు మెలగా మీటవలసింది కాని ఆ ఆదురాలో తలుపును బాదాడు.

తలుపులోపల గడియపెట్టి లేదు (నేను) న్యూదయకాటంలా దానంతటలే లేయకొంది. ఎదురుగా అతని అర్ధాంగి క్యామల అదిరిపడి అప్పుడే చిరిచాపమీద కూర్చుని ఆకుకూరలు వలుచుకొంటున్నదల్లా లేచి నిల్చుంది.

ఆమెముఖం విప్పారింది కళ్ళు మిలమిల మెరికాయి. జుతు ముఖంమీదపడి నాట్యం చేసింది! పెదవులు అందంగా కడిలాయి; ముఖమంతా కళకళలాడింది. మాధవరావు చాడిపోయిన ముఖంలో చిరునవ్వు వెలసింది.

"ఎందుకని తనరాక ఈమె కింత ఆనంద పోతున్నది. తనేం లేస్తాడని ఆమె ఆశ.

ఈదార్పాన్యకు ఏం తీసుకు రాగలడు! తన సాన్నిధ్యం ఆమె కండు కంఠ ఇమం కలిగి న్నుంది! తనలాంటి దార్పాన్యకు...దార్పాన్యకు లేద అప్పుకూడా లేచ్చాడు...అవును దార్పాన్యకు...ఇతనికి లేద ఇవ్వారీప్యకు" అనే యామాట వైతే ఆ నే కాదు అనకో కుండానే.

కుట్టాడు బస్తాకించ దింపి "ఎక్కడ వుంచమన్నాడు బాబూ" అన్నాడు.

"అక్కడే వుంచు... అది సరే..." అని కొంచెం విచారంతో భార్యకేసి తిరిగి "నీదగర ఒక్క పదినయ్యపెసాలు గానీ వుండా" అన్నాడు. ఆమె చేతనుంచి డబ్బు రాలేదు. పెదవులనుంచి చిరునవ్వు అగదంతా ప్రసరించింది. ఆమె అన్నిటికీ చిరునవ్వు నవ్వుతుంది. ఆమె అలా వర్ణిస్తప్పుడల్లా 'కస్తాల్ని ఇలా చిరునవ్వుకో' ఎదుర్కో చాలి" అని మాధవరావు అనుకోవడం మామూలు. ఇప్పటి ఆ చిరునవ్వుకు తెలుగు తిరుమా "మనదగర అడబ్బు అనే పదారం ఎలా వుంటుంది...లేదు" అని అతను నులభంగా తిరుమా చేసుకొన్నాడు. నుంచి అనుభవమున్న దేశభాషా దివ్యప్రకాశనా సంపాదకుడు అంగ్ల భాషలోని వార్తను తెలుగులోకి తిరుమా చేసినంత త్వరితంగా ఆమె నవ్వును అర్థం చేసుకోగలడు. ఇతరకు ఆమె నవ్వు ఆపరిచితమైన పక్షుల 'డికీద కూకూ' భావవంతిడి. చూసి ఆనందింక గలరు కానీ అర్థం చేసుకోలేరు.

"అతనికి లేడయివ్వాలి. నాదగ్గర రెండు నయాపెసలే మిగిలివున్నాయి మిగతా నవ్వు సర్కార్సిందే ఇవ్వడు. పెట్టేలేదా అలదురా గిలమరా అన్నీ వెలికి చూడు. ఆమాత్రం వుండకపోదు" అన్నాడు. అని ద్వారం అవతలి నిల్వన్న టిట్టవాడికేసి 'ఇదంతా పిడు వింటావున్నాడు. ఇదేం బాగాలేదు" అన్నట్లు మళ్ళీ భార్యకేసి చూశాడు. ఆమె మళ్ళీ చిరునవ్వు వర్ణిసింది. తెలుగులో స్పష్టంగా "నేను అవన్నీ అంత చెత్తిగా ఎప్పుడూవుంచను. ఎప్పుటికప్పుడు పర్తి కుభ్రంగా అందంగా వుంచుకొను. చాటిల్లో ఎక్కడా అసవ్యాంగా కానీయా అని ఇరుక్కొనడానికి పిలువేదు," అని దానర్థం.

మాధవరావు నిట్టూర్చాడు. దానికి సుహీ

★ పెరట్లో నయా పైసలు ★

శం భాషలో “ఇంక నాపాటేదో నేను పడ్డాను. సరే” అని ■ పాటేదో పడటం ప్రారంభించాడు. పాండు జేబులు విడిచాడు. ఒక జేబులో అరణాకాసు ఒకటి దొరికింది. అమిత సంతోషంతో “దొరికెన్” అని పైకితీశాడు, చొక్కా జేబులోంచి రెండు నయాపైసలకాసు తీశాడు.

■ రెంటిని క్యామలమాని చిరునవ్వుతో ఎంతో అందంగా తెలిగి “రెండూచేరి విడువయాపైసలు” అని తన తెలివిలేటల్ని టుకాపుచేసుకొంది. నిజానికి ఇప్పుడాయితే పుటండావుంటే ఈ రెండు నాణేలూ కలిసి ఎంతవుతుందో తెలిక అతను గంటసేపు మధనపడిపోయాడు. ఎందుకంటే ఎంత లెక్కవేసినా ఆ రెండూ కలిసి పన్నెండు నయాపైసలు ఎన్నటికీ కానీకాదని స్పష్టంగా తెలుసుగనక!

కుట్టాడు తొందరపడుతున్నాడు. “నాకు టెనుయిపోయింది. నన్ను పంపించేయండి బాబూ” అని అతను అడిపనిగా అరుస్తున్నాడు. మాధవరావును అతని మొఱచినిపిస్తూనేవుంది. అతనూ తొందరపడుతూనే వున్నాడు.

“నా చిటికెల్లో! కాస్త ఇల్లంతా వెదికి వెదుకూ! నీకు పుణ్యముంటుంది. ఎక్కడో ఒక రెండణాలు కనిపించకపోదు” అని అతను ■ మెదగరగానెల్లీ ఆ చాపమీదే కూర్చున్నాడు ‘ఉన్నెరను’కొంటూ.

ఆమె “ఆల్ రైట్” అంటూ పెరట్లోకివరు గల్గింది. మాధవరావు “ఈ కుట్టాడు ఏమును కొని పోతున్నాడో” అని కొంచెం లజ్జగా చూశాడు. అతను తొందర పడుతున్నా ‘తమాషా చూస్తున్నట్లు’ కొంచెం హుషారుగా వున్నాడు.

రెండు నిమిషాల తర్వాత కుట్టాడిలో కదలిక కనిపించింది

“బాగుంది. చాల బాగుందిసార్. ఇట్లా గిరాకీలు కోజుకు రెండోసే చాలు! పోయి యింకోపది చూసుకోవలసివస్తోంది. మమ్మల్ని ఇట్లా ఆపేస్తే ఎట్లసార్” అన్నాడు అందరి కూలీల ఏక్తేక్ ప్రతినిధిలాగా అత నన్ను మాటలకు మాధవరావు జాలిపడ్డాడు. నిజానికి ఆ సమయంలో తను జాలిపడవలసి వది తనను చూచే అనే విషయం వెంటనే జ్ఞాపకం వచ్చింది.

మాధవరావు భార్య క్యామల సంతోషంతో పొంగిపోతూ తిరిగివచ్చింది ఆమె చేతిలో ఒక విడు నయాపైసల రూక మిల మిలా మెరిసిపోతూ వుంది.

ఆ రూక నామెపైకి ఒకసారి ఎగలేసి, మాధవరావు తెరుచుకొన్న జేబులో పడేలా

వేసింది మాధవరావు నోరు తెరుచుకుంది! ‘పెరట్లో దబ్బెక్కడిది. పొలిపెట్టిందా! పెరట్లోని గైదేసిడియూ చెట్లో కాసిందా. లేదా ఆకొత్త మొక్కకొత్తరకంనయాపైసలు కాసిందా! కాస్తే పొలిపాణేలు కాయవచ్చు కొత్త నెలాకానాయి. విచిత్రాల్లో విచిత్రం అతని ముఖంలోని ప్రక్కలు ఆమెముఖం మీద ప్రతిఫలించాయి చిరునవ్వురూపంలో జవాబు వెలువడింది.

“నూమూలే కదూ! స్నానం చేసేప్పుడు జేబులో ఏమైనా వుంటే తాము వాటిని దాచుకో నేరొట్టు అక్కడే కదూ మీకు”.

“మొత్తం పది నయాపైసలయింది, మిగత రెండు నయాపైసలమాటేమిటి? రెండు నయాపైసలు సంపాదించు క్యామల చాలు అన్నాడు, అని తనూ ఊరికీ కూర్చోలేదు.

సంపాదించడం ప్రారంభించాడు. చొక్కా చేతుల మడుపులో బనీటికెట్ వుంచుకొనే అలవాటు దరినికి - అలాగ డబ్బుకూడా పొరబాటుని ఎప్పుడైనా పడేసి వుండవచ్చునని చొక్కా చేతులు విప్పి చూశాడు. ఫలం నహీహే! లాభంలేదు!

మెరుపులా లేచి పుస్తకాల అలమర మీద ‘మెరుపుదాడి’ చేశాడు. చెత్త చాలా పట్టుబడింది. ఆసలు దొంగ పట్టుబడలేదు. ‘కువ్ ఫీ ఫల్ నహీహే! నోయూస్! లాభంలేదు. తనోయూస్ లెస్ ఫెలో! అవును. తను వట్టి పనికిరాని చెత్త వెధవ. లేకపోలే ఇంత పెద్ద ఇంట్లో రెండు నయాపైసలు సంపాదించలేక పోవడమా! క్యామల మేలు! విడు నయాపైసలు సంపాదించింది. “షీ ఈజ్ చిల్డర్ దాన్మి! నాకంటే అవిడే మేలు” ఈ మాట పైకి వెలువడింది.

క్యామల చెత్త కాగితాలచెత్త బుట్టలో పెదుకుతోంది ‘నేవుడు ఆమె కోరికను దయగ్గ తీర్చుగాక. మేగాడీ టైప్ మార్!” అనుకొన్నాడు.

“బరే దొరికింది. దొరికింది” అని కేక పెట్టిందామె.

తన కామె (క్యామల) మొదటిసారి దొరికినంత సంతోషంతో “దొరికింది దొరికింది” అంటూ తనూ పైకిలేచి రెండడుగులు వేసి, ఆమె చెయిలాక్కున్నాడు. ఏముందా చేతిలో! ఒక కార్డుముక్క!

“ఇదా” అని నిట్టూర్పుకు మాధవరావు. “అవును-ఇదే” అని ఆమె చిరునవ్వు సమాధానం.

“ఇప్పుడేం చేద్దామంటావు” అన్నాడు. “ఆ పది నయాపైసలు, ఈ కార్డు ఇచ్చేయండి. ఇంకా నూడు నయాపైసలు

ఎక్కువే అవుతుంది. పోనీ యిచ్చేద్దాం” అందామె. ధర్మరాజు (రాణీ అనాలి కాబోలు!) ముఖంపెట్టి. ఆముఖాన్ని దగ్గరికి తీసుకొని రెండుముద్దులకు పైగా పెట్టుకోవాలనిపించిందిగానీ, రెండు నయాపైసల సమస్యకూత్రం తీరినట్లునిపించ లేదతనికి.

‘ఎంత అవమానం. ఎంత సిగుచేటు. కూలికి రెండణాలిచ్చుకోలేక ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి పొషాకారులూ కవరూ ఇచ్చుకోవడమా. ఈ అవమానం తనకా? తనకు తక్కువ జీతమిచ్చే ప్రభుత్వందా! ఎవరి దైవేనో! అందుకని తన దైకానీలే! ఇంతకూ ఆ కుట్టాడికి కారెందుకు. మరో ఆసందర్భంనడమా - ‘ఆ కార్డు అటుబట్టా’ ఎందుకుంది! అంతా మిస్టరీ!’

“అయితే నువ్వే ఇచ్చిపంపించేసెయ్! నావల్ల కాదబ్బా. ఈ కుట్టాళ్ళు నామాట విను” అన్నాడు ఒకసారి క్యామలకేసి ముఖంలిప్పి, వెంటనే ప్రక్కకు తిప్పుకొని.

“తన చేతిలో వున్నదంతా ఆమెకిచ్చే శాడు. ‘నా సర్వస్వం నీకే యిచ్చేస్తున్నా ననే’ కవిత్యపుమాట జ్ఞాపకంవచ్చి దాని చుట్టూ ఓ చిన్నపద్ధతి అలకున్నాడు. ధందస్సులేని పద్ధతి. వొరబడిలేని గేయం! రసంలేని జీవితం అంతే అనుకొన్నాడు.

“రెటన్నూ! నేను మా అమ్మకు జాబు రాయాలి! రైట్! రైట్!!” అంటున్నాడు కుట్టాడు

“ఈ కుట్టాడికి ఇంకా ఇంత ఉత్సాహ మెక్కడిది? రెండు రోజులు ఎక్కడైనా ఉద్యోగంలో పడేస్తే చాలు, అంతా అణగి పోతుంది.” అనుకొని తనకు పొగరగనిదా? అని ఆలోచిస్తూ, విజయగర్వంతో తీవిగా

FIL

నాజిల్లు—ఎలిమెంటు

■ ఏ. ఇ. ఏ. వారి అధ్యర్థంలో ఇండియాలో తయారవుతున్నవి.

పెక్కిన్ను నాజిల్లు
పెక్కిరు నాజిల్లు
పెక్కిరు — ఇమానీ—
యాన్నాడు ఇంజనీరు
ఎలిమెంటు

ప్రస్తుతం స్టాకునుండి దొరకును.
సబ్-ఏజెంట్లు.

తాతా — ప్రభాత

గవర్నరుపేరు : విజయవాడ-2.
మా ప్రతినిధులు :
శ్రీ కె. ఆనందరావు, కాకినాడ
శ్రీ S. K. రంగారావు, విజయనగరం

సూర్యోదయం

సూర్యుం దగ్గర్నుంచి వచ్చిన జాబుమాసి నా దలి పోయ్యాను. “వీణ్ణి పోతి పెట్టా! డెక్కడ దాపరించాడు, ఏరి నాటికెని!” అనుకున్నాను. శిలీకర్మడయినా సిమితంగా వుండటం వీడి కనుంలేదు కాబోయి! అసలక్కడికి వచ్చేముందు వీడికి జాబురాయటం నాడే తప్పయింది...

కృష్ణమూర్తి వస్తూండటం మానె జాబు మడిచి జేబులో పెట్టుకున్నాను.

* * *

కృష్ణమూర్తికి, నాకూ యాదృచ్ఛికంగా మైత్రి ఏర్పడింది. అది ఇరవై రోజుల కిందట. అప్పుడు వాల్తేరులో జరిగిన సాహిత్యసభకు నేనూ ఒక రచయితగా ఆహ్వానంపొంది హాజరయ్యాను. అప్పుడే కృష్ణమూర్తి కలి కాడు. ఇద్దరం ఒకరి నొకరిం పలకరించు కున్నాము. “నేను ఫలానా అంటే ‘నేను ఫలానా’ అని సమాధానించుకున్నాము. అదే మా స్నేహానికి నాంది. ఆ సభలో కృష్ణమూర్తి చదివిన రచన బాగుందని నేనూ నేను చదివిన రచన బాగున్నదని కృష్ణమూర్తి రసవరం పరిశీలక ట్రీచ్యుకున్నాము.

ఆ తరువాత కృష్ణమూర్తి రెండుసార్లు రాజమండ్రికి వచ్చాడు, ఈ ఇరవై రోజుల్లోనూ. ఆ రెండుసార్లూ మా యింటోనే గడిపాడు. మా ఆశ్రయిత పెరిగింది. యాదృచ్ఛికంగా కలిగిన పరిచయం ఇరవై రోజుల్లో ఇంత గాఢమైత్రిగా మారుతుందని మేమును కోలేదు. కృష్ణమూర్తి ఆహ్వానాన్ని పురస్కరించుకుని నాలుగు రోజులనాడు ఇక్కడికి వచ్చాను నేను.

కృష్ణమూర్తి టుంటుంటుంటా వస్తేంతో ఆదరించింది. అందరూ నన్ను దగర బంధువు

వడిచినట్లున్న క్యామల నడుం ముందుకు వంచి దగ్గరకు లాక్కున్నాడామెను. అప్పుడామె ఆ బస్తాలోని విశిష్టం తీసి చిరిగి రాళ్ళు వేరుచేసి అన్నంపండాలుని ఆలా చిప్తాంది!

క్యామల ఒక మంచినీటి!

పది నయా పైసల విలువ చెయ్యను!

పదిముద్దుల ఖరీదు పది నయా పైసలు!

కాదు పది వేల తాల ఖరీదు!?

అని మానసికంగా పాడుకున్నాడు రెండు నిండుమనసులతో.

కన్నా ఎక్కువగా గౌరవించారు. చాలా పెద్దపంటుంటు కృష్ణమూర్తిది. వృద్ధులయిన తల్లిదండ్రులూ, ఉద్యోగులయిన అన్నలూ, చదువుకుంటున్న శిష్యులూ, ఇల్లెళ్ళూ— నిత్యమూ నిండుగా కలకలలాడే యిల్లు. ఒక ఇల్లెలుకు పెరిందటే పెళ్ళయిందట.

ఈ నాలుగు రోజులూ ఇక్కడ స్వంత ఇంట్లోలాగానే గడిపాను. ఇప్పుడు సూర్యుం దగ్గర్నుంచి వచ్చిన జాబు నాలో తుపాను రేపింది.

* * *

సూర్యు చిన్నతనంనుంచి నాకు ప్రాణ మిత్రుడు. ప్రాణమిత్రుడి దగ్గర్నుంచి వచ్చిన ఉతిరము మనస్సులో యింత తుపాను రేప వలసిన అవసరము లేదు. కాని చిక్కమెటంటే, సూర్యుం అందరిలాంటి వాడుకాదు. రసికుడు. కన్నుగీటే తత్వం

పనితుల రామచంద్రయ్య

వుంది. ఆందులోనూ ఈ తత్వాన్ని అడ్డ మైన చోటల్లా చూపెడతాడు.

వీడి యీ రసికత్వం చదువుకు నేరోజులో అస్థుదాదులకు బాగా అనుభవం. “పల్లెటూరునుంచి ఇంతదూరం పట్టు వాసం వచ్చింది, నానా వెళ్తేవేమటా నెయ్యిటానిక్కాదురా బాబూ! మన మానాన మనం ఉండాలి,” అని నేనంటే, “అలా ఏడుస్తావేరా తేధ్యం! నీ ప్రాణానికేం భయం లేదులే!” అనేవాడు సూర్యుం, నా భుజం తడుతూ. నాకూ, ఇతర యాం మేట్సుకూ పిల్లలకం “పిల్లికి చెలగాటం, ఎలకకు ప్రాణ సంకటం”లా వుండేది. మేము వుంటున్నది సంసారుల నుధ్యన ఓ గదిలో. ఈ సూర్యారాయ వలెంసుడి రసికత్వం ఫలితంగా మా పెట్టే బేడా ఏ క్షణాన రోడ్డుమీద వుంటాయోనని మేం ప్రతిక్షణమూ వాడిలి బోతుండేవాళ్ళం.

చదువుకున్న న్ని వాళ్ళూ వీడికి వరస. ఆ తరువాత ఇంతే. నేనూ, వీడూ యిద్దరమూ తనారి హైస్కూల్లో తాత్కాలికంగా పని చేస్తున్నప్పుడు జరిగిన సంఘటన నా జీవి

తంలో మర్చిపోలేను. ఎవరో ఆచార్యగారి ఆంధాళ్ళమ్మ—చాలారోజులుగా పుట్టింట్లో వుండటం. కొరణమేమిటో కనుక్కునేంత వరకూ వీడికి మెతుకు నోట్లోకిపోలేదు. తరువాత ఓరోజువెళ్ళి కనుక్కున్నాడు. అంతవరకే వాడెరుగును పాపం! ఆరాతే ఆమెతాయాకు బంధువులు పదిమంది రూం మీదికి వచ్చి నన్ను ప్రోత్సం చేస్తుంటే, విధివిధంతా పోగే ఈదృశ్యం చూసి ఆనందిస్తుంటే, వాళ్ళు వచ్చిన గంటన్నరసేపటికి ఏమీ ఎరగని అమాయకుడైతే లేచి కూచున్నాడు. ఆరాత్రంతా ఆ మమభులతో చేరి రోడ్డు సేవ చెయ్యవలసినవచ్చింది నేను, వీడితో కలిసి వున్న నేరాని?

అప్పట్నుంచి, సూర్యుంతో కలిసి వున్న పుడల్లా నాకు మనస్సులో బెరుగా నే వుంటుంది. వీణ్ణి సరసన వుంచుకోవటంంటే తేలును జేబులో దాచుకున్నట్లు.

వీడిప్పుడు వస్తానని రాకాడు. ఇలాంటి నిక్షేపరాయుడు నాకోసమని ఇలాంటిగౌరవ నీయమయిన ఇంటికి వస్తున్నాడంటే, నాకు భయం వేసింది. వీణ్ణి నమ్మివుండటంఎలాగ? ఇకనుంచి మిత్రుడు కృష్ణమూర్తితో కులాసాగా కాలం గడవటంపోయి, వీడికి సి. వి. డి. గా అభ్యుదయిస్తావంటి కాబోయి!

ఆసలు తప్పంతానాది. తేకపోనే ఇక్కడికి వచ్చేముందు, వస్తున్నానని వీడికి జాబు జేసి రాస్తాను! రాకానువో, అందులో కృష్ణమూర్తి ఇంటి అడ్డనుకూడా ఎందుకు రాస్తాను? అందుకే అనుభవిస్తున్నాను... వీడికి ఈ మధ్య నే పెళ్ళయిందట. రాస్కూల్, కుభలేఖ అయినా పంపించాడు కాదు!

ఇండాక సాంతం చదవలేదు. అంచేత మళ్ళీ ఓసారి జాబునువత విప్పాను, దాబా మీద కూచుని:

“భానుమూర్తి, శ్రీ సూర్యనారాయణం గారు వ్రాయవడి.

శిష్యు,

నెలకొండటనే నాకు వివాహంబైనది. కొన్ని అనివార్య కొరణంబుల కతంబున, వివాహం బలికి ఘంటుగా స్థిరపడిన కతంబున, నీకు కుభలేఖ పంపలేనైతి. ఆగ్రహింపకుము.

నీవు విజయవాడలో నీమిత్రుని గృహ

సూర్యోదయం

మృత బసచేయిస్తున్న నీజాబువలన తేసిరి
కొని, కడుముద్దం బందిరిని. నేను ఎల్లండి
ప్రార్థన చే ధూమకేటములో విచ్చేసెదను.
స్తేషనుకడకువచ్చి స్వాగత మొసగితోడ్కొని
పోయి.

—నూర్యారావు.

స్వాగతాన్ని చీల్చి చెండాడి రాసినట్లు
న్నాడు. రాయకేం? తాతలు సంపాదించి
యిచ్చింది ఇంతవుంది. అది తింటూ, ఇలా
ఎళ్ళీ నా రాయుచు.

నేను మిత్రుడి యింటో హాయిగా గడ
పడంకూడా వీడికి ఇష్టంలేదేలేవుంది. ఇక్కడి
క్కుడా తయారాతున్నాడే, వీడ్ని ఏం
చేస్తే పాపంవుంది?

వీడికి స్తేషనుకు వెళ్లి స్వాగతం పలికి
తీసుకురావాలి. ఉహూ వెళ్ళేను. ఎందుకూ,
ఇక్కడకుడా ఒకటిరెండు ఘనకార్యాలు
వెలిగించుకుని స్వాగతం చెప్పడం? “వస్తే
వస్తాడు - రాకపోతే పోనీ! స్తేషన్లో దిగిన
వాడు కొంపచేయకేలేదా?” అనుకున్నాను.

కాని, మరుక్షణంలోనే, స్తేషనుకు వెళ్ళ
టమే ఉత్తమ మనిపించింది. స్తేషనుకువెళ్ళి,
ముందుగానే అధ్యాప్తుగా నాలుగుచివాట్లు
పెట్టి, ఇక్కడ బుద్ధిగా మెలగాలనిచెప్పాల్సి
ఇది గౌరవనీయమైన కుటుంబమనీ, వెనక
బోకడలుపోతే ఒక్క పదునా తుం ద నీ
పొచ్చురించి, నోరు మాయించి తీసుకు
రావాలి. తేకపోతే లాభంలేదు. అంచేత
స్తేషనుకు వెళ్ళటమే మంచిది.

అలాగే దాబాబాద కూర్చునివున్నాను.
కృష్ణమూర్తి వచ్చాడు.

“నీక్కెక్కువైచో బాబాచ్చినట్లుంది”
అన్నాడు.

“అవును ప్రేండాకడు రాకాడు. రేపా
ద్దన ప్యాసింజరులో ఇక్కడికి అఘో
రిస్తాడు” అన్నాను.

“అఘోరిందడ మెందుకూ?... నువ్వేదో
మొసామాట పడుతున్నట్లుంది... ఓయి వెళ్లి

వాడా! నీతాబాకు ప్రేండున్నాని, బంధు
వులుగాని వెయ్యిమంది వచ్చినా ఈవూళ్ళో
మరో గడప తోక్కేందుకు వీలేదు; సరే!
అలాంటివేం పెట్టకొక” అన్నాడు కృష్ణ
మూర్తి.

“అందుక్కాడు బాబూ.” అన్నాను.

“మరింకెందుకు?—నీ ప్రేండు సరైన
వాడు కాడా?”

“సరైనవాడే—” అన్నాను.

కాస్తేపు నిక్కబంగా గడచాక కృష్ణ
మూర్తి అడిగాడు.

“మరి ఎప్పుడు వస్తాడన్నావు?”

“రేపాద్దన బండికి స్తేషను కల్గి
స్వాగతం చెప్పాలి.” అన్నాను.

“వెళ్ళకుంటే ఎలాగోయ్? చిన్నవాటి
మిత్రుడన్నావు... పైగా అతడికి ఇల్లుకూడా
కొత్తయ్యి. స్తేషనుకు వెళ్ళకుంటే ఇబ్బంది
పడిపోతాడు పాపం. పొద్దున్నే నేను
నిద్రలేపుతా లే ఇద్దరం వెళ్ళిద్దాం.”

“నువ్వెందుకోయ్ మళ్ళీ, నిద్రపాడు
చేసుకుని” అన్నాను. కృష్ణమూర్తి కూడా
వస్తే నేను నూర్యారావు నాలుగురులపెయ్య
డానికి వీలుండదు.

“నిద్ర పాడుచేసుకోడ మేమిటి, పొద్దున
పూటకూడా! (పరిధానికి ఇంత కొలేమిటి
నీకు? ఇద్దరం కలిసే వెనదాం. పొద్దున్నే
మసకచీట్ల సువ్వు ఒంటరిగా వెళ్ళలేవు
కూడాను. నీకు నిద్ర మ తెక్కు వ.
ఆ మత్తులో, రైలుస్తేషనుకు వెళ్ళవలసింది
పోయి, రామ నాథ య్యరు హోటల్లో
దురినా దూరుతావు.” అన్నాడు కృష్ణ
మూర్తి.

ఆరోజురాత్రి పడుకోబోయేదాకా జ్ఞాప
కం వచ్చినప్పట్లా నూర్యారావు మనపారా
తిట్టుకుంటూనే వున్నాను. ఇక అంతకన్నా
ఏంచేస్తాను గవక?

. పొద్దున్నే కృష్ణమూర్తి ఆశ్చర్యమేధుడై
చేసినంత పనిచేసే నన్ను నిద్ర లే పా డు.
అతడు గానుతో చ న్ని కుప్ప తెచ్చి నా
మొహం తుడిపించి, వీధి గుమ్మం ద గ్గర
రిక్షాలో చేర వేళాక, కాస్త ను ను ను ల్లో
వదలాను.

మేము స్తేషనుదగ్గర దిగామో లేదో
అస్పష్టే ప్యాసింజరు ఓండ పెట్టుకుంటూ
వచ్చి స్తేషన్లో అగింది. కృష్ణమూర్తి గబగబా
పరుగెత్తుకల్గి ఫ్లాట్ ఫారం టిక్కెట్టు
తెచ్చాడు. ఇద్దరం లోందరగా బండికేసి
వడిచాము.

వరసగా ఒక్కో కంపార్టుమెంటు చూసు
కుంటూ ఓ సెకండ్ క్లాసు దగ్గరికి వచ్చేసరికి
మావాడు కనిపించాడు. పాలం విమానాశ్ర
యంలో, సెప్టెంబరు ప్రభుత్వం తనకు ఎదు
ర్కొలివ్వటానికి రాగా, మందచాసం చిం
దిస్తూ విమానందిగే ఫారిన్ రీడబులాగా రైలు
దిగుతున్నాడు నూర్యార్యం.
నాకు మండుకొచ్చింది.
“ఏం పోజారా, పిండాకూడు పోజా?” అని
స్వగతం చెప్పుకున్నాను. నన్ను చూసి,
అభయ మిస్తున్నట్లుగా నవ్వాడు వాడు.

నా వెనకాలే వడుసున్న కృష్ణమూర్తి
నూర్యారావు చూడగానే “బావ!”
అన్నాడు సంభ్రమంగా, వాడిచేతులోని
చెడింగు తను తీసుకుంటూ.

నేను ఆశ్చర్య పోయాను. పెద్ద తారా
గణం లేని చిత్రం బాక్సాఫోన్ హిట్ ఆయి
నప్పుడు డైరెక్టరు కూడా అంత ఆశ్చర్యం
పొందడు!

“సరి సరి! ఈయనే నన్నమాట
ప్రేండు?—దంపావ్ బా. ఈయనే చూ
బావ. మా కికి నిచ్చింది ఈయనే,”
అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

నా నోరు తెరుచుకుని అలాగే వుండి
పోయింది. కళ్ళు రంయ్యవుని తిరిగివయ్.
అలాగే చూడసాగాను.

“తిశేనే బట్టుగా ఆలా నోరు తెరుచుకు
చూస్తా వేరారా, రాచ్చిప్పా! పైకొంగుని
తలకెక్కలేదు కద! ఇంతకూ కదిలినస్తావా,
లేక ఎవర్నో నా పిలవాలా?” అన్నాడు
నూర్యార్యం.

కృష్ణమూర్తి కూడా నవ్వుతున్నాడు.
నేను యంత్రంగా వాళ్ళను అనుసరించాను.

“నూర్యార్యం ఈయింటికి అల్లుడన్నమాట!
థ్యాంక్ గాడ్! ఇక వీడిమీద నీ. ఐ. డి
చేయ్యవలసిన అవసరం తప్పిపోయింది,”
అనుకున్నాను. కృష్ణమూర్తి జట్కా
తెచ్చాడు. ముగ్గురం ఎక్కి కూచున్నాము.

జట్కా కదిలింది. నేను మతువదిలిపోయి
లేర్నగా, బారెకు పొడుగున నిట్టారాను.

పండిత డి గోపాలాచార్యులవారి

బీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బిల్డర్

Diamond 1898 1958 Jubilee

అయుర్వేదాశ్రమం(హైదరాబాద్) అమెటెడ్,
మదరాసు-17.

పాపములు

స్నాయుకాలం వాయన అయింది.

అప్పటికప్పుడే వెళ్ళిపోవాలన్న వాతా ఇంకా రానేలేదు. సిగ్నల్ ఇచ్చి అరగంట వాటుతోంది.

దోన్ మెయిల్ ట్రైను మాదా కావడం చేత పూట్ పారం అంతా క్లిక్కిరిసి పోయింది. ఉయ్యసుపోక పూట్ ఫారంమీద అటూఇటూ తిరిగే అబ్బాయిలు, మారివాళు మాడావుడిగా తిరుగుతూన్న రైల్వే అఫీస్ రైల్వే పూట్ ఫారమంతా వావాగోలగానూ ఉంది.

హిల్స్ లో కొన్న పత్రిక కాస్తా చూసే యడం అయినతర్వాత ఇంకేం చేయాలో తోచలేదు కిక్కి. సరిగ్గా, అజీమిటో, తినోచ్చినపుడే ఆలశ్యమవుతూంటూంది రైలు!

కీ. యూనివర్సిటీలో ఫిఫ్తీయర్ లిటరేచర్ చదువుతోంది. అప్పుడేం నెలవులేక పోయినా ఇంటిదగ్గర్నుంచి వెంటనే రమ్మని టెలిగ్రాం రావడంతో ఖంగారుగ బయలుదేరింది. క్లితం నెలవులికి పోయినప్పుడే చెప్పాడు వాస్తూ గారు తమ చూడన్న ఓ 'మంచి' సంబంధం నుంచి కానీ అయిన ఎదుట ఏమీ చెప్పలేక నవ్వినా తర్వాత చెప్పనే చెప్పింది తనకప్పుడే ఆలాంటివేమీ ప్రస్తావించ వద్దని.

అసలు యూనివర్సిటీలో వేరటప్పుడే ఈ విషయం తెలిసింది. కానీ అప్పుడు వాస్తూ గారే అడ్డులన్నీ త్రోసి తన్నిక్కడికి ప్రోత్సహించి పంపించాడు. అయినా ఇప్పుడు ఆయనే తన పెళ్ళివిషయంలో ఇంత క్రద్ధ వావడం చూసి ఆమెకి దిగులుగా ఉంటుంది. పోనీ కనీసం తమ చదువు పూర్తయినాకా నెహ్రూ తన వివాహవిషయం వాయిదా వేయమని ఎంతగానో బ్రతిమలాడింది. అయినా ఈ 'వరాశ్యమం' మాత్రం ఆగలేదు. కాకపోయినా ఇరవై యేళ్ళు వైదవిన తమ వాళ్ళకి భారంగానూ!

పూర్తిగ ముందడుగువేయని ఈ సమాజంలో తమ ఆవద్యు పాపయితేనేం చిట్టచివరికి ముక్కు మొగం తెలియని విపరాయి వాడినో కట్టుకొని అరవమీద ఆధారపడి బ్రతికాల్సిందేగా! తనలో ఏదోకీ ఈ 'విశ్వవిద్య' ఎదుర్కొనుంటుంది. ఎక్కో తనని కాగా తెలిసి తమ ప్రేమించిన

ఏకాన్ మెటోనో వెళ్ళిచేయమని అరవితో కాటూ తనూ ఉద్యోగం చేసుకొంటూ

దీపారా

వ్యర్థావననం చేయ అనుకొంటుంది... కానీ, ఆమెనుట్టూ రేచిన ఈ ఎర్రత

గోడల్ని కేడించగల ధైర్యం ఉంటా, అనే కేంక ఆమెని చాత్రించుకున్న వాడవేమిటా. అంతరిలానే ఆమెనుడ ఈ సందూరికి వానిన. పెద్ద రేవాడో ఏర్పడిన పెట్టిన ఒక వడి, ఆ 'గాడి' లోనే తనమంది వాళ్ళం జరో వడిచాడు. తనూ అందులోనే పోనా ల్పింకో?

M.K.

వెళ్లి చూపులు

అయినా, ఎందుకు తనకీ అర్థంలేని ఆలోచనలు అని ఆమె అనుకోవడా ఆమెని వేధించాయి. వద్దనుకొన్న కొద్దీ ఇంకా ఆమె దుమారంలోకి పోతోంది.

తను మొన్న ఘాటుగా బాధతో వ్రాసిన ఉత్తరానికి సమాధానమే ఈ పెత్తిగాం. అహంకార తనతో చెప్పిన ఇంజనీరుగా రెజర్ "మాడడానికి" తనూండాలి. తను పెద్దదయి పవ్వుటినుంచి పెద్దవా ల్పడిరిగ్నూ అరిచిమీద ఉన్నాయి. తన్నో గజపెడే ఆఫీసర్ కి కట్టచెట్టే న్న నుఖపడుతుందని బాళ్ళు ఆశ.

తనలో మరోగొంతు వినుబడింది. ఇంతకీ తను జీవితంలో కోరుకునే దేమిటి? కాంతి, సౌఖ్యం తప్పితే! డబ్బు చిక్కులు లేకుండా, 'అతను' అనునైన వాడైతే అంతకన్న తనకి కావలసిందేమిటి? క్షణంలో ఆమెలో భావిజీవితపు మధుర ఘట్టాలు ఆమె తలపుకి వచ్చాయి. ఎవరూ తెలియని 'వంటిరి' ప్రదేశంలోనున్న సిగ్గుతో తల వంచుకు నవ్వుకుంది!

కాని అవచ్చే ఆ య న మ న న్న త్వం ఉత్సాహాలు ఎవరికి తెలుసు? చదువుకున్న తెల్లమంటే అమాయ పడ్డాడో! అప్పుడు తన జీవితం ఏమికాను. ఇంత చదివు చదివి వికృష్టంగా బానిస జీవితం గడపాలిందేగా! ఆమె ఒక్కసారి ఘటిగా నిలూర్చింది. ఏమైనా తెలియని వానితో వివాహమనేది రిస్కే అని ఆమెలో ఏదో ఎలుగెత్తి చాటుతోంది.

ఏమైనా, తండ్రితో ఘటిగా తన

వివాహ ప్రసక్తి లేవదని చెప్పడానికి నిశ్చయించు కొంది. కాని ఎలాగ! తను ఒకే ఒకవిడ తేమంకోసం ఎంతో ప్రేమతో పెంచిన తిల్లిదండ్రుల ఎదుటబడి వాళ్ళని నొప్పించడం ఎలా? ఆమెకి సమస్య చిక్కు వడిపోయింది. ఆమెలో ఆందోళన, ఆత్రుత ఎక్కువై పోయాయి.

ఆమెలో రేగిన ఈ ఆలోచనల రొదని శ్లేషించుకుంటూ గంట వినుబడింది. ఉరికి పడి చూసేసరికి అప్పుడే జనతా ప్లాట్ పారం సమీపిస్తోంది.

ఇంతలో కూలివాడు వచ్చి హోల్ లాలు నడుకున్నాడు. ఆమె పోయేది ఏటా రే గాడి, హెడరాబాద్ పోగీల కోనం వెయిట్ చేయాలనే పట్టింపు లేదు. ఓఖారీ కంపార్ మెంట్ చూసి కూలివాడు, క్రింది బెర్ మీద హోల్ లాలు పరిచాడు. బండి ఎక్కిం దాకా ఉన్న ఆత్రుతంతో పోయి బండిలో ఎక్కుగానే పర్యవసరం బరువు పెట్టిమీది నుంచి దించిన టైనిపిస్తుంది.

నలుగు రయిదుగురు మాత్రమే ఉన్నాడు "To seat 24" అని వ్రాసున్న ఆకంపార్ మెంట్ లో ఎవరో ఒక ముసలావిడ, పై బెర్ మీద ఓ ఆ బ్బాయి ఇద్దరు కూలి వాళ్ళు, ఓపల్లెటూరి ఆసామీ- ఇంతే. లోపలంతా ఓసారి పరకాయించి చూసి మళ్ళీ తన "ఆలోచనల గొడుగు" క్రిందికి తేరిందామె. కిటికీలోంచి బయటికి చూస్తూన్నదన్న మాటేగాని ఏమీ కనబడ లేదు. టైం గడిచినట్లే తెలియడంలేదు. వెనడియన్ ఇంజన్ ఓండ్రిలాంటి కూత పెట్టి

బయలుదేరినప్పుడు మళ్ళీ ఈలోకంలోకి వచ్చిందామె.

పుస్తకంతిసి చదువుతోందిగాని ఆమె మనస్సు అందులోలేదు. మగ్గుమగ్గు ఆ ప్రయత్నంగా ఆమెదాపు బయటికిపోతూనే ఉంది. కాలైక్స్ ఆయిల్ రిఫైవరీ వెజ నూర్యకిరణాలు పడంతో అదంతా ధగధగా మెరిసిపోతోంది. రైల్వే క్వార్టర్స్, కాకర్ ఆర్ట్ మెంట్ డిపోలు, ఏర్నోడ్రోమ్ అన్నీ ఒక్కొక్కటే వెనకబడి పోతున్నాయి. పెద్దగా ఘేంకరించి జనతా హోదస్ పడు గడుతోంది.

అ ప్రమిస్తున్న మార్గం, తనని ముంచెత్తు తున్న ఈ ఆలోచనలవరద, చుట్టూ ప్రదక్షిణం చేస్తున్నట్టు తిరుగుతున్న పరిసరాలు, వాటన్నిటికీ కేంద్రంగా ఒంటరిగా తను- ఆదృశ్యమంతా తన్నీ పరిసరాలనుంచి దూరం చేస్తున్న టైనిపిస్తోంది.

రైలు వేగంతిగింది. అనకాపల్లి సేవన్ వచ్చేసింది. ఆటేసేపాగడు ఆజనతా. కనీసం ఓ పదిహేనుసార్లయినా అటూ ఇటూ రిరిగిన తనకి ఈ సేవన్ న్నీ అరిపరిచయం ఉన్న వాటిలాగానే కనబడతాయి. అనకాపల్లి, తుని, సామర్ కోట, రాజమండ్రి, నిడద వోలు-ఆతర్వాత ఏలూరు! ఎన్నాళ్ళు చూసినా ఇంతేగా.

"ఈ సేవ నేమిటి?" ఇంగ్లీషులో ఓకంకం అడుగుతోంది.

క్రిందనున్న వాళ్ళెవరూ జవాబు చెప్ప లేదు. తలపాగా చుట్టుకొని చూసిపోయిన తెల్లపాడుగు చేతుల చొక్కా పంచవేసు కున్న ఆ పల్లెటూరి ఆసామీ పట్టించుకోనట్ట బయటికి చూస్తున్నాడు. కాఫీ లాల్సీ, నిక్కరూతోడుకొని తలపాగాజుట్టుకొనే తువాల భుజంమీద వేసుకున్న అకూరీద్దరూ తెలుగులో చెప్పమన్నట్టు ఆ అబ్బాయికేసి చూశాడు. తను ఓసారిచూసింది అతనికేసి. ఎవడోదూరంనుంచి వస్తున్నట్టున్నాడు. వేసుకొన్న తెల్లస్తాక్, వైజామా ముడతలు నలగకుండా ఉన్న దూరప్రయాణపు చిహ్నం తోటి నిండిపోయాయి. జాటంతో మసిబోగు తాడికి పొడిగా బూడిదరంగు కొట్టుకొ పోయాయుంది. పద్దని కికిరం, కళ్ళకోడూ అతనూ ఎవడో తెలుగువాడిలా కనిపించడం లేదు అనుకుంది కకి.

అతని చూసి, అతని ఇంగ్లీషు ఉచ్చారణ విన్న ఆ కా సే పటిలో నూ ఆమె 'ఇన్ సిస్క్వే' గా అర్థం చేసుకున్నదంతే. అతని ప్రశ్నకి సమాధానమియ్యాలని ఆమెకి తట్ట లేదు. ఆమె చూచు చూచుగా తన పనిలో మునిగిపోయింది. దూరంగా కూర్చొక్క ముసలమ్మ మూటపట్టుకు దిగి పోదానికీ

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

నీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నదన్నీ, నీ సరియైన దర్శకునిగరించిన నీవు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోసు కాట్టపై నీకు యిష్టమగు ఒక పువ్వును వేరున్నూ, నీవు వ్రాయుతేదీ, వేళ వివరములున్నూ, నీ సరియైన చిరునామా యున్నూ వెంటనే వ్రాసి పంపుము.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, నీవు కాట్టవ్రాసిన లేదీలగాయతు 12 మాసములలోను నీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, ఏ కర్మకారములో నీకు జయము కలుగునో, నీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశీగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాబరీ, ఆకస్మాద్యవ్యలాభము మొదలగు వానినిగురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రము రి. 1 గా పంపగలము. (రి. 1 చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రగ్రహము లేవయినా పున్న యెడల కాంతిచేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై పంప బడును. మేము పంపిన భోగటా మీకు తృప్తిగా నుండునయెడల ప్రకము వాపసు చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు. మీ అప్రమం ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt. DevDutt Shastri, Rajyotishi (WP-13) Jullundur City.

ప్రయత్నిస్తూ దీనిసంగతే గమనించినట్లు లేదు.

అతను తలెత్తి పరిస్థితిసంతా అర్థం చేసుకున్నట్లు తెలుపి, క్రిందిపనికి బయటికి చూశాడు. సేవ సేమిటా తెలుగుకొబలసేవ తూటాలాహ్వానకోసం, ఆమె మళ్ళీ అతన్ని అగోపరిచి చూసింది. పొట్టి పొడుగుగానివాడు, వేదం సరిగా ఉంటే అందమైనవాడే అయిఉండొచ్చు అనుకుంది. చేతిలో ఉన్న పుస్తకం పేజీలు తిరిగేస్తూ.

అతనిొక్కసారి ఆమెకేసి చూసి క్రింది తెర్రమీద ఆమెదగ్గరలోనే కూర్చున్నాడు. ఒక్కసారి తీక్షణంగా చూసి, మళ్ళీ పెట్టె చిన్నది కావడంవలన చేసేదిలేక ఉరుకుంది. అతినేదో పుస్తకం తీసి వ్రాయడం మొదలు పెట్టాడు. మనిషి మొగం చూస్తే, ఏమంత అనుమానించ తగ్గుగా కనిపించలేదు. వెగా ఎవడో తెలుగు వచ్చినవాడిలా లేదు. ఆమె తనకి భయమేమిటి అనుకుంటూ ఆమె ఒక్కసారి కదిలి స్థిరంగా కూర్చుంది. కాని అతినలా అక్కడ కూర్చోడంతో ఆమె—ఏదో 'అని జే' గా ఫీలవుతోంది. అతనిక్కణ్ణించి పోతే బాగుంటు తను మారదానికీయినా బండి నడుస్తోందాయో.

ఇంతలో అతను పుస్తకం మూసి "వచ్చే సేవ సేమిటా కొంచెం తెలిసే చెప్తారా?" అనడిగా డింగ్గిపులో.

మొదలు పెట్టాడు సంభాషణ అనుకొంది విసుగ్గా. కాని కర్రనే సమాధానమియ్యకుండా ఉండనీయలేదు. అతను థాంక్స్ చెప్పి అలాగే బయటికి చూస్తూ కూర్చున్నాడు. వీరిద్దరిమధ్యా నిశ్శబ్దం దట్టంగా ఆవరించి ఉంది. సుధ్యమధ్య ఒక్కొక్కరు చూసుకోడం తప్పితే వాళ్ళిద్దరూ ఎవరిపనులో వాళ్ళు మునిగిపోయారు కాని వాళ్ళిద్దరిలోనూ కూడా ఒకరినొకరు తెలియకుండానే ఆలోచనలు చేకరిస్తున్నారు. అతని ప్రకాంతమైన చూపు, ఏమాత్రం భేదజంలేని, తొగకని కూటలు, మళ్ళీ విశాలనిపించే అగోతూ, ఆమెని గట్టిగా ఆకట్టించాయి. కాని, ఏమాత్రం తెలియని అతనితో సంభాషణలూగ పెంచేది?

ఈ తూగభావ లరం చెనుకున్నానన్నట్లు, పెద్దగాకూనీ ఉత్సాహంతో పరిగెట్టి పోతోంది జనతా.

బండి తునిలో అగింది. అతను క్రిందికి దిగుతూ—

"దయచేసి, నా హోటాలు చూసూంటారా, క్రిందికి పోయినస్తా, నేను" అన్నా డింగ్గిపులో.

ఆమె తలూపించి అతనికేసి చూడకుండానే.

కానీపు అతని దృష్టిలోంచి తప్పించుకొన్నానని తెలియగానే ఆమె స్వేచ్ఛగా

కూర్చుంది సర్దుకొని. కాని మళ్ళీ ఓసారి అతనినెవడో అనే ఊహగానం మొదలుపెట్టింది. ఇంతలో అతని పలా తిరిగి కిటికీదగ్గరకి వచ్చి— "మిత్రమీ అక్కర్లేదా?" అన్నాడు.

"అక్కర్లేదు, థాంక్స్" అన్నదే కాని, ఆమెలో పూరిగా ఆ విషయంపైన అంగీకారం వుదరలేదు తుని తిర్యాలి సామర్థ్యం కోటదాకా సరియైన హార్ట్ లేదు. ఇక్కడే ఏదో కానిచ్చేసి పడుకుంటే... అతను తనని మరకొంచెం బలవంత పెడితే బాగున్నాని పించింది.

ఇంతలో అతనే ఆమాట కాస్తా అనేకాడు, బహుశా ఆమె ముఖంలో, ఆ భావా

లన్నీ కనబడి పోయింటాయి.

అటువైపునుంచి వస్తున్న వాళ్ళలో ముఖ్యముగా బెంగాలీలే ఉంటారు. ఇతనెప్పుడూ ఇంగ్లీషులోనే మాటాడం, అందులోనూ ఆ మాటాడం తీరు అతను బెంగాలీ అని తోపించిందామెకు. అతను చిరునవ్వుతో ఎదురుగా కనిపించాడు. అతని ప్రకాంతవదనంలోని ఆమె పరీక్షగా చూసింది. ఫర్వాలే దనుకుందామె.

తెమ్మన్నట్లు తెలుపి, మనీపర్స తీయబోయింది.

తర్వాత తీసికొంటానంటూ అతను అగకుండానే, వెళ్ళిపోయాడు పిలుస్తూన్నా

దృ డ శ క్రి....

స్రువార్తోవందిన మీతోజని వధా ముల నుండి బ్రి కవనరమైన క్రి నంతయు మీరు పొందగలరని విన్నందేదామగా నమ్రవచ్చును అనంత నేతియందలి పుష్టికి మానమగు అదినపుష్పి కంపైన అహార వదార్థము లతోకలసి, అరోగ్యవద్ధతుల్లో నీద వేసిన దబ్బాలయందు నింపబడిన తుషార్ మీ ఆరో గ్యమునకు, ఆనందమునకు ఆదర్శమైనది

Tushar

వ న స్ప తి

విటమిన్ ఏ, డి లతో నిండియున్నది.

*
తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్ కర్నూలు.

2 హి..
5 హి..
10 హి..

కర్నూల్లో
లభించును

పెళ్లిచూపులు

అగకుండా రెపారెంటేజీ.

అరిని మృదయంలోంచి ఉటిపడుతున్నట్లున్న ఆ మాటలతో ఆమె చెవుల్లో రింబడుతూనే ఉన్నాయి.

ఇంతలో అరిను పాకెట్ మీల్స్, టిఫిన్, ఓ గ్లాసులో మంచినీళ్ళూ, తీసుకొచ్చాడు. అరినిలో ఒక మంచినీటి పీతని చూడగలిగింది. ఆమె పూర్వచేసిన తర్వాతి అగ్లాసు

తరచుగ మూత్ర విసర్జన

తరచుగా మాత్రము వెలువడకు మిక్కిలి ప్రమాదకరమైనదిహ్మము శరీరాన్ని గుర్తించేయడమేకాకుండా యీ వ్యాధి, తనవందలో దిక్కిన వారిని అరోజాకారోజా మృత్యువుకు ఆనన్నుచేయును. నరమదకలో కారీక మానసిక శ్రమలకు యిచ్చగించుకుండుట, నడుములో వాపు చూపు మంద్యము, కొడల్లో తిమ్మరి, నరముల, బంపినతతో యీ వ్యాధి బొడుచువును. వైరంజిమలలోకూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొన్నచో అధికదాహం, అకలి, గొంతు నోగు యెండుట, దురదించి కాళ్ళలో ఎగురు తూకంకగడం, శరీరమంతా పొట్టు, కీళ్ల నొప్పులు, కంటిపొరలు, కీడు, గడ్డలు రావలెంట్లు, యిట్టి రియంకర దాహకరమైన వ్యాధులు యిన్నో సంభవించవచ్చును.

"వీనస్ దాంమ్" మాత్రం వాది, అనేక వేల మంది తమదారల నుండివివాహమైంది మృత్యుకరాకమునుండి రక్షించబడిరి "వీనస్ దాంమ్" శాస్త్రీయ వద్దతుంపేది, ప్రాచీన యూనానివైద్య విదానప్రకారం అమూల్య ఓషధుల కారవదార్మముల, ప్యాదానిక జిరిముల సారముతో తయారైనవి. "అమిరీ దాహం కగ్గి... నిలమాదు మాత్రవనినరంజేయు అవసరము 2 లేక 3 రోజులలోనే మిక్కిలి దాహదాహము నివారణగును కొద్ది రోజులలోనే మీకు నగాదికైనా స్వస్థత చేకూరినట్లనిపించును. "వీనస్ దాంమ్" కొద్ది వ్యయముతో, సుఖముగా, తేలికగా నేవించవచ్చును దీనికి ప్రత్యేకవిద్యము లేదు నిరాహారముతో ముందే అవసరంలేదు రోగుల వృద్ధికరమైన ఆహారము తినేందుకై రోగులు యిదివరకటికంటే యిక్కువరకాల ఆహారవిద్యములు తినినానవచ్చును వివరములు గల జింగ్లీషు కర నిత్రములు అడిగినచో ఉచితముగా వంపబడుదురు. 50 మాత్రం నీవా దు. రీ-75 ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము.

ల డిండు వలంము.

Venus Research Laboratory (A.P.W.)
P. O. Box No. 587, Calcutta

మళ్ళీ అరినే ఇచ్చివచ్చాడు.

థాంక్స్ చెప్పిందామె చిరునవ్వుతో. అరిను నవ్వి కూర్చోన్నాడు. తనకా మాత్రం సహాయంచేసిన అరినితో ఏమాత్రం మాట్లాడక పోవడం మంచిది గాదనుకుందామె.

"మీరవలో తెలుసుకోవచ్చా?" ఆమె అడిగిందింగీ ఘోలా.

"నేనా! చెనారెస్ లో రెక్కరర ని."

"యూనివర్సిటీలోనా?"

"అ! మీరు వాల్తేరులో ఎక్కర మకుంటాను?"

ఆమె తన్నుగురించి చెప్పింది.

"మిమ్మల్ని కలుసుకోస్తుండుకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను. చదువుకున్న ఆడవాళ్ళంటే నాకు కొద్దిగా భయమునుకోండి" అన్నాడతను తలవంచుకు కొద్దిగా నవ్వుతూ.

అరిను మాట్లాడంలో అరినికెంత భయం లేదో కనబడిందామెకు.

"మీరీతర్వాత ఏం జేస్తారు? ఏదెనా ఉద్యోగంచేస్తారా! పెళ్ళిచేసుకుంటారా!" అరిను తన మామూలు సహజభోరిణిలోనే అడిగాడు.

అరిని ఆ నిష్కల్మషంగా మాట్లాడేతరు ఆమె నెక్కువగా అరినితో తన భావాల్ని చెప్పమని పురికొల్పుతోంది. ఉత్సాహంతో తన ఉద్దేశాలన్నిటినీ అరినియొగట వప్పజెప్పింది. అరిను నిశ్చలంగా ఆమె చెప్పిందంతా విన్నాడు. అంత అయినతర్వాత కాంతంగా అరిను "మీరు చెప్పిందంతా పూర్తిగా వీక్షింపున్నానని చెప్పలేక పోయినా, మీ భావాల్నిర్థంచేసుకోగలను, నా నుభూతికూడా వ్యక్తంచేసున్నాను. ప్రేమిలైనా, పురుషులైనా నేవచ్చు అనే దానిని కొన్ని పరిమితులున్నాయి. ఎవరారిం చినా జీవితం సుఖమయం చేసుకోదానికే గదా! అలాంటపుడు ప్రత్యేకంగా ప్రేమ ఉద్యోగం చేయాలనడంలో ఒక్కోసారి అర్థం కనబడుదు. అయితే చదువువిషయంలో పూర్తిగా మీతో నేనంగీకరించగలననుకుంటాను" అని కాసేపాకి "నాకసలు రిటు లేవరంటే ఇదం అనుకోండి. అయినా ఏమిటో అన్న మనసునుకున్నట్లు జరగవు" అంటూ ముగించాడతను.

అరిన్నర్థంచేసుకోగలిగిందిదామె. మాట్లాడానికి రిటులేకుండా ఆలోచనల్లో మునిగింది. అరిను కాసేపలాగే కూర్చోని వైకెక్కి పడుకున్నాడు.

"మిమ్మల్నేమేనా కచ్చపెడిలే క్షమించండి" అంటూ.

ఆమెకూడా లేదంటూ చిన్ననవ్వునవ్వి

లేడేమీద వారిపోయింది.

బండి ఏలూరులో ఆగింది. ఆమె హోటాలుచుట్టేసి కిటికీలోంచి కూలివాడిని కేకనోంది. అరినూ గబగబా దిగిపోయి హోటాలు చుట్టేసున్నాడు. అశ్చర్యంగా ఆమె "మీరూ ఇక్కడే దిగుతారా!" అనడిగింది. రిటుపి అరిను హోటాలుపట్టుకుని గబగబ చెయిటింగ్ రూంకేసి నడిచిపోయాడు.

ఆమె క్రిందికి దిగగానే రంధ్రీ కనిపించాడు పాట్ ఫారంమీద! తనకోసమేననుకొనేసరికి ఆమెలో ఓ సారి రంధ్రంపై అభిమానం ఉప్పొంగింది.

"నేనిక్కడ నాన్నగారూ!" అరిచిందామె గట్టిగా..

"ఆను, అమ్మాయి వస్తున్నా" అంటూ ఇంకా చెదకడం ఆరంభించారాయన.

"ఇంకెవరికోసమండీ!" అందామె అర్థంగాక అయన్నామి.

"అరినూ ఈ రైల్వోనే వస్తానన్నాడమ్మ! చెనారెస్ నుంచి...అ! అరుగో అయినే! రండి, రండి" అంటూ అయన ఎదురేగుతూ తన సంగలే మరిచాడు.

తెల్లటి టకెట్ లో నీలుగా మేకప్ అయి ఉన్న ఆ ఆబ్బాయిని తనతో కలిపివచ్చిన 'చెంగాళీగా' బొల్పుకొని సిగ్గులో మునిగిపోయిందామె.

ఇంటికి చేరాక "ఏమమ్మా, ఇంకా నీ పంకం వదిలవా, అరినుకూడా వచ్చేవాడు గదా!" అన్న రంధ్రీకి, కూతురుదగ్గిర్చించి "మీ ఇదం" అని విన్నతర్వాత పట్టరాని సంతోషం ఆశ్చర్యం కలిగాయి.

కెరీముల సాంబలక్స్ మర్చిసి

కాష్మీర్-కుసుం

ఇప్పుడైనా నానెలో నానెవచ్చును

మగంధ తర్పరకక మలామ

సాంబలక్స్

దురత గడ్డలు కాళ్ళు మెటిమలకు

కప్పురి బుల్లులు పువర్తి దిస్తు

కలెమ రావడికి

నంజుగూడు-పండ్లపాడి

నమ్రకమైనకా అయికోవక దివ్యములు

యూ నై లై డ్ క స్పర్మ మదామగ్నాంచి విజయనాడ.

నారసింహ లేహ్యము

బంగాదతో చేరినది. మేహము, విక్రక, విన్నత్రవవగైరా కూరించి బండు రక్తవృద్ధికల్పించును 20కు డబ్బీరు 3-4-0. పోస్టేజీరు 1-1-0

పి. సి. పి. అండ్ కంపెనీ అయిర్వేద సహజం, పెరిడేపి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

ఒంటెడు బండి

గౌరవాన రావచ్చు.

ఎండలెక్కుచై, వడగాడ్పులకు వాలుక పీక్కుపోయి పోరానపడవచ్చు.

బస్సుల రాకపోకలు ఆగిపోవచ్చు. కల కల్తెమెయిలు, గాండ్ బ్రంక్ ఎక్స్ ప్రెస్సు ఆలస్యంకొవచ్చు. వారమో పది రోజులో అసలు రానేరాకపోవచ్చు.

వాగ్ధీయగంజుల మామూలైన విశేషం ది!

ఈ విశేషాలకు కారణాలు మీకు తెలుస్తాయి.

చీటికి బాధ్యులైనవారి సంగతిని విచారిస్తారు. దర్బాపులూ, తినిభీలూ, బహిరంగ విచారణలూ జరుగలేయ్. ఆధారాలూ, సాక్షులూ ఉంటాయేమిటి. కాని ముసలయ్య ఒంటెడుబండి సంగతిమాత్రం చాలామందికి తెలియనే తెలియదు. బండి సంగతే తెలియకపోతే ఇక ముసలయ్య సంగతేం తెలుస్తుంది? తెలిసే అవకాశమేదీ? ప్రధాన మంత్రికాదు ముసలయ్య. ముఖ్యమంత్రి అయినా కాదు ముసలయ్య. పెగా ఆ ఒంటెడుబండి నవవాగ్ధీతకు కీతువు. అందుకేనే ముసలయ్య సంగతి, ఒంటెడు బండిసంగతి ఎవరూ దర్బాపుచెయ్యదు చెయ్యలేదు.

అయినా ఇదంతా ఊడంపుడు గొడవ కానీ, ఎంతమందిలేరూ ముసలయ్య లీ స్వతింత్రి భారతంలో! ఒంటెడు బండ్లు తోలిన తోలుకున్న ముసలయ్యలు లక్ష లక్ష లంటారు. కాకపోతే ఇప్పుడిప్పుడే ఒంటెడుబండ్లు మోపై పైకి రిక్తాలూ, నర వాహనలూ అవతరిస్తున్నయ్. అయినా నర వాహనాలను లాగుతునే ఉన్నారగా. ఇటు కంటి ముసలయ్యసంగతి ఓ పురాణమైనట్లు చెప్తాడేం వీడూ?

* * *

తెలవారలేదు. చీకటిలేదు. ఇంకా అందరూ నిద్రలేవలేదు. సుంచాలమీద అటూ ఇటూ దొడ్డుకునే ఉన్నారు.

పళ్ళెనివవున సంతారం లాక్కొస్తున్న పుల్లయ్య మోతుబడిలేలే. అంత చీకటండగా మంచంమీద నుంచి లేవ వలసిన మనిషీ కాదు. ఓపికా లేదు. అయినా పుల్లయ్య ఎందుకో గభాలునమంచం మీదనుంచి లేచి కొడుకు పడుకునే చావ

ట్లోకివెళ్ళాడు. "రామలూ" అని పిలిచాడు.

"అప్పుడే యెళ్ళారు దొరా" అన్నాడు పాలేరు వెంకయ్య.

"అప్పుడే యెలాడా?" ఎందుకెళ్ళి నిచ్చావ్? ఆడు లేవగానే నన్ను పిలవమని చెప్పలా?"

"చెప్పారు దొరా. ఆరు లేచేప్పటికీ నేనే ఇంకా లేవలేదు దొరా?"

"ఏమనక పోయావ్? ఎన్ని సార్లు చెప్పినా బుదిలేదు ముషికోమాటా? గొడ్డుకో చెప్పా? ఛా ఎం బతుకురా ఇదీ."

.....

"ఆ డసలు రాత్రి ఎప్పుడొచ్చాడో?"

"తెలుదొరా? నాను కొంఠున్నా క వచ్చాను. ఓరాత్రప్పుడు గొడవు మేలేయ్య డానికి లేస్తే మంచంమీద పడుకోసున్నారు" "మరి గిత్తు మేతా నీళ్ళు?"

"ఆరే పెటకున్నా రేమా"

వి. ఎస్. అవధాని

"అబ్బట్టలో ఉలవలున్నయ్యేమోమాడు"

"లేవు దొరా ఇండాక నే మాకా"

"అసలు రాత్రి ఉలవలు ఉడకకారా?"

"ఉడకకారు దొరా. ఎడకు పటి మూడు పోలలు ఈ బుట్టలో పోసి ఆడపెట్టివాదొరా"

"సరే... కానియ్. కానియ్. ఇంకా దొడి ఊడవ లేదుగా."

"ఇదుగో పోతుండా దొరా?"

* * *

"రామారావు వచ్చాడా?"

"ఏ రామారావు?"

"అయింది అంతి వరకూ వచ్చిందీ?"

"అవును. పుల్లయ్యగారి రామారావు పేకాటమానేనీ ఎన్నాళ్ళయిందీ? ఇరాళ్ళ కొత్తి అయినట్లు రామారావు రాలేదా అని అడిగితే ఏం చెప్పారీ?"

"అవునా.....రామారావు పేకాట మానేశాడు. ఊళ్ళో కనిపించడం లేదు. ఊళ్ళోనేకాదు. అసలు ఇంట్లోనే ఉండడంలేదు. ఆముసలాడితో కూడా సరిగా పలకడంలేదు. దిగులు పడుతున్నాడు పుల్లయ్య."

"ఏం? ఏమొచ్చిందీ? దిగులెందుకూ?"

"ఆగవోయ్ రంగయ్యా. ఆగు. పుల్లయ్య బాధనీకర్తంకాదు. ఒక్కగానొక్క కొడుకు. తీరా చదువు ఈడు వచ్చేప్పటికీ పుల్లయ్య ఆస్తంతా మారాయించుకు పోయింది. రామా రావు నేనుకలిసిచదువుకున్నాం తెలుసుగా. అన్ని కౌసులలోనూ వాడికి ఫస్టు మార్కులే వచ్చేవి. స్కూల్ ప్రెజెంట్తోనే మానేశాడు."

"పోనీలేదూ. హాయిగా పాలం దున్ను కుంటాడు."

"నిజమే పాలం దున్నుకోవచ్చు. కానీ, పాలం అనేది ఉండాలి కదా?"

"అంతే"

"అంతే యేమిందీ? మీ తాత వాడు మీకు ఎంత పాలం ఉండేది? మీ వాడు నలు ఎంతెంత పంచుకున్నాడూ? ఈవాడు మీ కెంత పాలం ఉన్నదీ?"

"ఏడిసినట్లుంది నువ్వు చెప్పేది. పుల్లయ్య ఒక్కడే చాలా వాడునకు కొడుకు. చాలాకీ ఎంత లేదన్నా ముప్పయి ఎకరాలండాలి తెల్సా?"

"అయినా ఈ గొడవంతా ఎందుకురా. రామారావు సంగతి చెప్పుడూ? ఆడు ఇంటి పట్టున ఎందుకు ఉండడం లేదూ? తండ్రితో కీచులాడేదా?" అన్నాడు కొలయ్య.

"అతే పుల్లయ్య ఎడవపడి మాటాడకు రామారావు. ఎంత నేపటికి అక్కగారే అన్నీ చూడాలి." అన్నాడు కోకియ్య.

"మరి ఇంటిపట్టు ఎందుకు ఉండడం లేదూ? పొద్దున్నే ఆ ఒంటెడు బండి కట్టుకుని బస్తీకండు కట్టున్నాడూ?"

"ఓస్. ఏమిందీలేవోయ్. కాఫీ హోటలయ్యా? కాఫీకోసం బస్తీ కట్టున్నాడు."

"నీదంతా చాదస్తం బాబాయ్ కాఫీ కోసం బస్తీ వెళ్ళాలా యేం? కోనుటి రామయ్య హోటలు లేదా?"

"హోటల్లో కాఫీతాగే ఖర్చుం చాడికం పట్టిందీ? అప్పతో చెబితే కాఫీయే కాదు-వాడు ఏమి ఇవ్వమన్నా ఇస్తుంది."

"మరి ఎందుకు వెళ్ళున్నాడంటావ్? వెళ్ళినవాడు అర్రాత్రి దాకా ఎందుకు తిరిగిరావడం లేదూ?"

"అదే పుల్లయ్య దిగులు."

"మళ్ళీ అదేమాట అంటావేం? దిగులెందుకంటాను?" అన్నాడు సాంబయ్య.

ఒంబెద్దుబండి

“ఎందుకేమిటా? అయ్యగారు బస్లో దేని బెంటునో పడ్డాడు. ఇక ఇల్లెందుకు చెప్పా?” అన్నాడు రంగయ్య.

“బాబూ రోజయ్య దొరా మిమ్ముల్ని కూడార పిలుకుండాడు” అన్నాడు. పుల్లయ్యగారి పాలేరు వెంకయ్య అక్కడికి వచ్చి.

రోజయ్య పేకాట నుంచి లేవగానే అతనికి బదులు సాంబయ్య కూర్చున్నాడు పేకాట జరిగిపోతోంది.

* * *

“మాధవీ”

“తాతా?”

“మామ రాత్రొచ్చాడా?”

“వచ్చాడు తాత. పూలూ, మామిడి వందూ, వోణీ తెచ్చాడు.”

“అందాకొ నువ్వు పేలుకునే ఉన్నావా తల్లీ.”

“లేదు తాత. అమ్మ దగరే మంచం మీద పడుకున్నాను. మామ వచ్చి లేపాడు. నేనే చేడినీళ్ళు పెట్టెను. స్నానం చేశాడు. బువ్వ తిన్నాడు.”

“అమ్మయేం చేసాంది?”

“ఏం నాన్నా...ఏం కావాలి?”

“ఏమీ వద్దమ్మా. రాములు సంగతే... ఇంటి పట్టున ఓ గంటయినా ఉండడం లేదు. ఆగితి బండితో రోజూ బస్ వేళ్ళు న్నాడు. అర్ధరాత్రి దాకా తిరిగి రావడం లేదు...”

“అదా...అందుకేనా దిగులు నాన్నా.

మరేం భయం లేదు నాన్నా.”

“అదేంటమ్మా....అట్లా అంటావ్. రోజులు బాగా లేవు. చొద్ద సమానం బస్ లోనే ఎవరితో తిరుగుతున్నాడో పగలు లిండి ఎక్కడో? మీ అమ్మ పోయిందిగ్గుంచి మీ ఇద్దరినీ...”

“అవును నాన్నా. నాకు తెలుసు, ఇంతకూ ఇప్పుడొచ్చిన దిగులేమిటి?”

“రాముడు పగలలా బస్ లో ఏం చేసాంటాడుంటావ్?”

“బస్ లో నీవు తెలిసినా న్నా చాలా మంది ఉండారుగా. కనుక్కోకపోయావ్?”

“చెగా అదోకటా? అదో అప్రతిష్ఠ”

“అప్రతిష్ఠేంది నాన్నా. తిమ్మజేం చేశాడూ? ఏం చేస్తున్నాడంటావ్?”

“నువ్వు దాచినా దాగ కమ్మా... మండను మూయగలంగానీ, లోకాన్నీ మూయగలమా?”

“ఏమంటున్నారు నాన్నా”

“బుర్రీ దొడ్డో చిల్లమ్మా...అడు దేనినో మరిగాడనీ...”

“.....”

“నే నేం చెయ్యను తల్లీ. ఒక్కగా నొక్క అడవిలవు. నీఖర్మ ఇట్లాకాలి నా పంచన పడ్డావ్. ■ దొక్కజే మగనలును. అడుకూడా...”

“.....”

“కనుక్కంటా...దీని అంతు కను క్కుంటా. పుల్లయ్య అస్తంతా అప్పుల పాలైంది. పుల్లయ్యంటే ఓనాడు ఈ ఊరికి

కిరింటేని రాజు...”

“ఇంతకూ ఇదంతా అనుమానమేగానీ, ఆధారమేంటి నాన్నా.”

“అడిస్తే హితుడు రోసిగాడు తెలుసుగా నీవు...అడికే అనుమానంగా ఉన్నది.”

“మరి రాముడ్ని పెడదువుకు ఎందుకు పంపించలేదు నాన్నా.”

“పంపినా నన్నా. నేను చదవనన్నాడు. చదివి చేసేదేంటన్నాడు. పోనీలే యింటి పట్టునవుండి మిగిలి జేదో చూచుకుంటాడనుకున్నా. ఈయేడు బుర్రీకి అడికే ముతే సేదాం అనుకున్నా...”

“.....”

“ఇయ్యల నేను బస్ కిళ్ళొస్తా. సరేనా.”

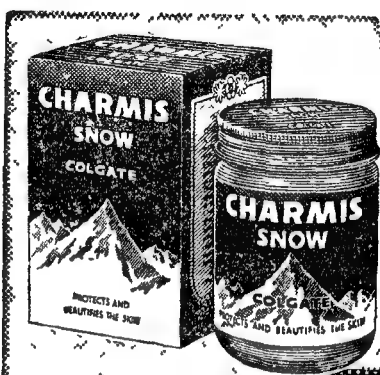
“వెళ్ళిరా నాన్నా. తొందరపడకు. అను మానంతో వాడినేమీ అనకు.”

* * *

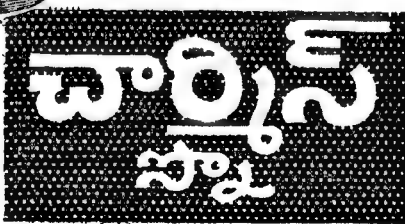
రామారావు అనే యువకుడి జీవిత విశేషాల పరిశోధన అటా ఇంటా బయటా ప్రారంభమైంది. కానీ, ఎవరికీ ఏమీ అంతు చిక్కలేదు.

ఉళ్ళొ వాళ్ళు రకరకాలుగా చెప్పుకుంటున్నారు. పుల్లయ్య పొలంలో చాలా భాగం అప్పులకింద సరిపోయింది. అయితేక రాలు మిగిలింది. ఒక ఇల్లుకూడా వేలంలో పోయింది. ఇంత అప్పు ఎందుకయిందో ఎవరికీ తెలియదు. తెలిసినా బయటికి అనరు. ఎందుకు అనకో తెలియదు. తన అస్తిఅంతా అట్లా వారింతుకుపోతున్నా తేలిడిని పల్లెతుమాట రామారావు అనలేదు. కాక పోతే ఇంటికి రోజూ రావడం మానేసి రెండురోజుల కొకసారి వస్తున్నాడు. అప్పు డప్పుడు మాధవికి చీర, పూలూ పండ్లూ తెస్తాడు. ఇంటిపట్టునే ఉండడంబట్టి అని పుల్లయ్య ఓనాడు అరుసుకున్నాడు. రామారావు జవాబేమీ చెప్పలేదు. అయితేకే వేసినంతసేపూ అట్లా మొద్దలే నుంచు న్నాడు. అదంతా అప్పుకు ఆకర్షణమే కలిగించింది. కానీ, లోకులన్నా దాంట్లో నిజంలేదనిమాత్రం ఎందుకనో అమె గట్టి నమ్మకం.

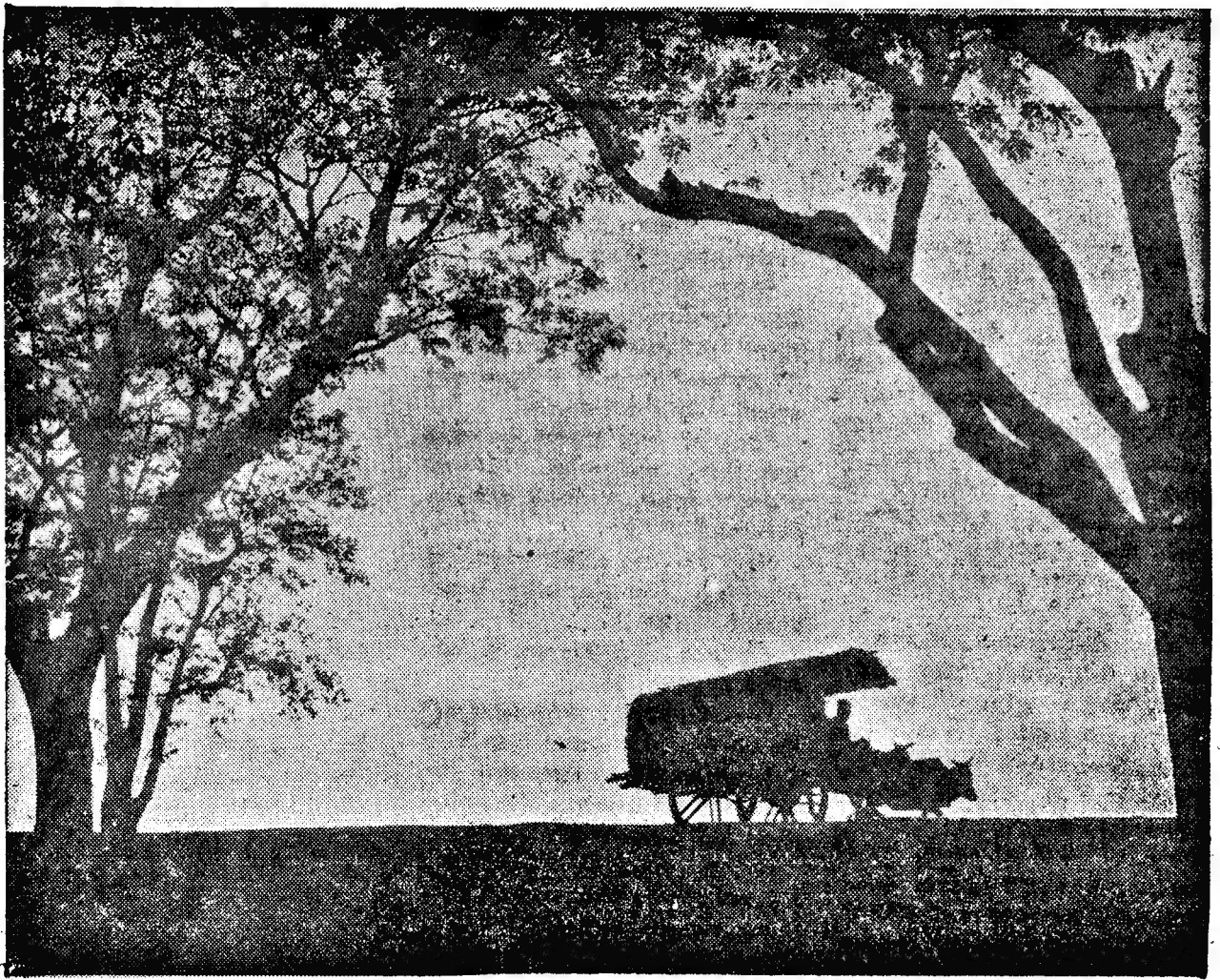
ఈనోటా, అనోటా ఈవదంతులు మాధవి చెబిదాకాకూడాపోయినా మాధవి నమ్మ లేకుండాఉన్నది. మామకు తనంపై ప్రాణం. ఇంట్లో ఎవళ్ళిలోనూ మాట్లాడని రోజులయినా ఉన్నయకానీ, మామ తనతో మాట్లాడనిరోజు నేడేలేదు. తల్లిప్రొద్దులం మీద పెళ్ళిసంగతి ఎత్తితే మామ బిగిగా నవ్వాడు. నవ్వి “పిల్లా, బస్ కెళ్ళాం. ఈపూళ్ళో బకలేం. పెళ్ళింటే మాటలా. నాన్నా మళ్ళీ ఏ ఎకరమూ రెండెకరాలో అమ్మి ఉళ్ళొవార్లందరికీ సంతృప్త

మీ సౌందర్యమును
వెంపొందించుటే గత..
అన్ని ఋతువులలోను
కాపాడును

ప్రత్యేకమైన
సువాసనతో కూడినది
C.S.G/4

జోడెద్దుల బండి

—ఫోటో: గున్నేశ్వరరావు గోవింద, ఖద్గపూర్.[

చెయ్యాలి. అవన్నీ ఎందుకూ? మాధవి నవ్వు... నీకోసమే నేను. సరేనా? అన్నాడు. ఆహా... అమాటలు వింటుంటే ఎంతోమేయి అంతేకానీ, బస్టీలో ఎంచేస్తున్నాడో మామ చెప్పడు అసలు మామ ఏబస్టీకి వెళున్నాడో తెలియదు. ఇద్దరు ముగ్గురికి ఓబస్టీలో మామ కనిపించాడు. కానీ, అక్కడ ఎంచేస్తున్నాడో వాళ్ళకు తెలియదు. ఎటువంటి ఎవరూ అడగలేనంతగా రామారావు మారిపోయినాడు. ఎప్పుడూ ఏదోదిశలుగా, గంభీరంగా, కోపంగా ఉంటుంది మొఖం. అటువంటివాడి ఎదుటికివెళ్లి “బస్టీలో నవ్వు ఎంచేస్తున్నావా?” అని ఎవరు అడగలరు?

* * *

చాలా ఆశ్చర్యం. ఓ తెల్లవాడవామన రామారావు మామూలుగా బండి తోలు కట్టా అప్పునూ, మాధవినీకూడా బండిలో

ఎక్కించుకు వెళ్ళాడు. పుల్లయ్య ల బల బలా దాడు నెత్తినోరూ కొట్టుకు వీడ్చాడు. కనిపించినవాళ్ళ ఎదురినీ తిట్టాడు. ఆఖరికి రెండుమాడు బస్టీలకు మనుషులను పంపించాడు...

తనమామ నిజంగా ఓ ఇల్లు కడతాడని, మాధవి ఎన్నడూ అనుకోలేదు. తన తమ్ముడు మైకూడు గిరిలతో ఎడ్లబండ్ల బాడుగ వ్యాపారం పెట్టాడని ఆప్ప ఎన్నడూ అనుకోలేదు. అదే ఆదే ఒంటిద్దుబండి ముసలయ్య కథ. నిజాయితీపరాడైన రామారావు ఇతరులను సంస్కరించాలని అనుకోలేదు. తనను తానే సంస్కరించుకున్నాడు. స్వగ్రామంలో ఈనాటికి ఓ అర ఎకరం చోలం ఉన్నది. భూమి సంస్కరణల భయం రామయ్యకు లేకపోలేదు. ■ భయం రాగకు

రానిభయం. ఆందోళన చెయ్యలేని భయం.

అయితే రామారావు అమాంతం ఒంటెడ్లు బండి బాడుగకు తోలడం మొదలెట్టలేదు. తన బండినో బస్టీకి వెళ్ళి అక్కడ ఓ మనిషి చేత బండిని బాడుగకు తోలించేవాడు. కోణకు రూపాయి వాడికి ఇచ్చివా. సులభంగా మూడురూపాయలు మిగిలేవి. రామారావుబండి తోలకపోవడంవల్ల బస్టీలో ఆశ్వేషకులకు అతను దొరకలేదు...

ఈ నాడవంతా యేమిలేదు. రామారావు రామయ్య అయి ముసలయ్య అయినాడు. ఎవరు పిలిచినా బండికాదు నలుగురు పిల్లల రామయ్య. ఆ ఒంటెద్దుబండి వీరితం అట్లా సాగిపోవలసిందే నాగరికతకు ఎదురీతే కావచ్చు కానీ, సంస్కరణలకు మాత్రం అనుకూలమే గదా!

★

నిజానిజాలు

ఆర్. ఎం. శివరావు

రంగురంగుల ప్రింటర్ వాయిల్ చీరలు పువ్వుగా సరస్వతి ముందుకు వచ్చి వున్నాయి. రకరకాల పువ్వుల దీక్షెను-బార్డులకు పీకట్టు కమ్మకున్నట్లు వీరించింది. ఆమెకు ఏదీర యెంచుకోవాలో తెలిసిందికాదు. తేలిక అవుతున్న బాగుందనుకుంటే గులాబీరంగున మేకాననిసింది. ఆఖరుకు చీరలు చూపిస్తున్నట్లుగా విసుగుతింది. ఆవిడ కొనేకమో ఒక చీర-అందుకని ఎంతకాలం వృధా చేస్తోంది! ఎటు నిర్ణయించలేక తలెత్తి చిధిచెవు ఒక మాటు ఆలోచనలో పూరిత దృక్పథంతో తూసింది.

చప్పుడులేకుండా చూపిస్తున్నాడని నడుచుకుంటున్న ఒక కారు వచ్చి 'సిల్క్ ఎంఫోరియా'ని కనురుగా అగింది. ఓ ఆహ్వానితేలమీద అడుగుపెట్టింది. మొహం అటు తిరిగి వుండటంవలన ఆమె 'అందడంబాల్కి' కొలిచే అనకాకం సరస్వతికి కలగలేదు. ఆమెను నఖశిఖ పర్యంకం ఓమాటుచూసింది. కాళ్ళకు ఖరీదైన ఎర్రటి స్లిప్పర్లు, తేలి నీలి రంగుచీర వింతగా ప్రకాశించింది. ఓ చేతికి 'బాస్ లెట్', మరోచేతికి చిన్న రిస్ వాచ్. పూసలహండ్ బాగ్. అజంతా శిల్పంలో మాదిరిగా తలకట్టు-మెడ వెంకపడి చిదరపుటంగులాల చెడల్పున డైమండ్ కట్ - అందులోంచి తీరరచ్చాయ దర్శనమిస్తోంది. చెవులకున్న రవ్వల చుట్టలు నూర్య రక్తితో దోబూచులాడుతున్నాయి. ఆమె డ్రైవరుతో ఏదో మాట్లాడుతోంది కాని మొహం యిటు తిప్పలేదు. సరస్వతికి విసుగుతి చీరల పెలకన్ లో పడింది.

ఓ నిమిషం గడిచింది-అంతే.

సరస్వతి బుజుమీద బరువుగా ఓ చెయ్యి పడటంతో, కంటిమీద మంచుగడ్డలవ్వం భరిసిన టూలిక్కి పడి వెక్కిరించింది. ఆక్రమణతో కనురెప్పలు పెక్కిరించి కదిలాయి, ఆ ఆహ్వానిని గురుతుట్టినట్టు క్రమంగా చిరు నవ్వు బారలానికి ఓ నిమిషం పట్టింది.

'అప్పుడే మర్చిపోయావులే సరస్వతి? ఆనడిగింది.

'బాగానే వుంది. మాతాత్మగా అకాశం మీదనుంచి వూడిపడ్డట్టు ప్రత్యక్షమై ఆక్రమణపరిచావు కనక పరికరించలేక పోయాను - అయినా ఎంతకాలానికి కనిపించావు మాలతి? అంటూ నవ్వులానికి యిల్పించిందికాని బంధించుకుపోయిన పెదవులు విడికడలేదు.

'సిల్క్ ఎంఫోరియా' యజమాని గల

గబావచ్చి 'నమస్కారం' మాలతిగారు! ఏదిటిలా వచ్చాడు? ఆనడిగాడు.

'అడవిబండి! మొన్న కాశ్మీర్ సిల్క్ చీరలు ఏవోవచ్చాయి - పంపిస్తానన్నాడు - తరవాత కలుగలేదు. అదేదో కొనుక్కుందామని వచ్చాను' మాలతి కళ్ళు మాత్రం వాయిల్ చీరలమీదే వున్నాయి.

'చంపూ' అని అనుకున్నట్టు అందలేదు. మొన్న అయ్యగారితో చెప్పాను. రామాచారి చీరలని, కొత్తకం వచ్చాయి. పంపిస్తాను.'

'అలాగే!...అది సరేకాని క్రిందటి కని వారంకొన్న చీరల తాలాకుబిల్లు అయిదు వందలూ పంపలేక!'

సమాధానం యివ్వకుండా మేనేజరు నవ్వేసి వెళ్ళిపోయాడు.

'అయితే సరస్వతి! నవ్వు యీ పూల్లో వుంటున్నట్టు నాకు తెలియదు సుమా!'

'నాకు అంతే! అయినా ఇంత పెద్ద పట్టులలో స్నేహితులజాడలు తెలుసుకోటం కూడా అంత సులభంకాదు.'

'హానీలే! ఇప్పుడు కలుసుకున్నాంగా - నీ ఎడమచెవ్వు - రాసుకుంటాను. ఇదే మా ఎడమ' అంటూ విజిటింగ్ కార్డు యిచ్చి ఆమె ఎడమ పాకెట్ డ్రెస్ లో రాసుకుంది.

'నువ్వేమీ అనుకోకు- నాకీదుగ్గ వంట్లో బాగుండటంలేదు. అందుచేత డాక్టరుదగ్గరకు వెళ్ళాలి. అయిన అయిదుదాటితే ఇంటి దగ్గర వుండడు. నవ్వుమాత్రం మాయింటికి తప్పకుండా రావాలి. నీకోసం ఎదురు చూస్తుంటాను.'

మాలతి 'బ్లూషిమత్'లో రేలుతూ కదలిపోయింది.

సరస్వతి పద్మాలుగు రూపాయలీచ్చి తేలిక పసుపురంగుచీర తీసుకుని తిరుగుముఖం పట్టింది.

ఇంటిదగ్గర్నుంచి బయలుదేరినప్పుడు మనసులో ఎలాంటి ఆందోళనలూ లేవు. తిరిగి వెళ్ళేటప్పుడు ఈ పూను ప్రారంభమైంది. మృదయాకాశంలో నీలి రంగు మబ్బులు చెదిరిపోయాయి. ఉరుములు- మెరపులు - అందులో పాత సంఘటనలు - మాలతిని కలుసుకోటం ఆమె కిప్పటికీ కలగావుంది.

మాలతి, సరస్వతి ఇరుగుపొరుగువాళ్ళు నమోదువులు కొనడం మూలాన అభిరుచులుకూడా సమాంతరస్థాయిలో వుండేవి. వారిమనస్తత్వాలు ఎలావున్నా తేలిపండ్రుల దృక్పథాలు వేరుగావుండేవి. సరస్వతి కంటుంబం సనాతన ధర్మాలు ఆచరించేది. కట్టుబాట్లతో సంతానాన్ని పెంచాడు.

పువ్వు వికసించటం ప్రారంభించగానే ఫిఫ్ఫుఫారంతో బరువుకు స్వస్తి చెప్పించి 'ఒకటి' చేతిలోపెట్టి తను బాధ్యతవదల్చుకున్నాడు. ప్రవాటి మనోవేదన!

మూలు ఘనలు పూర్తికాగానే మాలతి కొడలేకపోచేరి ఇందర్ చదిరింది. కాలేజీకన్యయిన మాలతిని తోటివిద్యార్థి ప్రేమించి తలెందుల సమైక్యమీ పెల్లచేసుకున్నాడు.

అతను క్రిమంకుడు. సరస్వతి వెళ్ళి సమాన అంతస్తులోవున్న శివరావుతో జరిగింది. ఆమె ధర్మను పురోహితులు వింతకంఠంతో విచిత్ర భాషలో ఆశీర్వదించలేదు. వాళ్ళ చేతనే వేదో చెప్పించలేదు. కాని వాళ్ళ కనిటి లోటుకీ ఆమె ధర్మ రెవెన్యూడిపార్టుమెంటులో ఏదో ఆఫీసరుగా వున్నాడు.

అయిదువందల చీరల తాలాకుబిల్లుకీ ఎంతనిర్లక్ష్యంగా చూట్టాడో!

నిజానిజాలు

సంఘర్షణ లేకుండానే వుంది. తనకంటే తక్కువ స్థితిలో వున్న వ్యక్తిని చూసినప్పుడు కాని ఏమనిషికి తన స్థితిగతులు అర్థంకావు. సరస్వతి మనవీంకాపక్కానికి చాలేదు. అంతస్థుల్ని విడమర్చి అర్థం చేసుకునే కత్తి లేదు. ఇట్లు చేయకునే సరికి గదియారం అయిదు కొట్టింది. మరో అరగంటకు శివరావు వచ్చే వాడు.

వీటిలో ఆడుకుంటున్న రామం ముహం వికసించింది. గంటసేపు అమ్మకనిపించలేదు. తనకూ, అమ్మకూ మధ్య ఎవడో ఇసుక తేర వ్యవస్థన్నాని అతిదీ ధీమ - పరుగుతుకు వెళ్ళి కొళ్ళనికొనరించుకున్నాడు. పక్కకు వెళ్ళింది.

శివరావు వచ్చాడు. అతను వేసుకున్న పథకం వేరు. సరస్వతి కొత్తచీర కట్టుకుని, సింగారించుకుని, చిరు నీవులు వెదజల్లుతూ గృహలక్ష్మిలా ఎదురు చూస్తుంటుంది. రామాన్ని తీసుకుని సరి సమేతంగా కొరికినీమాకు వెదదామని.

కాని ఆకాశం గం బుసకొట్టింది. వంటింట్లోకి వెళ్ళాడు. పొయ్యి పూడుతోంది. కట్టెలు మండటం లేదు. అతినికేసి రిలైజ్ చూసి - మళ్ళీ తనపనిలో నిమగ్నుడాలేంది. కొన్ని గంటలకాలవ్యవధిలో ఆమె ఇంతగా ఎందుకు మారినో అతని కర్ణం కాలేదు. అతను సరస్వతిని విప్రప్రశ్నించలేదు. 'తేబిలు మీదున్న కొత్తచీర ఏదో తెలుసుకున్నట్లు రెపరెపలాడింది.

ఆరాత్రి భోజనాలదగ్గర - రామం మారాం చేతకుండా బుద్ధిగా ఎప్పుడూ అన్నం తినడు. తిరుగుబాటు చేయటానికి ఏదో కారణం కనిపిస్తూనే వుంటుంది. నెయ్యి కావాలంటూ ఏడుపు కుదిలుపెట్టాడు. 'నెదవా! రెండుపూటలూ నెయ్యి వేసుకు మింగాలంటే డబ్బున్న వాల్లయింటో పుటాలి. నా కడుపున ఎందుకు పుటావు? అంటూ విప్రమీద చెక్కున వేసింది.

అంతటి చిన్న కారణానికీ రామాన్ని దండించటం యిదే మొదటిసారి. శివరావు కంచం ముందుకు వెళ్ళేసి లేచిపోయాడు.

ఆరాత్రి సరస్వతికూడా పన్ను పడుకుంది. ఏడున్నా తెలువారింది.

రాత్రింతా జరిగిన ఆత్మమథనం కారణంగా ఆమెకు జీవించటం మంటే రోత పుట్టింది. శివరావు ను క సరిగావుంది, వేళ్ళకు నాలుగుమెతుకులు తిని అక్కినుకు వెళ్ళి పోయాడు. కొత్త చీర యధాస్థానంలో వుంది. అవును మరి - అది కాష్మీర్ సిల్క్ కాదు - రామాచారి పట్టుచీర కాదు!

సరస్వతి పనిం తో పూర్తయ్యాక చక్కగా అలంకరించుకుని రామానిక్కుడా ఉన్నవాటో మంచి చొక్కా, లాగు తొడిగి, నాలుగేళ్ళకితం కొన్న సగం వూపి రిత్తున్న జోళ్ళుతోడుకున్న బయలు చేరింది. ఎండలోనడచి వెడితే అలంకరణ వృధా అవుతుంది. రెండవాల ఖచ్చతో నీటి బస్ లో మాలతియలు చేరుకుంది.

చిన్న బంగార - నీలిరంగు - ఇంటి ముందు పెద్ద కాంపాండు. ఎడం ప్రక్కగా చిన్న పూలతోట - కొన్ని విచ్చినపూలు దొంగచాటుగా నవ్వుతున్నాయి. మడి ప్రక్కగా రెండుమూడు కార్లు పాడుక్కు చేయబడి వున్నాయి. ఆమెధర్మపేరు (డెసి గ్నెవనతో) బయట చెక్కబడివుంది. నెమ్మదిగావెళ్ళి కాలింగ్ టెల్ నాక్కింది. లోపలనుంచి వికవికలు, సకపకలు వినిపించాయి మాలతి తలుపులిసి లోపలకు తీసికెళ్ళింది.

గుండ్రటి తేబిలుచుట్టూ ముగ్గురమ్మయి లున్నారు. పేకాట జోరుగా జరుగుతోంది. సరస్వతిని అందరికీ సరిదయంచేసింది మాలతి. ఒకామె సర్కిల్ ఇన్స్ పెక్టరుగారి భార్య. రెండో ఆమె ప్రిన్సిపాలుగా రమ్మయి. మూడో అమ్మయి ఫిఫ్ ఎకంటెంట్ గారి సతీమణి. ఒక్కొక్కరు అలంకరణలో వుండే రకాల్ని ఎత్తి చూపారు. రవ్వల

విరుగుడు
మేష్టారు:- ఒకే గోపి! ఒక బుడ్డి సిరా తాగినవానికి ప్రథమ చికిత్స ఏమి చేస్తావు?
గోపి:- ఒక తావు అద్దుదు కాగితాన్ని 'మింగించితే' నరి పోతుంది సార్!
—డా. లక్ష్మీపతి.

దుద్దులు - నెక్లెసులు - బంగారు గొలుసులు - సిల్క్ చీరలు - నూత్నంలో అదో నగలు, చీరలు అమ్మేడుకాణం. నూర్వ కాంతి ముందు కొవ్వొత్తిలా సరస్వతి సిగ్గుపడి పోయింది. యిట్లా సింహాసనం - ఆమెను కబళించటానికి ఎదురు చూస్తున్నాయి. అంత స్థులు - తారతమ్యం - పనిమనిషిగా మోలు - కాఫీ తీసుకొచ్చింది. ఆమె గమనించింది ఓ విషయం - పనిమనిషి కట్టుకున్న చీర, ఆమెచీర ఒక్కటే.

'సయా! ఆలా మూగదానిలా ఒక్క తెల్ల ప్రపంచంతో బంధం తెగిన దానిలా వుండకపోతే మతోకలిసి పేకాట ఆడకూడదటే? అంది మాలతి. రామం ఓ వంక ఎన్నడూ మెనురుపాకం మొహం ఎరగని వాడలా ఒక్కసారిగా మింగటానికి యత్నించి దిగుతో బాధపడ్డాడు. అందులో ఒకామె ఘక్కున నవ్వింది.

'నెమ్మదిగా తిను అబ్బాయీ! ఫరవా లేదు. నూ మాలతి ఎన్ని కావాలన్నాయిస్తుంది. ఇక్కడ మెనురు పాకాలకు 'రెవన్ లేదు' అంది. రామం విప్ర బద్ధిలు కొడదామనుకుంది సరస్వతి - ఆవమానంతో తలకొట్టేసి నటించింది.

మరో పదినిమిషాలకు అతిథులు వెళ్ళి పోయారు.

'సయా! నువ్వు వాళ్ల మాటలకు బాధ పడకు. ఇదంతా ఓ విచిత్రమైన లోకం - ఇందులో కావల్సింది ఆడంబరం - నటన - నామనసు విప్పి ఎవరిలోనూ చెప్పను. నువ్వు కనక ఈ మాత్రమైనా చెప్పాను'

సరస్వతి మాలతి మాటల వెనకవున్న భావాన్ని అర్థం చేసుకోటానికి యత్నించింది. ఆమెకి కలిగిన సందేహం ఒక్కటే. మాలతి జీవితంలో, ఏ కోణం లోంచి చూసినా వెలుతురు కనిపిస్తోంది. పంచ రంగులు స్వజీవపడుతున్నాయి. నిజాని కామెకు కొరత అంటూ వుందాని?

'అది సరే కాని, నీకు జీవితంలో తృప్తి కనిపించిందా? అనడిగింది మాలతి. 'చేక్స్ పియరు నాటకానికి చేయవలసినంత వ్యాఖ్యానం = ప్రశ్నలో కనిపించింది.

స్టంబుంబ నియంత్రణం

గర్భనిరోధానికి

ప్రీటు సేదించదగిన టేబ్లెట్లను స్పెక్ టేబ్లెట్స్ (రిజిస్టర్డ్) గర్భమురాకుండేందుకు తరచుగానాడటో వేసుకొని మింగే మందు 12 రోజులు ముందు వాడిన యడల గర్భధారణ కాకుండా చేయును..

ఫీల్డ్ కియూ టేబ్లెట్లు
24 మాత్రలు
పెల 6/12/- రిపీ
అండ్ డివి

ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈమందు వాడిన వారు ఆయాచితంగా అనేక యోగపత్రములను పొందియున్నారు...

SEENU & CO.,
28 TANAKARAYA GRAMANI ST - MADRAS-21

GRAMS ORCAS, (ESTD 1949), PHONE 53327.
(ADVERTISING) NUMBER C.O. M.S. HOUSE HEALTH.

‘వచ్చువుంటే త ప్తివుంటుంది. అది సరస్వతి నేర్పిన పాం. మాలతి జ వాదాన్ని ఖండించలేదు. ‘సరివుంటే సుఖాన్ని కొనవచ్చు చిటికెన నేలమీద బొమ్మలాగ అడించవచ్చు.’ మళ్ళీ సరస్వతి అంది. ‘అమ్మా! ఇంటికి పోదాం - ఇక్కడేం బాగాలేదు.’ అన్నాడు రామం. అతనికి మళ్ళీమీద వున్నట్టుంది. ‘దాగా చెప్పావురా బాబూ! నిజం నువ్వొక్కడివే కనుక్కున్నావు.’ అంటూ ఘక్కున నవ్వింది మాలతి. అందులో పరిచా సంతోషించి మరేముంది? అనుకుంది సరస్వతి. సంభాషణ మరో దశగా వెళ్ళింది. చిన్న నాటి ముచ్చట్లు-చదువు సంగతి-ఎవరి కలా పొద్దు పోతున్నది-మాలతి ఇంకా చూపించింది. తనకున్న నగలు చీరలూ చూపించింది. ‘నువ్వేమో చూ యింటి కొచ్చావు. మరి నన్ను మీ యింటికిరమ్మని అహ్వనించవూ?’ అంటూ చమత్కరించింది. ‘ఇద్దరం బాల్య స్నేహితులమా మరి - నిన్ను బాధాభజంత్రితో తీసి కల్లా లా విడిటికీ, తప్పకుండా రావాలి.’ సరస్వతి యిల్లు చేరుకునే సరికి శివరావు రెండు చేతుల మధ్య తలవుంచుకుని అరుగు మీద కూర్చునివున్నాడు. అయిదు గంటలక్కానిరాడు. అప్పుడే సాయంత్రమే పోయిందా? కం గా గు ప డు తూ తాళం తీసింది. ఇంట్లో అడుగు పెట్టడం-ఎదురుగా వున్న గడియారం చూడు కొట్టటం ఒక్క పాతే జరిగాయి. శివరావు నెమ్మదిగా లోపలకొచ్చాడు. ‘అందరూ సాయంత్రం పికారు వెడతారు. ఈ మండు టెండలో నిలాసంగా తిరగటం ఎప్పుట్నుంచి? అతని కంఠంలో మోతాదుకుమించిన కోపంపుంది. ‘మాలతి నిన్న కనిపించి రమ్మంది. అందు కని వెళ్ళాను ఇంతలో ఏం కొంప మునిగింది? ఆమె కంఠంలో క్షుమాపణకొని, అగమకొని లేను. ‘అంటే నీ చిరం వచ్చినటు నువ్వు పూర్ణతావన్నమాట ఇక్కడ మొగుడంటూ వొకడులేదా? గంటసేపింది నేను వచ్చి. అరుగుమీద దిక్కులేనివాడిలా తల బాగతో ఛస్తున్నా. నువ్వేమో మహారాణిలా జాల్సితవ వెళ్ళావు. ఛ...’ అంటూ ముంచుకొని వచ్చాడు. అతను రెంటింటికీ ఎదురు తిరిగి వచ్చాడని ఆమె అడగలేదు. మాలతేలే యివం వచ్చినప్పుడు బయటికి వెళుతుంది. ఆమెకున్న స్వేచ్ఛలో నయ్యా వంతెనా తనకులేదు. ఇలాంటి కాపరం నలగవెలక పోలేయేం? ఒక నాడు బయటకు

వెళ్ళగానే ఇన్ని ప్రశ్నలు! కాఫీకాచి తీసుకొచ్చింది. ‘అక్కరేను. నువ్వే తాగేయ!’ అనరిచాడు. ‘అమ్మా! అమ్మా...!’ అంటూ రామం పరుగుతుకొచ్చాడు. ‘తలుపు పక్కనేవుంది’ అంటూ కవరు అందించాడు. తను లేనప్పుడు పోస్టుమేన్ కిటికీలోంచి విసిరివుంటాడు. ఉత్తరం చదివగానే సంతోషం పెలుచి బుగ్గలమీదుగా జారి పెదవులమీద అంటిమొంది. ‘ఎవండీ! మా తమ్ముడికి వచ్చే కనివారం ఉపనయనం’ అంది. ‘శుభం! నీకప్పుడు నీ లు గా ఉంటే అప్పుడు సామాను సర్దుకో. రైలు బళ్ళు సమయానికి ప్రయాణం చేసున్నాయి. ఓ పెట్టెలో ఎక్కి కూర్చుంటే సరాసరి మీ పూలు చేరుకుంది.’ ‘అది నాకూ రైలును-మరి మీలో? ‘విలుంటే చూద్దాం.’ తిరువాతి వాళ్ళిది మధ్య సంభాషణ జరగలేదు. ఈ విధంగా నైసా కొంతకాలం మాలతి స్పృహించిన తుఫానులోంచి తాత్కాలికంగా బయటపడవచ్చు. మర్నాడు ఏడు గంటలబండికి సరస్వతి పుట్టింటికి బయలుదేరింది. రాత్రి పడకొండు గంటలవుతుంది. నిద్రపోతున్న రామం లేచి ఏడవటం మొదలు పెట్టాడు. రైలు పెద్ద జంక్షన్లో ఆగింది. అది ఆదివారాళ్ళ కంపార్టుమెంటు- ఏనైనా తినుబండారాలు, కాఫీ కొనిద్దామంటే టిఫాలు ఫాలుఫారం చివరవుంది. పక్కన వున్నాడెవరో రామాన్ని, తన స్త్రాన్ని జాగ్రత్తగా చూసుకోమని మరచేంలై తీసుకుని బయలుదేరింది. పదిగజాలు నడిచేసరికి ఎవరో తిన్న పేరుతో పిలవటం వినిపించింది. వెనక్కి తిరిగింది. ఛనుకొను కంపార్టుమెంటు దగ్గర మాలతి నిలబడి తిన్న పిలుపొంది. ‘ఎక్కడికి మాలతి? ‘అయిన స్నేహితుడికి వెళ్ళటం! అందు కని బయలుదేరాం. నువ్వో? ‘ఆమె చెప్పింది. ‘మనం కలుసుకోటం ఎప్పుడూ చిత్రంగా వుంటుంది. బయటనిలబడివున్నావు. అయిదు నిమిషాలు కూర్చుని వెళుదువుకొని-రా-’ అంటూ ఆమెను లోపలకు తీసికెళ్ళింది. అందులో మాలతి, ఆమె భర్త తప్పించి ఎవరూ లేరు. అతను పోర్టాఫోనుకుని వున్నాడు. కలిగిందా ఎర్రగావున్నాయి. చేతిలో సిగరెట్ కృథాగా కాలిపోతోంది. వివిటో అతని మాపులు, ముఖ కళనళికలు భయానకంగా కనిపించాయి. మాలతి తన్ను పరిధయం చేసుకుందుకు దేవుడికి దండాలు

పెట్టింది. మాలతినాకరు కాఫీ, టిఫీ ను పొట్టం సరస్వతి కిచ్చాడు. మాలతి ఓ పెద్ద బిస్కెట్ పాకెట్టు కొనిచ్చింది. కృతజ్ఞత చెప్పి అవన్నీ తీసుకుని తన పెట్టెలోకి వచ్చింది. రామం ఇంకా ఏడుస్తూనే వున్నాడు. * * * ‘పి మత్’ కారు ఇంటిముందు ఆగటం చూసి రామం లోపలికి పరుగుతుకొచ్చాడు. మరుక్షణం సరస్వతి అరుగుమీదకు రావటం, మాలతిని పలకరించటం జరిగాయి. చాప పరిచింది. మాలతి తనుతీసుకొచ్చిన పళ్ళెబుట్ట చాకెట్లూ, అన్నీ వరసగా వుంచింది. (47-వ పేజీ చూడండి)

ఆరోగ్యానికి, ఆహారానికి...

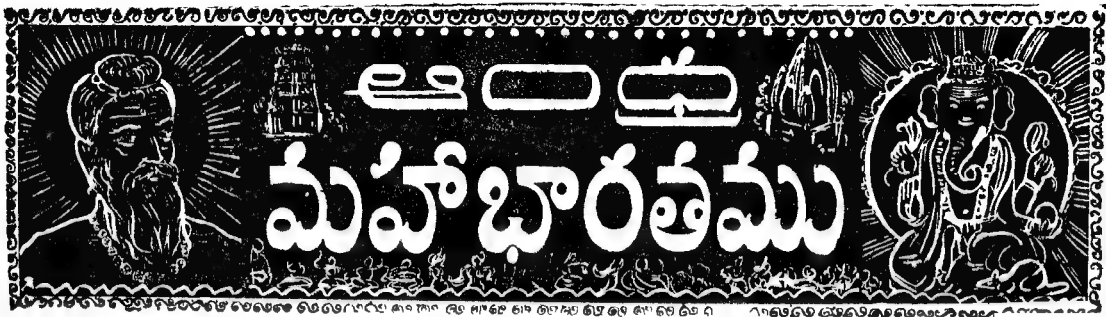

ఫ్రూట్ ఫ్రూట్

అన్ని ఉష్ణరసములతో చేయబడిన పానీయము

ఇండియా క్యూరింగ్ ఇండస్ట్రీస్
విజయవాడ. ప్రొ.వి.వి.డి.

ఆంధ్ర డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
మెనర్సు ఆర్కీట్రైడ్ ఏజెన్సీస్,
పులిపాటివారిపేటి, విజయవాడ-1,

[ఉద్యోగవర్సమునుండి]

- ఉ. వారును మీరుఁ బొంది జనవల్లభు లెల్లను భృత్యభావనఁ జేర నమ నైవస్తువులుఁ జేకుటఁగా బ్రదు కొప్పఁ గాక నీ కీరన మెత్తికోల్ గఱపి యిప్పుడు కార్యము దప్పఁ జూచునీ వారలు ముట్ట వచ్చిన నవశ్యము నంతకుఁ జాలరుం జూచి.
- ఆ. వీర-కారు పాండవేయులఁ బోర మా, రొక్కన సురాసురులకుఁ గొలఁదిగాదు గాన వారితోడికయ్యంబునకు నిర్ల, యింప వలదు సంధిపెంపుఁ జేయు.
- క. ఈయున్న రాజు లందఱు, వాయుసుతున కొక్కయెత్తు వాఁ డలిగిన శూ లాయుధుఁడు వడఁకు నాకొం, తేయులతోఁ బాడుచు టుడుగు ధీరవిచారా.
- క. ఒక కార్యము సెప్పెద మీ, నకలబలమునందు నవ్వసాచి కెదురుగా నొకరుఁడు గలిగినఁ గయ్యము, నకుఁ బూనుఁడు రిత్తబహుజనక్షయ మేలా.
- క. పెక్కండ్రు గోవులం కొని, యుక్కు మిగిలి నడవ వెనుక నుద్దవిడిం దా నొక్కఁడ నరుఁ డేతెంచినఁ, జిక్కె నమ స్తంబు నది ప్రసిద్ధమ కాదే.
- క. తోడుదొన లేని యప్పటి, క్రీడికొలఁది యట్టి దధిప కినియక విను మేఁ దోడై రా నెదురుట గడుఁ గీడు వలవ దుడుగవయ్య గెలు పరిది సుమీ.
- తే. అనుజతనుజులుఁ జెలులు వియ్యములు నడుగు, మాలి పోదురు నీకుఁ గా మనుజనాథ దొరకుఁ గులనాశనుం డను దూఱు మేలె, పాండవులతోడ నొడఁగూడి బ్రదుకవయ్య.
- ఉ. రాజ్యముభార మెల్ల ధృతరాష్ట్రునియంద వెలుంగు చుండఁ ద త్సృజ్యకుమారపట్టమునఁ బాల్చి చరింపఁగ నీవు పాండవుల్ నజ్యతఁ దండ్రిచిత్తము ప్రసన్నతఁ బొందఁగఁ గొల్చి యున్కి సా మ్రాజ్యముగాఁ దలంతు రనుర క్తమతిం దమకుఁ ధరాధిపా.
- క. కౌరవనాయక పాండుకు, మారులు నీతోడిపొత్తు మనియెద మనఁగా శ్రీ రా మోకాలోడ్డిన, వారివిధమ కాదె నీవు వల దను తెల్లఁ.

బీష్మద్రోణులు దుర్యోధనునకు హితంబు సెప్పట

- చ. అన విని భీష్ముఁ డిట్లనియె నా ధృతరాష్ట్రుతనూజతోడ నీ జనకుని మాట వట్టుము ప్రసన్నమతిఁ మనవంశ మెల్లఁ బా వనముగ నిందు వచ్చి బుధవత్సలుఁ డీహరి యిట్లు సెప్పఁగా వినమి గడుం జెడుందెరువు వీరల పం పొనరింపు పెంపుగఁ.
- క. మానక ధృతరాష్ట్రుఁడు ప్రా,ణానం గలుగంగ బంధునాశము రాజ్య శ్రీనాశము నుద్దామయ, శోనాశముఁ జేయ నేల చూచెడు చెపుమా.
- ప. కృష్ణార్జునులతోడి విరోధం బీదంధులోకంబునక కాదు లోకంబున నెవ్వరికినిం జూడం బోలదు లోకంబులు రెంటికిని హాని జేయక కూడి బ్రదుకుట మేలనినఁ దదనంతరంబ ద్రోణాచార్యుండు దుర్యోధనున కిట్లనియె.

తే. పితృపితామహా గురులమై ప్రీతిః గోరు, చున్న యట్టిమాపరమహితోపదేశ
వాక్యములు విని దుర్జనవచనరచనఁ, గౌనక బంధులతో నొడఁగూడి మనుము.

ఉ. వెన్నుఁడు ప్రీతిః జెప్పిన నవిస్తరవాక్య చయంబుతోవఁ బో
వన్న కుమార య ట్లయిన నాయువు శ్రీయును నీకుఁ గల్గు మా
కన్నులు నల్లగా నకట గన్గొను చుండుదు మేము నట్లు గా
కున్నను నీవ నేర్పు నిను నొండన నేరము నిండుకొల్పునక.

చ. అనవుడు నాంబికేయుఁడు నిజాత్మజాదిక్కు మొగంబు నేసి యి
ట్లను హరి నాశ్రయించి భవదగ్రజఁ బుణ్య నజాతశత్రునిం
గనుమటవోయి దీన మన కార్యము లన్నియు సిద్ధిఁబొందు నీ
తనిపలు కాదరింపమిఁ బదంపడి పాటిలు నెల్లచేటులుక.

వ అనియె నట్టియెడ గురుభీష్మ లొత్తి చెప్పం దలంచి గాంధారేయున కిట్లనిరి.

క. ఈ కృష్ణునిసారధ్యము, నా కృష్ణుని గాండివంబు నై తోవకము
న్నీకొలఁదిఁ జక్కఁబడి నీ, వీ కురువంశంబు గావు మిథపురనాథా.

వ. అని పలికి మఱియు,

నీ. ధర్మపుత్రునిపదద్వయమున కతిథ క్తి నెఱఁగిన నతఁడు ని న్నెత్తి గ్రుచ్చి
నిడుఁగేలఁ బెద్దయుఁ దడవుగాఁ గొఁగిలింపఁగ భీముఁడును నీవుఁ బరమహర్ష
మునఁ జారుతరవక్షములు నంగతములుగాఁ బరిరంభణం బానర్పంగ నరుఁడుఁ
గవలును మ్రొక్కినఁ గర మర్థిఁ దిగిచి నీ వాలింగనంబు నేయంగ నిట్లు

తే వారు మీరును దగ బాంధవమునఁ బొదలి,యింపు దళుకొత్తఁ దామరతంపరైనఁ
జెలులుఁ జుట్టలుఁ గలిసి పే రెలమిఁ బొంది, యుల్లసిల్లంగఁ గుల మొత యొప్పు నొక్కొ.

క. సమరమునకు వచ్చిన భూ, రమణు లుభయకటకములను బ్రమదం బెనఁగం
దమతమపురములకుం బో,వ మహీజను లెట్టి యుత్సవముఁ బొందుదురో.

వ అని వెండియు ననేకవిధంబులం జెప్పి యా రెండుదిశంగులవారును బంచి కుడిచి నుంబున్న నఖిల భూనజ
కును బ్రమోదం బగుం గావున నట్లు నేసి యందఱచేత దీవనలు వడయవయ్య నీ వనిన విని దుర్యోధనుం దప్పం
దరికాక్ష వీక్షించి యి ట్లనియె

క. గురుఁడును బితామహుఁడు నీ, నరనాథుఁడు నెల్ల ప్రౌఢు నను దూఱుదు రి
ప్పరునున నీవును దామో, దర దూఱెదు గాని తగవుఁ దలఁపవు కంటే,

క. వనితం బఱచి రరణ్యం, బున నిడుమలఁ బడితి మనుచుఁ బోటరులై చం
పను జెఱుపఁ దలఁచి మాదెనఁ, గనలుదు రచ్చాండునుతు లకారణము కడున్.

మ. అరయం దప్పొకయింత నావలన లే దాధర్మపుత్రుండు జా
దరివెంటం దమకించి సౌబలునిచేతన్ భూమి గోల్పోయి ము
ష్కరుఁడై వెండియు నొడ్డఁగా నతఁడు నక్షప్రాధిమై గల్చె నే
తెరు వైనం దనయిచ్చతోఁ బడియె నింతే కాక యేఁ బూటయే.

తే. మాత్స్యపాంచాల పాండ్యాదిమనుజవతులఁ, గూర్చికొని తార కయ్యంబు గోరి యెత్తి
విడిసి రింతియ కాక యివ్వధము నుగ,కర్మమున కేము దొడఁగుట గలదె చెపుమ.

క. ఉక్కటి సురపతి కైనను, మ్రొక్కుము నృపధర్మమూఁది మొనతలఁ బడినక
మిక్కిలి పేరును నిట దివి, నక్కజముగఁ బెంపుఁ బడయ నగుట నుపేంద్రా.

చ. చిఱుతఁదనంబునం దగవు చిత్తమునం దలపోయ లేక ముం
దఱ యటు వోవ నిచ్చితిఁ బితామహుఁడు జనకుండు నింకఁ గ

చృఱ నిలఁ బంచి చక్కనగ మక్కడ నెవ్వరికేని మద్దలం
బెఱుగక యీఁ దలంచినను నే నది యేటికి నమ్మతించెదక.

తే. తొంటిచవి గని యిప్పడుఁ దోచి పాండు, సుతులు రాజ్యంబు నేయంగఁ జూచుకలుచ
నాకు నీఁ దీటునే యింక నాఁటిచూఱ, లెక్కడివి ద్రోణభీష్ము లీదిక్కు సుమ్ము.

డి. ఏమును వారుఁ బంచికొని యేలుట గల్గదు పల్కుకుండు మిం
కేమియు వాఁడిసూది మొన యిండుక మోపినయంతమాత్రయున్
భూమి యొసర్చి పాండునృపపుత్రుల కిత్తునె యెవ్వరైన నం
గ్రామమునగ జయంబు గొని రాజ్యము నేయుట నిశ్చయించితిన్.

తే. అనిన విని కిన్కఁ బూనినయలఁతి నగవు, చెలువు మొగమున కొక క్రొత్త పాలు పోనర్యఁ
బుండరీకాక్షుఁ డగు పెల్లఁబోయి యప్ప, డరుణకమలాక్షుఁ డగుచు మురాంతకుండు.

శ్రీకృష్ణుఁడు దుర్యోధనునితో ము న్నతండు సేసిన దుర్ణయంబులు సెప్పుట

క. మొనతలఁ బడియెదు నీచె, ప్పినయట్టుల తడవు లేదు బిరుదుల రై నీ
వును వీరు నిలువుఁ డిదె భం, డన మెల్లియ వచ్చె నూరిటలు గనుఁ డింకన్.

సీ. అరయంగఁ దప్ప లే దంటి నీవలనఁ గీ డొకనాఁడు నేసియు నొక్కనాఁడు
నేయవె నీజనించినయది యాదిగా నుడుగక పాండవేయులకుఁ జాల
నెగ్గు నేసితి విష మిడి పెనుఁబాములఁ గఱపించి నీరిలోఁ గట్టిత్రోచి
లక్కయిల్ గాలించి పెక్కుభంగులఁ జంపఁ దలఁచినఁ జావక ధర్మరక్షఁ

అ. జేసి నెగడి రాచసిరి నొంది యున్నఁ జూ, పోప కీపు తీవ్రపాపబుద్ధిఁ
గనమి జూడ మొకటి కల్పించి కపటంబు, నేయ దాన నెల్ల చేఱుఁ బుట్టె.

తే. అన్నదమ్ముల నెత్తంబు లాడి నతుల, తలలు వట్టి నభాస్థలంబులకు నీడ్చి
చీర లొలిపింతులే యిట్టివారి నెందుఁ, దడవుమా నీ వొకండవు దక్క నధిప.

డి. అప్పుడు నీవుఁ గర్ణుఁడును నాడినమాటలు గొల్వులోపలం
జెప్పెడునట్టివే కులము శీలముఁ గల్గిన పుణ్యకాంత క
ట్లావుమి నేయు పెల్లఁ గని యున్నజనంబులు వించు నుండఁగాఁ
ద ప్పొకయింత లే దనువిధం బది నీక చనుం గుమారకా.

తే. ఎత్తి విడిసినవా రని యెల్లతప్పఁ, బాండవులమీఁదఁ జెట్టిన బ్రదుకు గలదె
ద్రోణభీష్ములుఁ దండ్రియుఁ దోడుతోడఁ, జెప్ప తగుమాట లేమియుఁ జెవులుసారవు.

క. శాంతిం బొందుట నీకుం, గుంతిపుత్రులకు మే లగున్ దానిక యే
నింతయు నాడెద నది నీ, కెంతయు రుచియింప కునికి యెఱిఁగి యెఱిఁగియున్.

వ. అని యిట్లు నారాయణుండు నానావ్రకారంబులం జెప్పుటకుఁ గటకటం బడియెడు దుర్యోధనునకు దుక్కాననుం దీట్లనియె.

మ. జనకుండున్ గురుభీష్ములుం దగినకర్ణం బాపులై నీకుఁ బ్రీ
తి నెఱింగించు తెఱంగు గాదు తమబుద్ధిం బోయి నంధాన మి
ట్లానరం జేయక యున్నఁ గృష్ణునకు ని న్నొప్పించువా రింతవ
ట్టు నిజం బిచ్చట నింక నీయునికి నెట్లుం గీడు వుట్టుం జూచి.

అ. అనిన బాహ్లికాదు లగుకురువృద్ధుల, నాత్మజనకుఁ గృష్ణు నాదరింప
కతఁడు రాజనమున నప్పడు దిగ్గన, లేచి పోయె సంచలించెఁ గొలువు.

తే. అతనివెనుకన కర్ణుండు ననుజగణము, శకునియును వారిపొందైనజనపతులును
బోయి రమ్మయిఁ జనియొక్కప్రోవు గట్టి, వేఱ యంతంత నుండిరి కోఱడమున.

వ. ఇట్లున్నుం గనుంగొని గాంగేయుండు.

చ. ఇతః డిది యేల క్రొవ్వి ధరణీసుండ నంచు వృథాభిమాని యై
మతి సెడి లోభమోహమదమత్సరముల్ దనుఁ ద్రిప్ప నిట్లనం
గతమునఁ బోయె వీనిపెనుకం జని రేమి దలంచియో మహి-
పతులును వీరు గొందఁ జతిభారపుమానును లేమి నేయుదున్.

తే. అని జనార్దనుఁ గనుఁగొని యకట కాల, పక్ష మయ్యె నీ నరవతి ప్రతటియెల్ల
ననుడుఁ దగువారిదెనఁ గలయంగఁజూచి, తగవుమెయి నిట్లు లనియె న న్నగధరుండు.

కా. ఈ దుర్యోధనుఁ డింతగర్వి యగునే యీ యున్నవా రెల్ల నా
చే దైన్యంబునఁ బొందు టొప్ప దని చర్చింపండ యీ భంగికిన్
లేదే యెందుదెఱుంగు నత్కులముఁ బాలింపంగ వర్జింప రా
దే దుష్టాత్మకు నీచు నొక్కరునిఁ బోదే భేద మీజాతికిన్.

ఉ. కంసుఁడు నిట్ల తండ్రిమది గందెడుచంద మొనర్చి ధర్మవి
ధ్వంసము సేసినం గులమువారలు నా కెఱిగింప నేను దు
ర్మాంసము గోయు వైద్యునిక్రమంబున నాతనిఁ ద్రుంచి యన్వయో
త్తంసముఁ జేయనే జనకుఁ దద్విధ మొప్పదె మీరుఁ జేసినన్.

ఆ. అంతతోడ నెల్లయాపదలును దీఱు, వంశ మధిక గౌరవంబు నొందుఁ
గూడి మనుట గలుగుఁ గురుపాండవులకు ని, త్రైటఁగుసూడ మీకు నుజవకాదె.

వ. అనిన విని ధృతరాష్ట్రం దదరిపడి విదురున కిట్లనియె.

ఆ. బుద్ధిమంతురాలు పొందుగఁ బలుకంగ, నేర్చు వచ్చి కొడుకుఁ దేర్చిపోవుఁ
గాన వేగ నీవు గాంధారిఁ దోడితె, మృదుడు నరిగి యతఁడు నట్ల చేసె.

వ. అద్దేవియు.

క. చనుదెంచి యుచితపీఠం, బున సున్నం గురువిభండు పొలఁతుకతో ని
ట్లను నీతనూభవుండు దు, ర్వి నయంబునఁ జనియె నిట్టి వెంగలి గలఁజే.

క. నీవైనఁ జెప్పి శాంతుం, గావింపఁగ నోపుదేనిఁ గౌరవకుల మీ
గోవిందుశాసనము నం, భావింపం గాంచి చెడక బ్రతుకుం జమ్మి

తే. అనుడు నీపుత్రుఁ డవిసీతుఁ డగుట యెఱిగి, యెఱిగి వానివశంబున నేలపోయె
దీవు పాండవులకు నేమి యిచ్చితేని, నడ్డవడ నెవ్వరికి వచ్చు నధిప చెపుమ.

క. అని గాంధారి పతియుఁ దా, నును విదురుం బనిచె నందనుం బిలువ నరం
దును మొగము జేవుఱింపఁగఁ, జనుదెంచెను నభకు విదురసంప్రార్థితఁడై

వ. మున్ను దనతోడం జనినవార లందఱు నచ్చోటన నిలువ నిట్లు వచ్చి సుయోధనుండు విజాననాసీనుండై యున్నఁ
జూచి తల్లి చిత్తంబున గర్జించుచు నతనికి ధర్మంబును నీతియును, జాట్లతోకంబును బ్రదుకుఁదెరువును నిజకర్తయు
వహాయంబు గొలందియుఁ గులజనచిత్తప్రకారంబును బాండుపుత్రుల బలవరాక్రమంబులుఁ దెలియనట్లుగా దెఱుంగు
వడం జెప్పి జుజ్జగించియుం గినిసియు ననేకవిధంబుల నాదీన నమ్మాటలదెన ననాదరంబు సేసి యుద్ధతిం గ్రమ్మఱుం
జని యతండు కర్ణాదులం గలసి వారునుం దానును దుర్మంత్రంబునకుం జొచ్చి.

దుర్యోధనాదులు శ్రీకృష్ణునిం బట్టికొని చెఱుం బెట్టఁ దలంచుట

క. హరితలఁ పొప్పదు భీష్ముని, గురునిం గూర్చికొని మనలఁ గ్రొవ్వఱఁ బట్టం
గర ముత్సహించు చున్నాఁ, డరయ నతనివచనరచన సంతయుఁ దెలిసెన్,

క. మును దాఁ గంసునిఁ బరిమా, ర్చినచందము వారి కెల్లఁ జెప్పెడుఁ దనకున్
మును మనము గడఁగి పెనఁ బట్టినఁ గార్యం బగుఁ జలంబు డింపకుఁ డింకన్.

స్వర్ణసిమ

సౌభద్ర

“రావోయ్. మాపాపాయిని చూసిపోదు గాని” అన్నాడు మూర్ఖవారాయణ, మిత్రుడు మధుసూదనరావుతో.

ఇద్దరూ యింట్లోకి వెళ్ళారు. ఒక స్త్రీ పాపాయిని ఉయ్యాలలో ఉప్పుతూవుంది.

“కమల యింకా అఫీసునుంచి రాలేదా నెంకాయమ్మ గామా?” మర్రిమీద కూర్చుని బూట్లు విప్పకుంటూ అడిగాడు మూర్ఖవారాయణ.

“కచ్చి కల్లుకు వెళ్ళారండి.”

నెంకాయమ్మ వెళ్ళిపోక సారి చూసి, ఉయ్యాలలో పాపాయిమీద దృష్టి నిల్పాడు మధు. పాపాయి నోట్లో పాల పీకేవుంది. నెంట్లుకలులేని తల. పచ్చని పండుకంటి కిరీం. భగవంతుడి ప్రతిరూపం - పసి కందుసు చూస్తే ముద్దువేసింది మధుకి.

“పోతపోలా?”

“అవునోయ్, తల్లిపాలులేక కాదు కాని మా కమల కిష్టంలేక పోయింది. చాని ఆలోగ్గం చెడిపోతుందేమోనని భయపడింది.

‘పరేరేఅని గాళ్ళో పాలు పోయి న్నట్టా.’ తన భార్యమీద వున్న ప్రేమ మూర్ఖవారాయణ రృచిగా ప్రకటించాడు.

స్నాన్కులో కాఫీ కప్పుల వారాయణ కొకటి, మధుకొకటి నెంకాయమ్మగారు. ఇంట్లో పనులు చూసుకోకే వాటి గారు.

“అమ్మగారోకి అరటికాయ పన్నగా తిరిగి మరగల్గా నేయి. కేసున్నా కానీ నీ కచ్చికా క్కుని చేయనువ్వారు.” కాఫీకప్పులు తీస్తూ అడిగింది.

“వామా అరటికాయ వేయింది. అరటి చేయ్యండి.”

మిత్రులిద్దరూ బయటకు పిడేరారు. మూర్ఖవారాయణ, రావు ఒకే అఫీసులో నుమాస్తా 28 నిమిషంట్టాయి. కమల నూ భార్య. మరొక అఫీసులో క ఇంటర్మీడియేటువరకూ చ స్త్రీలకల్లులో స్త్రీస్వారిం అభివృద్ధికి అకలంబించడంపేళ్ల చిన చర్చలలో పాల్గొంటూ ఆశియాలకు తగినట్లు చదువుకు చేసుకున్నాడు మూర్ఖవారాయణ. మధు కింకా పెళ్ళి కాలేదు. బరికే సావకాశము చూసుకో

కోవటం అతనివృత్తి. ఇప్పుడతడు వృత్తిలో తీసి, తండ్రివద్దనుంచి ఆకోవా ఉత్తరం వచ్చింది. మేనకోడలు పట్టుతో తన పెళ్ళి నిశ్చయమైనదని. ఈ ఆలోచనలలో మధు కొన్ని సంవత్సరాల ముందు కల్లాడు— సంసారం, పిల్లలు—ఉద్యోగం—దబ్బు సరిపోక పోవటం—అప్పులు—పిల్లల పెళ్ళిళ్ళు— కాశీకి చదువులు—దబ్బు త్రట్లక, యిచ్చిన కాళ్ళు నడిచిపోయి నిలచేసి అడిగి—తామూలు మధ్యరిగితిమనవని బ్రతుకును తలపోతాడు మధు. మేనమామ మామరన్నచూటే కానితను మారంగా వదలటంకల వద్దని చూసిచాలా సంవత్సరాలయ్యింది. తయసాచివ తర్వాత చూడనేలేదు. అందుకల్ల రాబోయే భార్య అభియతలేమిటో తదనుగుణంగా తను మనల గలదో లేదో—ఇవన్నీ ఆలోచనల్లో చొర్లించుకుంటూ నడుచున్నాడుమధు. మధు మామనికే కారణం తెలియలేదు మూర్ఖ వారాయన.

“ఏమిటాలోచిస్తున్నావు?” అని మధు ఆలోచనల కంఠరాయం కల్పించాడు.
“ఏం లేదు. ఇవేక మా నాన్నగారి వద్ద నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. పెళ్ళి నిశ్చయమయ్యిందిని.”

“రైట్. ఆ యితే మాకు తెగిరిందన్న మాట దివ్యులు. కట్టుమెంతకీ పిల్ల చదువు వున్నదేవా?”

“కట్టుల ఆకే మా యింట్లో లేదు. మేనరికం, చూడవసారంవరమా చెప్పించాడు మామయ్య అంతే.”

“అచ్చే—మేనరికం కావటి నేనేమీ అనలేక పోతున్నామనాని, నన్నడిగితే చదువు కొని పిల్లని చేసుకోమని నేను సలహా యివ్వనోయ్. మాకేమిల చూడు బాగా చదువుకుంది. నాకు ఆటే సంసార బాధ లేకుండా సంపాదించి పెడుతోంది. నాకు ఆశ్చర్యం వేస్తుంది మధు! కొన్ని విషయాలలో నన్ను కాసిస్తుంది నుమా... ఇంకా ఏదో చెప్పబోతున్న మూర్ఖ వారాయన కావీ—

“ఏమనకోవ బరద. నాకిది వచ్చదు.

తల్లి ప్రశ్నం నోరు
కొనిపోవ మీయిం
ట్లోవున్నాడు. ఇం
టి విషయాలు సరి
గా చూచుకోలేని

ప్రేమిధులో ఉద్యోగం చేయమనవచ్చు. తల్లి భారవి నిష్కర్షం చేయమనవచ్చు. నేను నీ భార్యని తక్కిగతంగా వినుర్పించటం లేదు. ఆమె నా పోదరిలాటిది. కాని మనం యిలాంటి విషయాలు మాట్లాడవద్దు.” అన్నాడు మధు.

మూర్ఖవారాయనముఖం వివర్ణమయ్యింది. భవా అతని మనసు అవ్వడమధు మధు నాడించే పద్ధతుల వైఫే మొగుతావుంటుంది. సంఘంలో ప్రేయోక్త స్థానం గురించికనులతో వాడక నేనుకుని ఎడమొగం, పెడమొగం పర్యంతం వచ్చాక నిరమించే వాడతడు. అక్కడనుంచి వాళ్ళిద్దరి ప్రేమలో మధ్యరెండుకోవాలంటూ చెప్పబోడలేదే.

మూర్ఖవారాయన యింటికీ వచ్చేప్పటికే కనుల యింకా రాలేదు.

“ఏమన వడించమన్నారాబాబూ!” అని అడిగింది వెంకాయమ్మ.

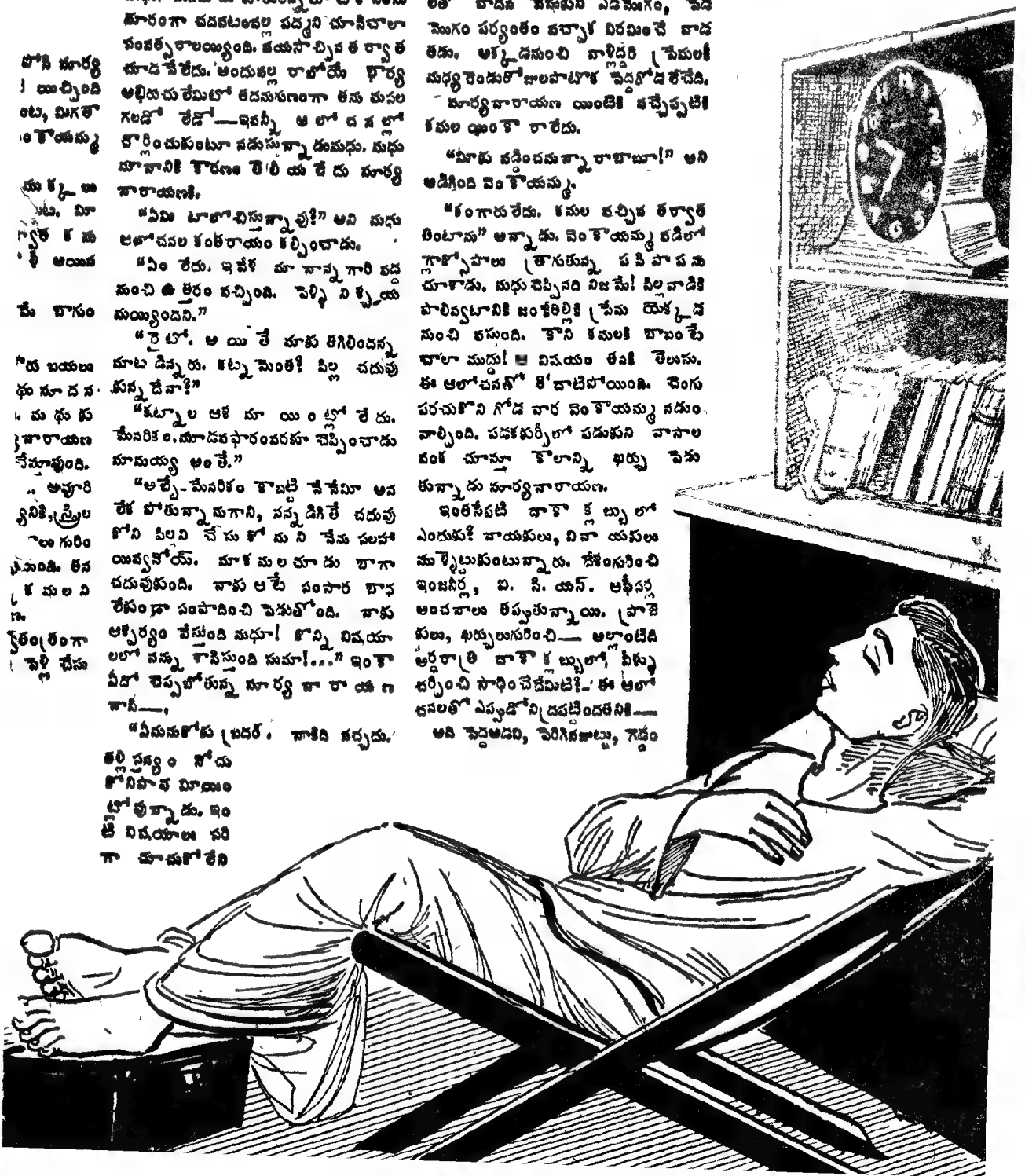
“కంగారులేదు. కనుల వచ్చిన తర్వాత రింటాను” అన్నాడు. వెంకాయమ్మ వడిలో గ్లాకోపాలు త్రాగుతున్న పసిపాపను చూశాడు. మధు చెప్పినది విజమే! పిల్లవాడికి పాలివ్వటానికి జంకేలిలికి ప్రేమ యొక్కడనుంచి వస్తుంది. కాని కనులకి బాబంటే చాలా ముద్దు! విషయం తిరిగి తెలుసు. ఈ ఆలోచనతో కేదాటిపోయింది. చెంగు పరచుకొని గోడ వార వెంకాయమ్మ నడుం వార్చింది. పడకమర్రిలో పడుకుని వాసాల కంక చూస్తూ కాలాన్ని ఖర్చు పెడుతున్నాడు మూర్ఖవారాయన.

ఇంతసేపటి చాకా కబ్బులో ఎందుకు? నాయకులు, విన్యాయకులు ముళ్ళెటుకుంటున్నారు. నేకంగురించి ఇంజనీర్ల, ఐ. సి. యన్. అఫీసర్ల అంచనాలు తప్పుతున్నాయి. ప్రాజెక్టులు, ఖర్చులుగురించి— అల్లాంటిది అర్థరాత్రి చాకా కబ్బులో విసుకర్పించి సాధించేదేమిటి? ఈ ఆలోచనలతో ఎప్పుడోనిద్రవడిందతనికి—

అని పెద్దఅదని, పెరిగినట్లు, గడ్డం

పెరిగిన చూటోన్న అతని తప్పించి అలా దవంలేని కిరీంట్ మానవుడా అతనియ్యంలో తిరుగుతున్నాడు. ఆ అనాగరికుని కోకే వేసింది. చెరికందినరాయిలో పొడలోంచి తొంగిచూస్తున్న కుండలకె తిరిగిన తూటాడు. చాన్ని తీసుకుని కొరికాడు. తర్వాత నోటి కదనంగా వోచింది. ఏమిగా నేగిన గోళ్ళతో చర్మం ఒరిచాడు. చాన్ను అకారితకొన్ని మామిడి తండు రకంలో

పోసి మూర్ఖ
! యిచ్చింది
ంట, మిగతా
ంకాయమ్మ
యొక్క
లు. మీ
గ్నత కను
కి అయిన
మే బాగుం
ద బయలు
ధు నూడన
మధుకు
వారాయన
చేస్తావుంది.
అతూరి
యినికి, ప్రేమ
లుగురిం
మంది. తన
కనులని
న
వ్రంకంగా
పెళ్ళి చేసు

స్వర్గ సిమ

జీవించి, పచ్చిచూసం తృప్తిగా భుజించి
 తుదాన నవనయించుకున్నాడు. గమ్యం
 తెలియకుండా తిరగడం సాగించాడు.
 భుజించి కమ్మాయి. చూడన వర్షం కురు
 వోంది. జలులు ముల్లల్లా పొడుసున్నాయి
 కేరొన్ని ఒక చెట్టుకిందకు పోయి నుండు
 న్నాడు. ఆ చెట్టుకిందే వీరిమూడరే ఒక స్త్రీ
 కనపడింది. ఏవో చేతితో సంజలు చెస్తూ,
 నారిక తిరిగినంతవరకూ అన్నవ్వమెనభ్యసులు
 చెస్తూ, భావప్రకటన చేసుకున్నా రిద్దరూ.

అడవిలో జంతువుల్ని సులభంగా చంపి
 అచారం సంపాదించేందుకు వీలుగా రాలిని
 నూదిగా పొడుగుగా చెక్కాడు మానవుడు.
 ఎండ వానలను తప్పించుకోవటానికి వీలుగా
 గుహల్లో నివసించారు వా రిద్దరూ. అచారం
 కోసం చంపిన పెద్ద జంతువుల ఎండిన చర్మం
 కప్పుకోవటంతో చరిత్రాభాసం చి విముక్తు
 అయ్యారు. ఇది సృష్టి ప్రాథమిక దశ.

క్రమంగా మానవుడికి గృహనిర్మాణం,
 కస్తూరిలు నేయటం తెలిశాయి. నాలుకులా
 (తెగ) రేర్పడాయి. బ్రాహ్మణుడు భావి
 సాధాగ్యానికి చేదములు ద్వరిస్తూ, క్షత్రి
 యులు తమ కార్యంతో జనపదాల్ని క్రతు
 వులనుండీ రక్షిస్తూ, వైశ్యులు నిత్యజీవితా
 వసర వస్తువుల్ని జనులకు సమ కూ రు న్నూ,
 కూడ్రులు కాయకషంతో వ్యవసాయంచేసి
 భావ్యాదులు పండిస్తూ వ్యవహరించేవారు.
 వృత్తుల్ని బట్టి కుల విభజన జరిగింది. అంట
 రానితనం వుండేది కాదు. భోజనాదులం
 వరమర లుండేవిగావు. స్త్రీ పురుషునితో
 సమంగా హక్కు కలిగి వుండేది. గృహ
 కృత్యాలలో ప్రతినిత్యం ఆమె ఆసరా
 పురుషుని కవసరమయ్యేది. స్త్రీ విద్యావతి
 విసండువల్ల వీలల చదువు సంస్కరణ, ఆలస
 తాలసలు చక్కగా జరిగేవి. స్త్రీ
 సంఘంలో ఉన్నతమైన స్థానం వుండేది.
 పరస్త్రీ పరాజ్ఞాభివ్యం పురుషులలో
 తోచేది. స్త్రీని పాపచింతతో చూచినా,
 తిక్కిరియకు ప్రోద్బలించేసి నా క్షుపణేది.

* * *

కళాకాల విద్యార్థినులు బయటికి
 కస్తుంటే విద్యార్థులు వెనక పడు
 తున్నారు. అమ్మాయి ముణుల
 విపులు పమిటతో పూర్తిగా కప్పకపోవటం
 వల్ల జాకట్టులోనుండి గోచరించే బాడీలు
 చూసి తన్మయైపోతున్నారు విద్యార్థులు.
 కమిట బ్యాగ్ లి ఎలాటిదైనా ఒకరోమ్ము
 బయటి ప్రపంచానికి వదిలి, తమ కృతక
 సౌందర్యంతో ఉన్నతలయ్యే విద్యార్థుల్ని
 క్రీగంట చూస్తూ హావభావచేర్చు ద్వీగుణం
 చేస్తూ నడుస్తున్నారు విద్యార్థినులు.

మూర్ఖనారాయణి కమల లేవటంతో
 మెలకువ వచ్చింది.

"ఇదేమిటండీ, కుప్పిలో పడుకున్నారా?
 చనుటతో ఒళ్ళంతా తడిసిపోయింది
 చూడరా? భోజనం చేశారా?"

"లేదు" అన్నాడు మూర్ఖనారాయణ కల
 నెదురుకు లేచుకుంటూ.

"నాకోసం మీరెందుకండీ కూర్చోవటం.
 ఈ వేళ 'మహిళల ఉన్నతి' మార్గాల' అనే
 విషయం చర్చిస్తూ కూర్చున్నాం. పోనీ
 వచ్చే దామనుకుంటే వదిలిపెట్టలేదు
 వాళ్ళంతా."

"పోనీ లేయవ్వడం వచ్చింది. నీతో
 కలిసి తిందామని కూర్చున్నాను."

వెంకాయమ్మ తడిస్తోంది. కమల, మూర్ఖ
 నారాయణ భోజనానికి కూర్చున్నారు.

"కమలా! ఒక ప్రశ్న చేస్తాను. జవాబు
 చెప్పావా?"

"వెయ్యండి ప్రయత్నిస్తాను."

"నాగరికత అంటే ఏమిటి?"

"అబ్బో చాలా చెప్పాలి. అయినా
 మీకు తెలియకే అడిగారా యీ ప్రశ్న?"

"వాకిప్పుడొక కలవచ్చింది. దానిని బట్టి
 నేను గ్రహించినది—వ్యక్తి ప్రకృతిలో
 ఉన్న వస్తువుల్ని తన భుక్షికి, నివాసానికి,
 ధరించేటట్టికి, అంటే—అవసరాలకి వీలుగా
 మార్పుకుని ఉపయోగించు కుంటాడు. ఇదే
 సృష్టి ప్రారంభంనుంచి అభివృద్ధిచేంది అభి
 రుదుల్ని బట్టి అనేక విధాలుగా మారింది—
 ఏమంటావు?"

"కావచ్చు కాని మీ ఉద్దేశం...?"

"నా ఉద్దేశం,...ఈ మూడు అవసరా
 లకూ తప్పించి చేసేసనులు ఏదో స్వార్థం,
 దర్పం వెలగ తెట్టుకోటానికి చేసేవని నా
 భావం."

"నాకు కొంచెం విపులంగా—"

"చెప్పాలా? అయితే విను—కోజంతా
 కవపడి పనిచేసినపుడు విశ్రాంతి అవసరమే—
 కాని మీరు స్త్రీలను సురించి చేసే ప్రసం
 గాలు, అభివృద్ధికి అవతరింపజేసే ప్రజాభి
 కలు—ఎన్ని కలలో పడవు కోసం, స్వప్ర
 యోజన సాధనకోసం, స్వజనోద్ధరణకోసం
 ప్రస్తుత రాజకీయ నాయకులు
 చేది కలమీద అరచే ఆరుపులతో
 సమానం. అదుగో అప్పుడే నీకు కోపం
 వస్తోంది. కోపం నీఒక్కటే సాక్షేకాదు.
 నీచెప్పేది పూర్తిగా విసుకుండా—"

"హూం. కోపం. సాయంత్రం దాకా
 అఫీసు ఫైళ్ళలో మగియింటికొచ్చి బూజా
 పటిస నీదంతాలను సురించి ఆలోచించటం
 తెలిసిన మీకు—మాదుతున్న కాలాని కను

గుణంగా, మగచిపెట్టిన మా హక్కుల్ని
 పురస్కరించుకుంటూ, భారతావనికి నవ్య
 మహిళా సేవానిమావలద్వారా విభూష
 ణగా మారుతున్న మమ్మల్ని చూస్తే యాన
 డింపు, తప్పుడు భావాలు వుండటం
 సహజం. యుగయుగాలుగా మీకు కానీ
 లుగా పడివున్నాము. మీరు క్రూరంగా
 హింసించినా పరలోకంలో ఉన్న దినుకొన్న
 పుణ్యమునే పరమార్థంకోసం పఠిసేవికలుగా
 వున్నాం. అందువల్ల మేమా విధంగా
 ప్రవర్తించడం మా విధి అని మీరనుకొని,
 మీ కట్టుబాట్ల కట్టుబోసులో యిరికించారు
 ఈనాటికి మీ నీతిబోధలు, పుక్కిటి పురా
 నాలు మూలపెట్టవలసిన అవసరం కలిగించా
 మని మర్చిపోకండి...మీకీష్టంలేకపోతే ఆ
 విషయం పట్టించుకోకండి అంతేకాని నాకు
 హితబోధ చేయనక్కర్లేదు."

"సంతోషం. ఇంట్లో కంటకండుకోవ
 దానికి ఒళ్ళు బడకమైన నువ్వవు వీధిలో
 రాణించగలవని నాకు నమ్మకం లేదు.
 ధీరత్వో అను కూలవాంపత్రిం చేయిచేక
 కాని నీవు, అఫీసులో అధికారుల దృష్టిలో
 సరిగా చూడబడతావని నేననుకోలేను.
 అమాయకుడైన పసికందును
 పాలించి తృప్తిపరచలేని నీవు
 కోటాది వ్యక్తుల్ని సంతోష పెట్టగలవని
 అనుకోను. కళ్ళువిప్పి ఒకసారిచూస్తే మన
 సంసారం విశ్వరూపం కనిపిస్తుంది. ఇద్దరం
 సంపాదిస్తున్నాం—నెలకంటే నిలవ వేయ
 గలుగుతున్నాం? ప్రతినెలా యిద్దరం సంపా
 దిస్తున్నా అప్పు చేయాలివిన అవసరం ఎం
 దుకు కలగాలి? మనకాళ్ళపై మనం నిలబడ
 లేనప్పుడు పరుల భారం వహించగలమని
 నువ్వెలా అనుకుంటున్నావు? కమలా! మీ
 స్త్రీ ఉద్యమం అంటే నాకు సానుభూతి
 లేకపోలేదు. కాని నేల విడిచి సాము చేయ
 డం మంచిదికదని నా అభిప్రాయం."

సగంలో లింట్లున్న అన్నం వదిలేసి "ఫీ,
 ఒకరికి భారం తోకపోయినా జీవితానికి
 సుఖంలేదు." అంటూ కమల లేచిపోయింది.
 వెంకాయమ్మ నిర్జాతపోయి నిలబడింది.
 మూర్ఖనారాయణ కూడా భోజనం పూర్తి
 కాకుండా కంచంలో చెయ్యి కడుక్కుని
 వెళ్ళిపోయాడు.

రాత్రి దంపతు రిద్దరూ కంటిమీద
 కునుకు లేకుండానే గడిపారు.

* * *

వివాహం. తదితర తంతులు, పూర్తయ్యాక
 పద్దని వెంటపెట్టుకొని వచ్చేకాదు మధు.
 ఉద్యమైన పదార్థాల నారగించటంవల్ల
 హాటలు జీవితం మరచాడు మధు.

ఆ రోజు మధు అఫీసుకు వెళ్ళేప్పుడు,

"ఏమండీ రంగుదారాలు తెచ్చి పెట్టండి

(48-వ పేజీ చూడండి)

నక్షత్ర ఫలితాలు

(21-5-58 మొదలు 27-5-58 వరకు)

గ్రహస్థితి

కు	మ	ర
కు	26 లేదని శుక్రము మేషములో ప్రవేశించును.	
	మిథున, కర్కాటక, సింహ, కన్యలలో చిందుడు.	
శ	రా	గు

* అశ్విని [చూ, చే, చో, లా] *

ఈ వారము మీకు యోగ వాయకము. యశ్చి కార్యములు ఫలిస్తాయి. ధనాదాయము అనుకున్న దానికన్నా ఎక్కువగా ఉంటుంది. పరోపకారము చేస్తారు. పుణ్య కార్యాలలో పాల్గొంటారు. శుభ కార్యాలలో చనలు చేస్తారు. ఉద్యోగస్థులకు యోగ కాలము. పంటబటలు, బంగారము, వజ్రములపట్టి ఖరీదయిన సరుకుల క్రయవిక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. 21, 22 పరోపకారము. 23, 24, ప్రయాణము. 25 ధన లాభము శుభ కార్యాలలో చన. విందు, నివాసము. 26, 27 నిలకడలేని స్థితి.

* భరణి [లి, లూ, లే, లో] *

ఈ వారము అనుకున్నట్లు పనులు జరగక అవసర ధనవ్యయము అవుతుంది. మిత్రుల నుండి అశించిన సహాయము కలుగదు. వారాంతమునకు ప్రయాణములో తటస్థపడిన స్నేహితులకు కార్యసిద్ధి పొందుతారు. ఉద్యోగస్థులకు అరణ్య ప్రదేశములకు బదిలీ అయే నూచలున్నవి. వ్యాపారస్థులకు లాభము తక్కువ, ఖర్చులు ఎక్కువ. 21, 22 తిప్పలు, ధనాభావము. అధిక ఖర్చులు. 23, 24 ప్రయాణము, మిత్రసహాయము. 25 మాతములతో పరిచయము కార్యసిద్ధి. 26, 27 అనారోగ్య నూచన. ఉద్యోగస్థులకు బదిలీ, రాజకీయవాదులకు మేలు.

* కృత్తిక [ఆ, ఈ, ఊ, ఏ] *

ఈ వారము ధనలోపము వల్ల

అనుకున్న పనులు నెరవేరవు. మిత్రులనుకున్న వారే సహాయానికి సహాయము చేయరు కాని మీరు ఎవరి సహాయాన్ని ఆశించలేదో అతనే అడ్డుపడి వారాంతమునకు కార్యసిద్ధి అయేలాగు చేస్తాడు. వర్తకులకు వారాంతమున లాభిస్తుంది. ఉద్యోగస్థులకు పర్యతాపం లకు బదిలీ అయే నూచలున్నవి. 21, 22 తిప్పలు, ధనాభావం ఆటంకములు. 23, 24 ప్రయాణము 25 మిత్ర సహాయము కార్య సిద్ధి విదేశీయులతో పరిచయము, విచిత్ర వస్తు సంపాదన. 26, 27 ఇంటిపున్న పెద్ద వారి ఆనారోగ్యము చే వ్యధ.

* రోహిణి [ట, వా, వీ, వూ] *

ఈ వారము కార్యచరణలో ఆటంకాలు కలుగుతాయి. మీకు దైవముపై నిమ్మకము

బి. నరసింగరావు

కలుగుటచేత అన్ని అడ్డంకులు తీరి తుదకు కార్యలాభము పొంగుతారు. మీకు ఆకస్మికముగా ధనలాభము కలుగుతుంది. తీర్థయాత్రలు చేయాలనే కోరిక కలుగుతుంది. ఆత్మీయుల ఆనారోగ్యమువల్ల ఆందోళన చెందుతారు. ఉద్యోగస్థులకు సిమితిము తక్కువ. వ్యాపారస్థులకు నష్టము కలుగు నేమాతనే ఆందోళన 21, 22 నిలకడలేనిస్థితి 23, 24 ఆటంకములు 25 దైవచింత, ధన లాభము కార్యసిద్ధి 26, 27 ఆత్మీయుల ఆనారోగ్యము ఉత్తరదిశకు ప్రయాణము.

* మృగశిర [వే, వో, కా, కీ] *

ఈ వారము అనుకున్నట్లుగా డబ్బురాక బోగా ఖర్చులు ఎక్కువవుటచే ఆందోళన కలుగుతుంది. మీపనులు కావాలవసరమే కాకుండా పరోపకారము తలపెట్టి అనుకున్నట్లు జరగక బాధపడువల్ల నిందలచే మనోవ్యధ కలుగుతుంది. కొద్ది వ్యవహారములు కొంత అనుకూల ప్రవి. ఉద్యోగస్థులకు కొత్త సమస్యలు కార్యభారము ఎక్కువ వర్తకులకు వ్యవహారము పట్ల పెచ్చిలు. భార్యకు ఆరోగ్యము భంగపడే నూచలు 21, 22 వివాహ చేయుటకు తోచని అవస్థ.

23, 24 కార్యభారము, తిప్పలు 25 కార్యలాభము 26, 27 వివాహాలు ఆరోగ్య చింత.

* ఆరుద్ర [కూ, ఖ, జ, ఛ] *

ఈ వారము యశ్చి కార్యములకు ఆటంకములు. డబ్బుకు యిబ్బంది పడవలసివస్తుంది. ఆవుల సహాయానికి పూనుకొని జరగక చూట పనులుచే మనోవ్యధ నొందుతారు. యంత్రముల వల్లగాని, అగ్ని వల్లగాని కలిగే ప్రమాదము బాగ తప్ప తప్పకమును. భూస్వాములకు, యంత్రములు నడుపునిపులులకు, రసాయన కార్యజ్ఞులకు, గనుల యజమానులకు లాభం. 21, 22 కార్యాలలో చన 23, 24 ఆటంకములు నిందలు. 25 కార్యలాభం 26, 27 ప్రమాద నూచన. ఉద్యోగస్థులకు బదిలీ యగుటగాని కలపు పెట్టుటగాని జగురును.

* పునర్వసు [కె, కో, హా, హీ] *

ఈ వారము మీకు యోగప్రదము. గత వారము కాకుండా నిలిచిపోయిన పనులలో ఈ వారము అధికాయల సహాయము మీ పలుకుబడి, బుద్ధిబలము ఉపయోగించి కార్య సిద్ధి పొందుతారు. బంధు సహాయము కూడా కలుగుతుంది. ధనాదాయము వృద్ధి పొందుతుంది. 21, 22 తొందరలు తగ్గి కార్యక్రమము ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. 23, 24 చాంచల్యము 25 మిత్రలాభం, ధనాదాయము, కార్యసమూహం 26, 27 అధిక ఖర్చులు, జ్యోతిష విద్యా ప్రసంగము గణితకార్యజ్ఞులకు, కవులకు, చిత్రకారులకు, నటపట్టులకు యోగ కాలము.

* పుష్యమి [హూ, హే, హో, హా] *

ఈ వారం మీకు పండితులతో పరిచయము వల్ల విజ్ఞానాభివృద్ధి కలుగుతుంది. ప్రభుత్వ సన్మానమువల ధన ప్రాప్తి కలుగుతుంది. పిల్లల యోగక్షేమములచే ఆనందమును పొందుతారు. పుత్ర సంతానప్రాప్తి కలుగుతుంది. కొరు వ్యవహారములు సుముఖమవుతాయి. నూతన ప్రయత్నములు చేస్తారు. ఉద్యోగస్థులకు హోదా పెరిగే నూచనలున్నాయి. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయవాదులకు మేలుకాలము 21, 22 చైద్యజ్యోతిష విద్యా ప్రసంగము, విజ్ఞాన వృద్ధి, ధనలాభము. 23, 24 పనులు జరుగవు 25 న నూతన కార్యారంభము, ప్రభుత్వ సన్మానం. 26, 27 పుత్రప్రాప్తి, విద్యా వ్యాసంగముకొరకు ధన వ్యయము.

* ఆశ్లేష [డి, డూ, డే, డో] *

ఈ వారము మీకు తలపెట్టిన పనులు జరగప్రదముగా ముగుస్తాయి. కొద్ది వ్యవహారములు మీ పరముగా తీర్చు అవుతాయి. నూతన కార్యములు కొంటారు. ఉద్యోగస్థు

నక్షత్ర ఫలితాలు

లకు అనుకూలము. ద్రవ పదార్థ వస్తువులు, చెల్లెలు, పంచదార, బట్టలు, విద్యుదు, వ్యాపారస్తులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 21, 22 ప్రయాణము, కుభకార్యాలచన, విందు, వినోదము. 28, 29 తెలుగు కార్యక్రమము. 25 ధనలాభము, కార్యసిద్ధి. 26, 27 అందోళన. నీటిమీద ప్రయాణము.

* మఖ [మా, మీ, మూ, మే] *

ఈ వారము మీకు కుభ యోగము. ప్రయాణము చేస్తారు, బంధు మిత్రులను కలుసుకుంటారు. ఇష్టవస్తు లాభమును పొందుతారు. నూతన గృహనిర్మాణ ప్రయత్నముగాని వాహనయోగముగాని కలుగుతుంది. నూలు, బట్టలు, బంగారము వ్యాపారస్తులకు విశేష విజయాలలో లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 21, 22 ఇష్టవస్తు ప్రాప్తి, భాగ్యవృద్ధి. 23, 24 ప్రయాణము. 25 కుభకార్యాలచన, విందు, వినోదము. 26, 27 కార్యచరణలో ఖర్చులు, నూతన బాంధవ్యము, కవితాగోష్ఠి.

* పూర్వఫల్గుణి (పుబ్బి) *

మో, టా, టీ, టూ

ఈ వారము వింతకూటలు వినుట, పరాక్రమమువల్ల ఘనత, ఉద్యోగప్రయత్నము, అధికారులతో పరిచయమువంటి యోగములు కలుగుతాయి. కార్యభారము ఎక్కువగుట చేతను అకాలభోజనములను ఆరోగ్యము చేడక నూనెలు కనబడగానే గ్రహరాశి నరవిశేషాంతిచేయించడమువల్లను జైషధసేవలను సరిపడుతుంది. కొద్ది వ్యవహారములు వాయిదా పడుతవి. 21, 22 అధికారులతో పరిచయము, ఉద్యోగలాభము, ధనయోగము. 23, 24 ప్రయాణము, 25 ప్రభుత్వము గ్రహము, కార్యసిద్ధి. 26, 27 అనారోగ్యము జైషధసేవ.

* ఉత్తరఫల్గుణి (ఉత్తర) *

[ఓ, టో, పా, పీ]

ఈ వారము మీకు ధనవ్యయము ఎక్కువ. మీకేకాకుండా మీ పిల్లలకుకూడా కలిగే అనారోగ్యమునకు అశ్రద్ధచేయకుండా మంటనే జైషధసేవ చేయుటవల్ల నయమగును. అనవసర ప్రసంగమువల్ల అధికారుల అగ్రహమునకు గురై పర్యటి ప్రదేశమునకు ఉద్యోగిగలకు బదిలీయే నూచనమున్నది. వ్యాపారస్తులకు ఖర్చులు ఎక్కువ, లాభము

తక్కువ. క్రయవిక్రయములలో దగాపొందుతారు. జేకాటనను చేయుట, అన్యజేకీయులతో పరిచయము. విద్యార్థులకు పరీక్షలలో జయము తక్కువ. మీరు రహస్యములు కనిపెట్టుటలో నిపుణులగుటచే ప్రభుత్వము చేతులకు నియోగించబడుతారు. 21, 22 కార్యప్రయత్నములు 23, 24 ఆటంకములు, దగా, విచారము, ప్రయాణము 25 విదేశీయులతో స్నేహము, కార్యలాభము. 26, 27, బదిలీ, దుష్టవారా శ్రవణము.

* హస్త [హ, ష, ణ, ర] *

ఈ వారము యత్ని కార్యములకు ఆటంకములు బంధువుల రాకపోకలవల్ల ఆర్థికముగా ఇబ్బంది. గృహముందున్న ఆస్తులకు కిరీరక్షిత కలుగుటచే, మనోవ్యసన. ఉత్తరదిశ ప్రయాణమువల్ల నష్టద్రవ్య లాభము విచిత్రవస్తువులు మామట జరుగును. దావాల మీ పరమగా తీర్చు అవుతవి. అధ్యాత్మిక చింతచే కాంతి పొందుతారు. ఈశ్వరానుగ్రహమువల్ల కార్యలాభము. 21, 22 ప్రయత్నములు 23, 24 ఆటంకములు ప్రయాణము ఎక్కువ ఖర్చులు 25 కార్యలాభము, అధ్యాత్మిక చింత. 26, 27 ఆరోగ్యచింత, స్త్రీలతో విరోధము.

* చిత్త [చే, షో, రా, రీ] *

ఈ వారము యత్ని కార్యములు ఫలించకపోగా, కార్యభారముతో పాటు ఖర్చులు కూడా పెరుగుతవి. దావాలలో జయము కలుగుతుంది గాని వ్యర్థముగా తిరుగుట, సజ్జనులతో విరోధము కలుగుతాయి ఉద్యోగిగలకు బదిలీ అవుటగాని, కలవు పెట్టి వృధాగా కాలము గడుపుటగాని జరుగుతుంది. కొరలు, రాకులు, సజ్జలవంటి అపరదములు, నువ్వులు వంటి నూనె దినుసులు, వ్యాపారస్తులకు లాభిస్తుంది. 21, 22 ప్రయత్నములు 23, 24 ఆటంకములు, వృధాక్రమ, విరోధము. 25 కార్యలాభము. 26, 27 స్త్రీల అనారోగ్యము బదిలీచే కలవు పెట్టుట.

* స్వాతి [రూ, రే, రో, తా] *

మీరు పట్టదలగలవారగుచే ఈ వారము కార్యచరణలో వచ్చే ఆటంకములను ధైర్యముతో ఎదుర్కొని తుదికి జయము పొందుతారు. గృహములు, భూములు మొదలగు స్థిరాస్థిగించి ప్రయాణము చేయవలసి వస్తుంది. ధనలోపమువల్ల అప్పుచేస్తారు. అగ్ని వల్లగాని, యంత్రమువల్లగాని, వాడి పని

ధరలు :

నూలు, వస్త్రములు : కొంచెము చురుకీగును.

నూనె దినుసులు : నిలబాటుగా వుండును.

పంచదార, చెల్లెలు, చింతపండు : మార్పులేను.

పప్పుదినుసులు : కొంచెము చురుకీగును.

అహారధాన్యములు : కొంచెము పెరుగును.

వెండి, బంగారము : మందముగును.

ఎండలు మెండుగా యున్న ను గాలితో కూడిన మంచినీరులు కలుగును.

* * *

జన్మనక్షత్రము బట్టిగాని, జన్మనక్షత్రము నెరుగనివారు నామనక్షత్రము (వారి వారి పేర్ల ననుసరించి పేరు మొదటి యక్షరము)ను బట్టిగాని ఫలితాలు తెలుసుకొనునది. కృష్ణుడను పేరునకు వృశాభిరా నక్షత్రమును, హృష్ణుడను పేరునకు స్వాతియు, శ్రీధరుడను పేరునకు చిత్రియును, శ్రీపాలకుడనే పేరునకు హస్తయును, భీముడు, శైరవుడు అనే పేర్లకు పూర్వాషాఢయును చూచుకొనునది.

మట్లవల్లగాని ప్రమాదము కలిగే నూచన బాగైతవల్ల తప్పవచ్చును. రహాయన కాస్త్రజ్ఞులకు, ఎరువుల వ్యాపారస్తులకు, భూస్వాములకు, గనుల యజమానులకు కష్టముతో కూడిన లాభము. విద్యార్థులకు జయము తక్కువ. 21, 22 ప్రయత్నములు 23, 24 ఆటంకములు, అప్పుచేయుట. 25 కార్యసిద్ధి 26, 27 ప్రమాదము, దూరమందున్న ఆస్తుల అనారోగ్యవారాచే వ్యసన.

* విశాఖ [తీ, తూ, తే, తో] *

గత వారము కలిగిన నష్టము ఈ వారము కలిసివస్తుంది. మాట చేర్చురి తనమువల్ల, పెద్దవారి పలుకుబడి సంపాదించి, కీర్తి ప్రతిష్ఠలు పొందుతారు. కుటుంబములో కుఖ, సంహారములు నిండివుంటాయి. ఉద్యోగిగలకు అధికారుల అపరణ లభింతుంది. వ్యాపారస్తులకు లాభము. కవులకు సత్కృతము కలుగుతుంది. జ్యోతిష విద్యాగోష్ఠిలో పాల్గొంటారు. గణిత కాస్త్రజ్ఞులకు, కవులకు, చిత్రకారులకు, నటీనటులకు యోగకాలము. 21, 22 తెలిపలేని కార్యక్రమము. 23, 24 ప్రయాణము, అలసట, 25 న కార్యసిద్ధి మిత్రద్రవ్యము, ధనలాభము. 26, 27

అధిక ఖర్చులు, శ్రమ.

అనూరాధ [నా, నీ, నూ, నే]

ఈవారము మీకు భాగ్యవృద్ధి అవుతుంది. తలపెట్టిన పనులు కార్యరూపము పొందుతాయి. అవసరమైన డబ్బు, మనుష్య సహాయము ఏశ్రమ అవసరం లేకుండానే జరిగి పడుతాయి. కొద్ది వ్యవహారములలో జయం కలుగుతుంది. పుత్ర విభవమువల్ల సంతోషము పొందుతారు. ఉద్యోగములకు అధిష్ఠి కలిగే మార్పులు వస్తవి. విద్యార్థిని తల్లి విజ్ఞానము ఎక్కువవుతుంది. విద్యార్థులకు జయము లభిస్తుంది. ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు, న్యాయవాదులకు మేలుకాలము 21, 22 ధనలాభము. 23, 24 చెవిపోటు, మనోన్యాకులత. 25 భాగ్యవృద్ధి, పండిత గొప్పి. 26, 27 ప్రయాణము.

జ్యేష్ఠ [నో, యా, యీ, యూ]

ఈ వారం మీకు యోగప్రదముగా వుంటుంది. లోగడ కలిగిన చిక్కులు చాలావరకూ తీరిపోతవి. ఉద్యోగములకు అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. బంధువులతో కూడి శుభకార్యాలచనలు, మధుర పదార్థములతో గూడిన మృదాన్న భోజనము. దూరవాతా ప్రసంగములు చేస్తారు. ఇంట్లో వారి ఆరోగ్యము బాగుపడుతుంది. చెలము, పండ్లదార, ప్రత్తి, దూది, నూలు, బట్టలు, విద్యుదు వర్తకులకు లాభము. కవులకు, గాయకులకు, కళాకారులకు మేలు కాలము. 21, 22 ధనలాభము, ప్రయాణము, అధికారుల ఆదరణ. 23, 24 నిలకడలేనిస్థితి 25 బంధువర్సనము, మృదాన్న భోజనము, వినోదము. 26, 27 అకాలి.

మూల [యే, యో, బా, బి]

ఈవారము ఉద్యోగములేత్య ప్రమోదను అగుటచే ఆదాయము పెరుగుతుంది. పోయిన వారము కౌకుండా నిలిచిపోయిన పనులు ఈవారము లాభకరముగా పూర్తి అవుతవి. కొద్ది వ్యవహారములు మీ పరముగా తిరుగు అవుతవి. పరోపకారముచేసి కీర్తి పొందుతారు. బంగారము, వజ్రములవంటి ఖరీదైన వస్తువుల క్రయ విక్రయములలో వర్తకులకు లాభము. మీకు వాహనయోగము. మీ భార్యకు అలంకారప్రాప్తి. 21, 22 తేడిలలో ధనలాభము, కార్యసిద్ధి. 23, 24 ప్రయాణము. 25 ప్రమోదను, విందు, వినోదము.

పూర్వాషాఢ [బూ, ధ, భా, థ]

ఈవారము డబ్బుకు ఇబ్బందిగావుంటుంది. రాజకీయ మైనపనులలో తింగవలి వస్తుంది. యత్ని కార్యములకు అటంకములు. ఆకాల భోజనమువల్ల కిరీరములో వేడి ఎక్కువై

తలనొప్పి, కళ్ళిమంటవంటి నూచనలు కనబడ గానే జూచునన చెయుట మేలు. పితృకర్మము వల్ల సహాయము కలుగును. గోధుమవంటి ఆహారధాన్యములు, అటవిక సరుకుల వర్తకులకూ లాభము. 21, 22 తెనుగు కార్యక్రమము. 23, 24 అటంకములు, కలతలు. 25 ధనలాభము, కార్యసిద్ధి. 26, 27 అనారోగ్యము.

ఉత్తరాషాఢ [వే, వో, వా, వీ]

ఈవారము మొదటిభాగము ఏమి చేసింది?

వోచగు. ఉద్యోగములకు అధికారుల ఒత్తిడిచే అరణ్య ప్రాంతములకుగాని పర్వత ప్రాంతములకు గాని బదిలీ అయే నూచనలున్నవి. లేక కలవు పెట్టవలసివస్తుంది. వ్యాపారములకు అందోళన. వారాంతమునకు కార్యలాభము. రహస్యభేదనకు ప్రభుత్వముచే నియంత్రితం. ఇంట్లో వున్నవారి ఆరోగ్యము చికాకు కలిగిస్తుంది. 21, 22 నిర్భయము లేని కార్యక్రమము, 23, 24 బదిలీ లేక కలవు పెట్టటం. 25 మిత్ర సహాయము, కార్య

...యాధిగా
సప్పుదగిన...

...చూచుట
కెంతో
యింపై...

...లోపల
బయట
వేయుటకు...

...ఖచ్చితముగా
అదే హెలిమార్ ...
సూపర్ లాక్... నాటిలేని
అభిరుచిగల సింథటిక్
ఎనామెల్ రంగు

..కేవలము
నిగారింపు
గల ఫినిష్ కూ...

ఒకే గ్యాలను పెయింట్లు చాల భాగములకు సరిపోవును
ఇంచుమించుగా ఎక్కువంటే ప్రదేశముకైనా తోకట్టు బయట వూయవచ్చును.

SHALIMAR PAINT, COLOUR & VARNISH CO., PRIVATE LTD.
CALCUTTA • BOMBAY • MADRAS • NEW DELHI • KANPUR

★

నక్షత్రఫలితాలు

తా. 26, 27 ఆరోగ్య-చింత.

శ్రవణము [జూ, జే, జో, ఘ]

గతవారము కలిగిన శుభవార్తాగమము వారము తగుతుంది. ఏ పనిచేసింది? మనస్సుకు అందోళనగా వుంటుంది. దేవ కృపవల్ల వారాంతమునకూ మీ ప్రయత్నములు సుముఖమవుతాయి. ఇంట్లోవారి కీర్తన పీఠికల కలవరపాటు కలుగుతుంది. ఉద్యోగములకు అధికారులవల్ల భయంకలుగుతుంది. కర్షకులకూ లాభము లెక్కువ దిగాకూ లోనాతారు. 21,22 ఎటు పాలుపోనిస్తే 22,24 రిప్పట, అటంకములు, ప్రయాణము. 25, మిశ్ర సహాయము, సజ్జనగోష్ఠి, మోక్షచింతి 26,27 ఆశాగ్రుచింతి, విదేశీయులతో పరిచయము, విచిత్రతను సంపాదన.

* ధనిష్ఠ [గా, గీ, గూ, గే] *

ఈనారమంత ఎక్కువ కార్యభార

* కతభిషం [గో, సా, సీ, సూ] *

ఈ వారము డిబ్బుదిబ్బంది ఎక్కువగుటచే ఆహారమునవలసి వస్తుంది. యిట్టి కార్యములకు ఆటంకములు కలిగినా పట్టుదిట్ట గల వారగుటచే సామాన్యముతో (ప్రయత్నించి) తుదికు ఫలసిద్ధిని పొందుతారు. వాహనముల

వల్ల గాని ఎత్తైనపులనునుండి పడుటవల్ల గా
కలిగి, ప్రమాదము జాగ్రత్తవల్ల నివారణ
కావచ్చును. లోహపుసామానులవర్తకులకు,
గనులయజమానులకు కష్టముతో కూడిన
లాభము. ఇంజనీరింగు, పోలీసుకాపులలో
వారికి మేలుకాలము. 21, 22 కార్యక్రమా
లోచన. 23, 24 ఆటంకములు 25 కార్య
లాభము. 26, 27 ప్రమాదభయము, ఆధిక
ఖర్చులు.

పూర్వాభాద్ర [సే, సో, దా, దీ]

ఈవారము మీకు యోగ్యపదము. శుభ
వారలను వినుట, యత్నకార్యసిద్ధి, నూతన
లతో పరిచయమునంటి మంచితాల
కలిగింది మీ మాటకొరితనము ఉప
యోగపడుతుంది. ధనాదా
యము పెరుగుతుంది. గణితశాస్త్ర, జ్యోతిష
విద్యాగోష్ఠి చేస్తారు. ఈశాన్య దిక్కునుండి
ఆత్మీయుల కులవా ర్తతేరియాలచే సంతో
షము కలుగుతుంది. డాక్టర్లకు, చిత్రకారు
లకు, కవులకు, నటీనటులకు యోగకాలము.
21 22 కార్యలాభము, 23 24 అలసట, 25
ధనలాము, విద్యాగోష్ఠి, 26 27 ప్రయాణం.

* ఉత్తరాభాద్ర [దూ,శం,భా,ధా] *

ఈవారము అనుకున్నట్లుగా కార్యలాభమును బాండుతారు. ఆరేకలాభం ఎక్కువగవుంటుంది. ఆరోగ్యము సరి అవుతుంది. భాగ్యాభివృద్ధిచే మానసికోత్సాహం కలుగుతుంది. పుత్రుల అభివృద్ధివల్ల సంతోషముబాండుతారు. ఉద్యోగములకు ప్రవేశము. వర్తిలకు ప్రయాణమువల్ల లాభం. వ్యాయవాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, పండితులకు మేలుకాలము. 21 22 కార్యలాభము, 23 24 ప్రయాణం, 25 సంతోషము, కోరుకృతవారములలో లాభము. 26 27 శ్రమ, ఎక్కువఖర్చులు.

* రేవతి [దే, దో, చా, చీ] *

గతి మాడు వారసులకన్నా ఈ వారసు యొక్క ప్రదంగా వుంటుంది. పూర్తి కావండి ఉండిపోయిన పనులు లాభదాయకముగా ముగుసాయి. కవులు, గాయకులు మొదలగు కళాకారులతో వినోదముగా గడుపుతారు బంధువులతో శుభ కార్యలోచన, మృత్యు న్న భోజనము. వెండి, బియ్యము, నూలు, ఇట్టలు, ప్రత్తి, దూది వస్త్రములకు లాభము. దూరములైన ఆత్మీయుల క్షేమము తెలియట చేత కొన్నాళ్ళనుండి యున్న ఆందోళన తీరుతుంది. 21 కార్యనిర్ణయము, 22 24 ప్రయాణము, శుభవార్త, కార్య లాభము, విందు, వినోదము. 26, 27 అనిమితము.

మీకు డ్రైస్స్ ఎదుపు లేదు కానీ వాడితో అది కాకా దుని, వానక
ఇస్తుంది. ఎంచువల్లననగా, అది గారి వోరని దుకానలో మీకు
అరిసుంది.

Stanes

ప్లేన్స్ ఎరుపు లేదని
కుద్దమైన కాఫీకి చిహ్నం

½ పా. 1 పా. 3 పా. ౭ కబ్బంతో రబిన్ము

ది యునైటెడ్ కాఫీ స్వయం కంపెనీ లిమిటెడ్,
కోయంబూరు, దక్షిణ ఇండియా.

అమ్మంమెట్టు ఏతెంట్టు; మనయ్య రాధాకృష్ణ అనరల్ స్తోత్తు. అనరల్
చుర్పంట్టు. కనబాకోడు. అమ్మంమెట్టు. కొత్తగూడెం దిన్నీవ్రాహ్మణయ్య
మనయ్య కో రగూడెంకొంకిరకో ననేటివ సోనటివిమెటెడ్. కొ తగూడెం

వనితాలోకం

వాగుడు అంటే “అతిగా మాట్లాడడం” అనే దానికి ముద్దు పేరు. స్వీట్ చేసిన విషమే లాగా—అదియినా చాలామట్టుకు నయం; స్వీట్ అవినేనే గమ్యున పూరుకొంటుంది! అతిగా మాట్లాడేవాళ్ళు మాత్రం “దయ చేసి కొద్దిసేపు మాట్లాడకండి” అని చెప్పినా ఉండరు. అయినా వాళ్ళ స్వేచ్ఛ ముగిసే వరకు మన భారతావనిలో ఒకళ్ళను మాట్లాడ వద్దనే దానికి అధికార మేముంది.

చెప్పినమాట చెప్పకుండా, మాట్లాడిన విషయం మాట్లాడకుండా నుక్క తిప్పకుండా, పులుసాపులు, కౌమూల రేకుండా గంటల కొద్దీ మాట్లాడుతారు. ఇట్లాంటివాళ్ళలో మహాతలనొప్పి. మనము ఒక విషయాన్ని గురించి అడిగినా అడ్డకట్టపోయినా వాళ్ళు మాత్రం వాళ్ళ వాగ్దోషంలో, జరిగింది, జరుగుతున్నది, జరుగబోయేదికూడా చెప్పి చేసుంటారు. మరికొంతమంది “ఏమండీ మన దేవుడు?” అన్నవిషయం దగ్గర నుండి స్పర్శిస్తే విషయం దాకా దండచెస్తారు. వాళ్ళు చెప్పేటప్పుడు ప్రక్కనున్నవాళ్ళు “ఊ!” కొట్టలేక గొంతు ఎండిపోవాల్సిందే! వానిలే చెప్పకొంటే చెప్పకుంటారని కొద్దిసేపు “ఊ!” కొట్టలేక గమ్యునికొంటే, తిట్టి, తిట్టి, మరిచెస్తారు. ఆ చెప్పితో ప్రక్కనున్నవాళ్ళ తోడ, లేక, ఏమీ వాచిపోవాల్సిందే. ఒక చివ్విరమామ చెప్తాను.

నేను ఎక్కిన సేదనులోనే ఒకావిడ రెల్లో ఎక్కింది. చూడడానికి బాగా ముస్తాబు చేసుకొంది; కొంచెం కలరున్న మనిషిలానే కనపడుతూ ఉంది. రావడం రావడం నా ప్రక్కనే కూర్చుంది. చల్లగా మందస్థిర వదనంతో “ఎందాక, ఎందాక, ఎందాక?” అని అడిగింది. “అందాక” అంటే వప్పుకో చేసానని “కొంగరాయకొండ వరకండి” అన్నాను. దానో ప్రారంభమయింది మా పరిచయం. అక్కడనుంచి రేచింది రుఫాను. మహా ప్రచండచేగంతో సాగిపోతోంది! నేను “ఊ!” కొట్టలేక చచ్చిపోతున్నాను. అఖరుకు ఆమె చెప్పేదేమిటో నాకు మాత్రం అర్థం కాకుండా ఉంది. నేను పరధ్యానంతో

వాగుడు

“ఊ!” కొట్టుతున్నాను.

కొంతసేపటికి “ఏమండీ! మాయింటాయన చేసింది మంచిపనేటండీ?” అని అడిగింది. ఆ సమయంలో నాకు ఏమి చెప్పాలో తోచక “అహ! చాలా మంచిపని చేశాడండీ” అన్నాను. దాంతో ఆమె అగ్గివీధి పడ్డ నగిలంతాగా లేచింది. తీరా చూస్తే ఏమిటంటే, తన భర్తతో మాట్లాడి పుట్టిం

కే. శ్రీనివాసమ్మ

టికి పోతున్నదట. భర్త ప్రతిదినమా త్రాగి తిండనలాడి తల్లింటికొచ్చి నానా రధిస చేస్తూ ఉంటాడట—ఈ విషయాలు చెప్తూ “మాయింటాయన చేసింది మంచిపనేటండీ?” అని అడిగిందట అందుకు నేను పరధ్యానంగా “అహ! చాలా మంచిపని చేశాడండీ” అనేటప్పటికి తన కోపమంతా నా మీద వెళ్ళిపోసింది. ఒకేఒకమాట అడిగింది—“మీ ఇంటాయన ఇలా చేస్తే నీమన సెలా ఉంటుంది”దని—ఇదెక్కడి ఖర్యరా నాయనా అని సమదాయించే సమయంలో “బిటగుంట” సేదను వచ్చింది. “ఏమండీ కొంచెం కాఫీ అయినా తేప్పించుకొని తాగుదామండి” అని కాఫీ తేప్పించుకొని ఇద్దరమూ త్రాగాము.

బహుశా చాలామంది చెప్పకుంటారు గదండీ కాఫీ “స్లిమిలేటింగ్ డ్రింక్” అని—అందుకని—ప్రత్యేక పోషక మోటారుకారులాగా మళ్ళీ మొదలెట్టింది. వాళ్ళ పుట్టింటి సంగతి, తల్లింటి సంగతి, వాళ్ళ భర్త సంగతి, పుట్టబోయే కొడుకుసంగతి అన్నీను. —చైగా నన్నంటుంది నా మాదిరి ముచ్చటగా మాట్లాడకుండా వుండేవాళ్ళను చూస్తే

ఆమెకు మహా కోపమట!—సరే. ఎట్లాగో నామేలు కోరి సింగరాయకొండ సేదను వచ్చింది. ఆమెకు “గుడ్ బై” చెప్పి ఇంకొంచెం మాటలు వృధి కావాలని దీనించి బ్రతుకు జీవుడా అని బైబబడ్డాను!

ఇంతకీ ఈ కథ ఎందుకు చెప్పాల్సి వస్తుందంటే మన ప్రవర్తన, మనం చేసేపనులూ, సామాన్య మయినంతవరకూ ఇతరులకు బాధ కలుగజేయుకుండా ఉండాలి నిజంలో ఆమె తోనాకు వివసంబంధం ఉన్నదని ఆమె నాతో అతిచువుగా విదోహాళ్ళ ఆప్త మిత్రుడిగా—దిగర బంధువుగా అంత ఒక బోయడానికి? పైగా మనం కొంచెం మంద రీద్దాంతంటే, చచ్చినట్లు విశేషాకుమ్రాత్రం ఎవకున్నదిగాని, మందలిం చేపాకుమ్రాత్రం మనకులేదు. బహుశా ఈ వ్యాసం చదివేటప్పుడు అతిగా మాట్లాడేవాళ్ళు నన్ను తిట్లు కొంటారేమో! తిట్లుకొన్నానరే. కానీ ఒక్క విన్నపము. ఇకమీదనైనా దినానికి కొంచెం లిగించుకొని మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించితే కొన్ని కోజులకు దారిలో పడుతుంది తత్వం.

ప్రతివిషయం కూడా మనస్సులోనే ఉంచుకొని (తప్పని సరి అయితే తప్ప) అందుకు దగ్గ ఉపాయా లేమయినా ఉంటే వెతుక్కుని, సమస్యలను పరిష్కారం చేసుకొనలేగాని, ఊరికే తెగమాట్లాడితే మనకూ విలువుండదు, మన మాటలకూ విలువుండదు! అరిచెయ్యి మూసి ఉంచినప్పటికీ అందరూ అందులో ఏదో ఉందనుకొంటారు; చేయి విప్పిచూపిస్తే ఏముంటుంది? అదే విధంగా మనిషి చాలా గంభీరంగాను, నిండుకుండ లాగా ఉండాలి. పైవిషయాలు వ్రాస్తుంటే ఒకరినొకరి ఎందుకునూ అక్కే గుర్తుకొస్తుంది! అవిడ కూడా మహామాటకారి. అయినదానికీ, కానిదానికీ అన్ని నావే ననుకొని అన్ని వ్యవహారాలూ నేలిన చేసుకొని అందరిచేత మహా గయ్యా రిరా బాబూ అనిపించుకొంటుంది!

అనవసరమయిన విషయాల్లో మనం బోకియం కలుగజేసికొనడం దెనికి? వాళ్ళ (రీ-వ చేడే చూడండి)

భర్తృవిహీనల దుర్భరస్థితి!

వైధవ్య నియమాలలో కూడా కాలానుగుణమైన మార్పు రావాలి

శ్రీమతి విద్య

హిందూయనలి వివలానికి - ఊహించుటానికి కూడా - భయపడేపదాలు 'వైధవ్యం', 'విరంతువు' అనేవి.

మమంగళి సంఘంలో ఒక విశిష్టమైన శ్రావణమున్నది. మంగళప్రదమైన ప్రతిపదీ అమే ప్రారంభించాలి. ఉదయాన, లేక గాత్ర అమేముఖం చూస్తే - ఆరోజు జయప్రద మున్నమాట. ఏదైనా పనిమీద బయలుదేరినపుడు ఆమె ఎదురైతే కార్యసిద్ధి తప్పదన్నమాట. దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకమైనది పూర్వమువాసినిస్థితి. కుభకార్యాలలో ఆమె కంటపడకూడదు. మంచినీలలో (నంటకప్పు) ఆమెచేయి పెట్టకూడదు. ఎక్కడైనా ఎదురైతే, అమంగళము, అపశ్రువముగా భావింపబడుతుంది. ఈవిధమైన వ్యత్యాసానికి ముఖ్యకారణం వారి రూపభేదమే ననిపిస్తుంది. లక్ష్మీకళ తాండవనూడే మమంగళి రూపానికి, చూడగానే సానుభూతికంటే జానపదు కలిగించే విరంతు వూహానికి ఎంతరేడా!

అసలు వివాహంకల్ప లభించే రక్షణ ఎంత తరీఖూరమైనదో వైధవ్యప్రాప్తి తరువాత గాని తెలిసిరాదు. అందులో హిందూ సంఘంలో అన్ని విధాలా మనసా వాచాకూడా భర్తనిదా అధారపడటం అలవాటయిన స్త్రీకి భర్తనియోగానంతరం కలిగే నిరాశ్రయ స్థితి హృదయవిదారకమైనది. అస్థితిలో ఆమె ఎందుకూ పనికిరాని విధింపదగిన కస్తువులలో ప్రథమ శ్రేణి కెందనది. ఆమెకు కలిగిన లోటు ఏవిధంగానూ తీర్చుకోలేనిది. మితిలేని ముఖము! దీనిని మించినది, సంఘాచారముల పేరిట ఆమె భరింపదలసిన దుర్భర రావ మాతము! ఒక విధంగా ఆలోచిస్తే ఇంతకు పూర్వం వాడుకలోవున్న సమాజమునమే ఈ వైధవ్యముద్రల కంటే వాంఛనీయమైన వేరొకటినిపిస్తుంది. బలవంతముగా బాధాకరమే ఖాళీ, శ్రీ తన కర్మంతరీతి పాత్రము

లేన కస్తువు కుంకుమలతో జీవితాన్ని చాలిస్తుంది.

మొదట్లో విరంతువులకు శ్రేణిబంధనాది నియమాలు విధించిన ఉద్దేశ్యము, ఆ వాటి సాంఘిక పరిస్థితులు ఒకసారి పరిశీలించటం అవసరం. విరంతువులకు శిరోజాలు తీసివేయటం, ఏక భుజం వంటి నియమాలు ఏర్పాటు చేయటంలో ముఖ్యోద్దేశం వారు ప్రాపంచిక విషయాలపట్ల విముఖులుగా వుండాలనీ, శిరీరాన్ని క్రమంగా కుష్కింపజేసుకుని, విగతజీవుడై పరలోకంలో తనకై ఎదురుచూచే ప్రియ భర్తతో కీర్తు సమాగమానికి ప్రయోగ సన్నాహంలో వుండాలనీ. ఆవాడు ఇంచుమించు అన్నీ సమిష్టి కుటుంబాలే. బంధుప్రేమ, సమిష్టి బాధ్యతలు ఎక్కువగా వుండే రోజులవి. కాబట్టి కుటుంబంలో ఒక స్త్రీ కేవలం పారమార్థిక చింతతో కాలక్షేపం చేస్తూ వున్నా, ఆమె సత్తాన యోగక్షేమాలకు గాని, భవిష్యత్తుకీ గాని చెప్పకొరగిన అపూర్వ మేమీ జరిగేదికాదు.

కొని కాలం గడచినకొద్దీ పరిస్థితులు మారిపోతూ వున్నాయి. మార్పు ప్రకృతి సహజ సిద్ధమైనది. మానవులమైన మనం పరిస్థితుల ప్రభావానికి తల వందకపోతే ఏటి కెదిరిది నట్టవుతుంది.

వైధవ్య నియమాలను ఏర్పాటు చేసిననాటి సాంఘిక పరిస్థితులు ఈనాడు లేవు. ఆవాటి సమిష్టి కుటుంబాలు ఇప్పుడు లేవు. ఎవరి అవస్థ వారు పడవలసినదే. అటువంటిప్పుడు కుటుంబ బాంధవ్యం పురుషుడు మరణిస్తే, మిగిలిన వారికి జీవనాధార మేమిటి?

శ్రేణిబంధనాది విధులవలన కలిగే పరివర్తన భావ్యమైనదే కాని, ఆంతరంగికమైనది కాదు. ఈనియమాల్ని ఎంతో సక్రమంగా నిర్వర్తించే విరంతువులలో కొంతమంది ఇతరులపట్ల ఎంతో కఠినంగా వుండటం మనం చూస్తున్న విషయమే. ఏకభుజం పేరుతో

రాత్రి భోజనానికి బదులు వారారగించే ఓగిరాలు శిరీరాన్ని కుష్కింప చేయటానికాక, మరింత పుష్కరంగా చేసేందుకే వోడ్చుకుంటాయి. తత్కారణంగా వారిలో బలవంతాన అణగ దొక్కబడిన శోక్మలు మనకు లేనిది యితరుల కెందుకుండా అణగే ఈర్ష్యరూపంలో బహిర్గతమై వారిచేతి క్రోడవుండే ఇతర (కుటుంబములోని) పునిస్త్రీ పడుచుల జీవితాలను నరకాలుగా మార్చేందుకు వోడ్చుకుతున్నాయి. "తలలు బోడులైన తలపులు బోడులా" అను చేమన నూక గమనింపదగినది.

కొందరు విరంతువులు జీవితాంతం దుష్టత రావ మానములను భరిస్తూ, ఏవుటింటూ, అల్లింట్లో మెల్లూ మెల్లూనిలేని చాకిరి చేస్తూ, పిడికెడు మెతుకుల కోసం వోటి, కోడళ్ళు, వడినా మరెవ్వరూ ఆరడులన్నీ పెనవి మెదపకుండా సహిస్తున్నారు. ఇటు వంటి సంసారాలలోని ఇతర స్త్రీలలో, నిరాశ్రయులైన విరంతువుల నిస్సహాయ స్థితిని తమ స్వార్థానికి వినియోగించుకునే వారేగాని, వారికి సానుభూతి చూపే వారరుదు. ఈవిధమైన పరిస్థితులకి ఎ త రి నీ దూ షిం చి ప్రయోజనం లేదు. విరంతువులపట్ల సంఘదృష్టి సామ్యంగా మారితేనే తప్ప ఏ విధమైన మార్పు ఆశించటమైనా పారబాటే అవుతుంది.

భర్త మరణాంతరం తన జీవితంలో ఏర్పడే కూన్యస్థితి పూరింపలేనిదని ప్రతి స్త్రీ గుర్తిస్తుంది. కాలంగడిచిన కొద్దీ విషయం ఇంకా కున్నవమాతుంది. ఆమెకు భర్తయందు శ్రేణిమాత్రమైనా అనురాగముంటే ఆమెకు సహజంగానే ప్రాపంచిక భోగములపట్ల విముఖత్వం కలుగుతుంది. అంచాలు, అలంకరణలు దిభిలమ వానంతి బడే నశిస్తుంది. అయితే మారతయిన విరంతువు తన సంతతి శ్రేయస్సు దృష్ట్యా కొన్ని

రాజిక బంధాలని తెంచుకోలేక పోతుంది. కొన్ని సమయాలలో బిడ్డలు మరీ పసి వారుగా వున్నప్పుడు విగత భర్తృకులైన తల్లులు మాతాత్మగా శ్వేత కిరీటంలో ప్రత్యక్షమైతే ఆ వికృత రూపములో తల్లిని గుర్తించలేక, దగ్గరకురాక, తల్లి కొరకు దిగులుపడి మరణించిన పిల్లలెందరో వున్నారు. భర్తృ వియోగము, శిరోముండ నాదిక మైన ఘోరావమానము గర్భకోకము—జీవని కృంగదీసేందుకు ఏ ఒక ప్రేమా చాలు—అన్న ఏక మైతే చెప్పవలసరములేదు!

స్త్రీ జీవితంలో పూర్వార్థం పిల్లల పెంపకముతో, సంసారభారముతో క్షణంగా గడచి పోతుంది. పిల్లలు పెద్దవారై, ఎవరంటట వారు స్వతంత్రజీవనా స్వేచ్ఛణకి బయలుదేరినప్పుడు, మాతాత్మగా తాను ఒంటరిదై పోయినట్లు గుర్తిస్తుంది ఆమె. ఆమెకు భర్త సహాయం ఎక్కువగా అవసరమయ్యేదప్పుడే. అంతవరకూ, తన వ్యక్తిగతమైన సుఖదుఃఖాలను గురించి ఆలోచించేంత తీరిక ఆమె కుండదు. కాబట్టి తీరికగా వృద్ధాప్యంలో పీటినీ గురించి తాపత్రయపడేటప్పుడు (వేరే వ్యాపకం లేక) వాటిలో పాలు పంచుకునేందు కొక వ్యక్తి కావాలి. అతడే భర్త. అందుకే స్త్రీకి వృద్ధాప్యంలో భర్తయొక్క అవసరం ఎక్కువ అన్నది. కాని సాధారణంగా (వయసులో భార్యకంటే భర్త పెద్ద అవటం ఒక కారణమేమో) పెద్దతనంలోనే ఆమెకు ఒంటరి తనంకూడా ప్రాప్తిస్తున్నది.

పెద్దవారైన ఆమె సంతతి తమ తమ సరిసారీ బాధ్యతలలో మునిగి లేలుతూ, తల్లితో ఎక్కువకాలం గడపలేకపోతారు. ఉన్న కొద్దికాలమైనా, వైదవ్యచిహ్నాలతో శ్రోత్రరూపంలో సాక్షాత్కరించే తల్లితో స్వేచ్ఛగా చనువుగా ఉండలేకపోతారు. ఆమెను చూడగానే-వారికి, ఆమెకుకూడా-ఆమె పూర్వ స్వరూపం జ్ఞాపకం వస్తుంది. చిన్నప్పటినుంచీ తాము ఎరిగివున్నదీ, తమను కనిపించినదీ ఈ వ్యక్తనా అనే సందేహం ఆజారంగా, లోలోపల మెదులుతుంటుంది. ఆమెమీద తమకెంత ప్రేమ, జాలి, సానుభూతి వున్నా ఆమె యెదుట వాటిని ప్రదర్శించటానికి, ఆమెను ఓవార్చటానికి అశక్తులౌతారు. దీనికంటే కారణం ఏమిటి? ఆమెరూపంలో కొట్టవచ్చినట్లు కనిపించే భేదమే ననక తప్పదు.

నేటి సమాజంలో స్త్రీపురుషు లిద్దరూ ఉద్యోగాలు చేస్తూ వుండటం ఆపురూపమేమీ కాదు. నిన్నటివరకూ సర్వాలంకార కోభిరయై ఉద్యోగానికి వచ్చే స్త్రీ, ఆకస్మికంగా పదిరోజుల తరువాత నిరస భూమిగాను, వికార స్వరూపిణిగానూ ఆఫీసులో ప్రత్యక్షమైతే, చూసేవారి కలా వుంటుంది?

వలపు తలపు

—చిత్రకారుడు: వీరిశెట్టి అచ్యుతరావు.

ఆమె కలా వుంటుంది? కుటుంబ పోషణ జరిపే ఇద్దరిలో ఒకరు మరణిస్తే, రెండవ వారు తత్ఫలితంగా లభించే అవమానంతో ప్రపంచాన్ని చూడలేక చేతిలో ఉన్న ఏకైక జీవనాధారాన్ని వదులుకోవాలా? లేక సంభవించిన కష్టాన్ని ధైర్యంగా ఎదుర్కొని, విధి నిర్వహణ (సంసారపోషణ) లో ముందుకు సాగిలా? ఏది కర్తవ్యం? ఎన్ని ఆస్తిపాస్తులున్నా, ప్రత్యక్షంగా అధికారమున్న స్త్రీధనం కనితలకే ఆభరణాలాక్కంటే, అవి కిరీటమీద నుంచి తీసివేయగానే అనేకవిధాల ఆమెవాటికి దూరం కావచ్చు. ఒకసారి పెట్టుకుని పెళ్ళికి వెళ్ళి వస్తానని ఏ బంధువులో ఎరువు తీసుకునితిరిగి ఇవ్వకపోవచ్చు. “నీ పిల్లలు పెద్దవారైయే వాటికి తిరిగి ఇవ్వలేకపోతానా? ఏదో

ప్రాణంమీదికి రాబట్టిగాని...” అంటూ కావలసినవాళ్ళే ఏవగో తాకట్టు పెట్టకోవచ్చు. అవి తిరిగి రాబట్టుకునే అవకాశం వూజ్యం. మగదత్తులలేని మనువలంటే అందరికీ అలసేమరి. స్త్రీకి ప్రాణం కంటే కూడా ప్రీతిమెనది కిలం. ఆ కిలరక్షణ ఆమె స్వయంగా చేసుకోగలదు. బాధ్యత సంఘం స్వీకరించి ఆమెకు వికారరూపమనే కవచం ప్రసాదించటం కేవలం అవసరం. ఏ కాస్త్రమైనా - నీతి కాస్త్రమేనా, న్యాయకాస్త్రమేనా కూడా - శ్వేత కలాల్లోనూ ప్రమాణంగా నిలబడలేదా? నిన్న ఒప్పెనది నేడు తప్పు; నేడు ఒప్పెనది రేపు తప్పు. మారే పరిస్థితుల కనుగుణంగా ఇవి కూడా మారుతూ వుంటాయి. రానాయణ

★ భర్తృవిహీనల దుర్భరస్థితి! ★

కొలంబోరుండోదిరి రావణుని మరణానంతరం విభీషణుని ఇల్లాలెంది. భారత యుగంలో ద్రౌపది ఏకకాలంలో విదునుడు భర్తలను వివాహమాడింది. వీటికి కారణాలేమిటా, అనాటి సంఘం ఈ కార్యాలను కూర్చించింది. వారికి మహా పరిశ్రమలలో అగ్రస్థానం ప్రసాదించింది. ఒకప్పుడు సర్వ సాధారణమైన బహు భార్యత్వం నేడు చట్టరీత్యా కూడా నిషేధమైంది. ఎటువంటి నియమాల్లేనా, కాలానుగుణమైన మార్పులను చెందితే, సంఘ ఆచారము ప్రచండి కానన ములవలె చలామణి అవుతాయి.

జై భార్యలకి సంబంధించిన ఈ నియమానికి ఏర్పడినప్పుడు వున్న పరిస్థితులు వేరు; ఇప్పుడున్న పరిస్థితులు వేరు. ఇ.శ.జాలో స్త్రీ విద్య ఇప్పటివలె వ్యాప్తిలో లేదు. విద్యుతులు వేరు వ్యాప్తికములే లేవు. ఎవరి జీవకర్మలకొరకు వారు పాటుపడవలసిన అగత్యము లేదు. కాటి విద్యుతులు అవినీతి మారముల సంబంధించడా ఈవిధమైన కట్టుబాటు ఏర్పాటుచేతను సహజములు. కాని ఆ కాలంలోకూడా ఈ పద్ధతులు సహజంగా లేవని, జనవకాలమునుంచిన్న శిశిజములు తీసివేయుట అర్థరహితమైన ఆచారమనీ, తరిగొండ వెంకటాచల ప్రభువులు ప్రతిఘటించారు.

అసలీ ఆచారం విరంతువులకు కాన్వంట్టులో యూనిఫారం కూడిరి ఒకే రకపు బట్టలు, కూడగానే ఆమెస్థితిని తెల్పే ఇతర చిహ్నాలూ-దక్షిణ భారత దేశంలోనే గాని ఉత్తరదేశంలో లేవు. దక్షిణాదిని కూడా

వైష్ణవ వేళకు లో-వారిలోనూ బ్రాహ్మణులు మొదలగు అగ్రవర్ణములలో మాత్రమే కనుపిస్తాయి. అంటే యీ ఆచారం చాలా పూర్వకాలంనుంచీ లేదనీ, మధ్యకాలంలో కొందరు సహజముల ఆవసరాలకొసం ఏర్పాటుచేసినవేననీ, అనాడు కూడా ఆచారానికి తలబగ్గనివారు కొందరున్నారనీ అనుకోవలసి వస్తుంది.

ఏది ఎలా వున్నా, విరంతువుల సర్వోత్తమ క్రమకీ ఇటువంటి కృత్రిమ మార్గాలు కాక, ఇంకా సహజంగా అందరికీ అనుకూలంగా వుండే పద్ధతులు అనుసరించటం అవసరం.

ఈనాటి హిందవ సహజంలోకూడా విరంతువుల పరిస్థితి ఏమాత్రం ఉత్సాహజనకంగా లేదు. శ్రీకంఠమూరి పిల్లలకి లింగ పద్ధతులుగారి వంటి మహనీయుల శిరదార్శిక పద్ధతులు మనం ఎంతో గొప్పగా జరుపుకుంటున్నా శోచనీకూడా విరంతువుల సమస్య అపరిచక్రమంగానే వున్నదంటే విరంతుల విశిష్టత మనం గుర్తించలేదన్నమాట.

విరంతువులు వికాశప్రపంచంలో నిరాశయులుగాను, నిస్సహాయులుగాను వుండటం చాలావరకు, వారి వారికన్న అవధులమేరకు, ప్రతిస్త్రీ ఏదైనా ఉద్యోగం చేయటం కాని, లేక స్వకీతో ఏదైనా జీవనోపాధి ఏర్పరచుకొనటంకాని చేయాలి. ఈ విధంగా స్త్రీలంతా వుద్యోగాలకొసం పురుషులతో పోటీపడితే, అనలే తీవ్రంగా వున్న నిరుద్యోగసమస్య తీవ్రతర మాకుం దని ఎవరూ అనుకోవడంలేదు. భయమేమి

లేదు. నానాటికి ఉద్యోగాలు చేయదలచిన వారికి అవకాశాలు పెరుగుతున్నాయి. మన ప్రభుత్వం ప్రజలంతా జాతీయకార్యక్రమాలలో పాల్గొనాలని ఆశించి వీలైనన్ని అవకాశాలు కల్పిస్తున్నది. ఇది కాక చివరకే పెళ్ళిచేసుకొన్న ఉద్యోగాలను ఇమ్మార్చటాయి. కనుక ప్రతియువతి వివాహాత్మకత్వం-కనీసం వివాహ వంతరమైనా-ఉద్యోగముగాని, వానికి అవసరమైన అర్హతగాని సంపాదించటం అత్యవసరం.

మాకు తెలిసిన ఒక అమ్మాయి చిన్న వయసులోనే భర్తను కోల్పోయింది. ఆమెరజ్జానం తప్ప చెప్పకోలేకన విద్యలేదు. తిండి బహు కుటుంబీకుడు. ఈమెకు ముగ్గురుపిల్లలు. ఆ పరిస్థితిలో ఏదైనా చిన్న ఉద్యోగానికి అవసరమైన విద్యార్హతలు సంపాదించేందుకు కూడా ఆమెకు 4, 5 సంవత్సరములు పట్టింది. ఈ మధ్యకాలంలో వారి అవసరభగవంతుడికే తెలుసు.

ఈ బాధలు మధ్యతరగతి వారికి కాని, ధనిక విరంతువుల కే కనమూ లేదనుకోకూడదు. ఈ ఊరిమూ మారే భూ సంస్కరణలతోను ఆస్తి, సంపద, ఆదాయ, వ్యయములపన్నులతో, వారి స్థితికూడా మంతభద్రంగా లేదు. అదీగాక, మగవాళ్ళుండి అజమాయిషీ చేసుకుంటేనే పాలంలో ధాన్యం ఇంటికి రావటం గగన మాగోంది. ఎంతలా నీ వుంటేమాత్రం ఒంటరి ఆడవాళ్ళం చేయగలరే? ఏ వేలు విడిచిన పిసతండ్రి కొడుకో, మేనరిమ్మకుడో ఆస్తి మేనేజిమెంటు చే జక్కించుకుని, క్రమంగా అసలు వారికి తిరుక్షరము చేసిన సంఘటనలు ఎన్నో వున్నాయి! కాబట్టి ఆస్తిగల భర్త, తన జీవిత కాలంలోనే భార్యకు, అవసరమైనప్పుడు ఆస్తి అజమాయిషీ చేసుకోగల వ్యవహారజ్ఞానం కలిగించాలి. వీర చరానుల రూపంలో భార్యవిద్య భిద్యకు! కావలసిన ఏర్పాటు చేసినట్లే భార్య విద్య రూపేణా కొంత పెట్టుబడి చేయటం వాంఛనీయం.

జీవితారంభంనుంచీ భవిష్యత్తుమీద ఒక కన్నుంచి, తమ ఆదాయంలో కొంత నిలవ చేయటం అవసరం. ఈ నిలక ధనరూపంలో కాక ఇన్సూరెన్సు రూపంలో వుంటే అనవసరంగా ఖర్చుచేసే ప్రమాదం వుండదు. తప్పనిసరిగా ఆదా చేసినట్లు వుంతుంది. ఇన్సూరర్ చేయటం కూడా వేరే జీవనాధారమేమీ లేకుండా మరణించిన కుటుంబాలు అవకాశాలపొందటం మనమంతా చూస్తున్నాం.

చెనచెప్పిన వివిధమైన అవకాశాలూ లేక చిన్న పిల్లలన్నీ విరంతువులు ఏమిచేయాలి (48-వ పేజీ చూడండి)

కాలేట్ బేబీ పౌడరు

పిల్లల చర్మమును చాల సుఖముగా నుంచును!

అనేక వేల మంది గృహిణులచే కొనబడ బడిన అమృతమైన శుభ్రపరచే సువాసనగల పౌడరు!

వనితా వాణి

క్రిమి కనకవల్లిగారు వ్రాసిన వ్యాసము “అడుగడుగునా ఆవహేళనల నెక్కువే ఆభాగినులు” చదివినంతనేపు నేను పడ్డ ఆవేదన నాకే తెలుసు. ఇది చదివియైనా మన బాధ కూస్తో కాస్తో బుద్ధి తెచ్చుకుంటారని నేను వమ్ముతా. క్రిమి కనకవల్లిగారికి నా అభినందన లర్పిస్తూ వారింకా ఇలాంటి సంఘాద్దరణ కుపకరించే వ్యాసాలనే వ్రాయాలని ఆశిస్తున్నాను. యామినీపూర్తి లికగారు వ్రాసిన “అమ్మ” అన్న చిట్టి వ్యాసం చదివి చాలా సంతోషించాను. వ్యాసం చిన్నదయినా అందులోని విషయం చాలా పెద్దది. ఆమె ప్రారంభించడములోనే అమ్మ ప్రాశస్త్యాన్ని కొనియాడింది. మా విధిలో ఒకొదిడకు ఈ వ్యాసం చదివి విని హిట్టా మనుకున్నాను. కాని అవిడగారు తీరా చదివి వినిపి నే నన్ను “అక్కా అని నా పిల లతో నేను పిలిపించుకొంటే నీకేం” అని కడుగుకుంటుండేమోనని జంకాను. కాని అలాంటివేమీ జరగలేదు. ఒకేసారి మానుకోవాలంటే మాచేతకాదు. క్రమేణా మానుకోమంటే సాధ్యమాతుందిని నాకూ వారు అన్నారు. ఈ వ్యాసం ఎందరికైనా పుషయోగిస్తుంది.

—రాగే రాధులక్ష్మమ్మ, తాడిపత్రి

రకరకాల ఉత్తరాలు

16-4-58 ఆంధ్రపత్రిక వారపత్రికలో సి. హెచ్. సావిత్రిగారు వ్రాసిన “రకరకాల పుత్తరాలు” అన్న వ్యాసం చాలా బాగుంది. మొన్నను నాకోక స్నేహితుడగ్గర నుండి రిప్లయ్ కార్డుతో సహా పుత్తరమొచ్చింది. వెంటనే జవాబు వ్రాసి ఆమె నాకు వ్రాసిన కారునే పొరపాటున పొస్తుచేశాను మళ్ళీ ఆ కార్డు నాకొండక మానే నా పొరపాటు జాపకమొచ్చి అసలు కార్డు పొస్తుచేశాను. ఇటువంటి విషయాల్లో కొస్త జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించే మంచిదని నా అనుభవాన్నిబట్టి

బాసున్నాను. అనవసరంగా పొస్తువాళ్ళకు డబుల్ ఛార్జి యివ్వటమేకాక వైగా స్నేహితుల దగ్గరకూడ వేరేస్థానాన్ని అలంకరిస్తాం. ఈ మధ్య నా సోదరుడు చందమామ పత్రికకు కథరాసి ఏమరుపాటున వాస్తేదో కంపెనీకి పొస్తుచేశాడు. తరువాత తెలిసొచ్చింది వాడి పొరపాటు. సాధారణంగా ఇటువంటి పొరపాట్లు అందరికీ జరుగుతుంటాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎడను వ్రాయుకుండా పుత్తరాలు పొస్తుచేయటంకూడ నాకు ఎరిపాటే ఒకరి ఎడనుకు ఇంకోకరి పుత్తరం పంపటంకూడ నా కలవాటే. ఇకముందు ఇటువంటి పొరపాట్లు జరుగకుండా జాగ్రత్త పడతాను.

—వి. ఈశ్వరి, ఆలదు-కొకాశంజిల్లా

యామినీ పూర్తి లికగారు వ్రాసిన “అమ్మ” అను వ్యాసము చాలా బాగుంది. ముఖ్యంగా వీరు పిలుచులేని తలి ఆవేదనా, “అమ్మ” అని పిలుపించుకోవలయుననెడి ఆవేదనను ఉన్న కొద్దిలోనైనా చాలబాగా వ్రాశారు వీరికి నా అభినందనలు తెలియజేయ కొరుచున్నాను.

—కోటంరాజు. రీల, విజయవాడ

“నవ్వు” గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసము బాగున్నది. వ్యాసం రచయిత్రికి నా అభినందనలు.

—మాచిబాల్ల సీతామాలమ్మ, రాజమండ్రి

నా స్నేహితురాలికి “పేను కొరుకుడు” వలనజాట్లు ఊడిపోతున్నది. ఎన్ని నైవ్యాలు చేసివా తగలేదు. “పేను కొరుకుడు” వలన జాట్లు ఊడిపోకుండాఉంటే పెద్దది ఎవరికైనా తెలిస్తే “వనితా వాణి” ద్వారా తెలుపుతారని ఆశిస్తున్నాను.

—కుమారి కాజ వెంకట కమల, విజయవాడ

వనతి

వనితాలోకంలో ఎప్పుడూ, కష్టాల గురించి, సమస్యలగురించి మాత్రమే కాకుండా మన పూర్వపు కవులగురించి, వారి కవిత్వాల గురించి, దేశ వాయువులగురించి వ్యాసాలు వ్రాస్తే మన పూర్వీకుల చరిత్ర మనం తెలుసుకొన్నవాళ్ళ మవుతాం.

—జలజ, విజయవాడ

సూచన

క్రిందటి వార పత్రికలో సి. కొటిశ్వరి గారు వ్రాసిన సమస్యలపై బూది చేసి నాను. చాలబాగావచ్చినది. వారికి నాకృతజ్ఞత. ఈవారపు పత్రికలో “మా కాకియాత్ర విశేషాలు” వ్రాసిన రచయిత్రికి నా అభినందనలు. “వనితాలోకము”నకు ఇంకా 4 పేజీలు కేటాయించ వలసినదిగా వనితాలోకం పాఠకుల తరపున సంపాదకుని కొరుచున్నాను

—ఎస్. రతి, నాదరాబాదు

తప్ప కేవలం ఒకరిదేకాదు

16-4-58 ఆంధ్ర వారపత్రికలో ‘మగువలు మగవారు’ అను వ్యాసము బాగుంది. హీరా గారు వ్రాసినట్లే నేటి రైలు ప్రయాణాల్లో యొక్కువ సంఘటనలు చూస్తున్నాము. కొని అందులో పూర్తిగా మగవారిదే లోటుకాదు. కారణం యేమంటే కొంత మంది సోదరీమణులు యువకుల (అపరిచిత)ను వెర్రిగా (కొంటేగా) అణిపనిగా చూడటం నవ్వటం మొ|| వానితో యువకులను రెచ్చగొట్ట ప్రయత్నిస్తారు. అప్పుడు వారు మగువలపై దురభిప్రాయపడటం, విప్రాయ? ఎక్కడికి వెడతావు? నీపేరెమిటి? మొ|| ప్రశ్నించటం తలస్తోచును. అసలు యువకులను రక లించకుండా వుంటే అటువంటివి సంభవించవు కా! హీరాగారు వ్రాసింది తప్పని చెప్పటకే యీ విషయం వ్రాయలేదు. ఆఆభిప్రాయంతో నేను యేకీ భవించాను. కాని ఈ విషయంలో మగువలు కూడ జాగ్రత్తగా నడచుకోవాలని కొరుతున్నాను. కేవలం పురుషులపైనే నెపంవేసే కొంటే మనతోటి సోదరీమణులు నడివడికలలో జాగ్రత్తగా యుండాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మగువల నడివడికలను గూర్చి కూడ తొటివాతకులు వ్యాసాలు వ్రాసి, మంచి మార్గాలు నూచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

—జి. పద్మావతిదేవి, ఆరవల్లి

‘నాగ రీకుడు కాక—’

“హీరా” గారు “మగువలు మగవారు” అనే వ్యాసము వ్రాసివారు, వారు వ్రాసిన సంఘటన అందులోను పల్లిక కంపార్లు

వనితావాణి

మొంటులో జరిగిందంటే నాగరిక తెలియని విద్యావిహీను డెవలో అలా ప్రవర్తించాడు కాని నాగరిక తెలిసిన పాదు డెవరు అట్లు చేయడు. ఆసంగతి తెలిసికొంటుందా చదువు వస్తు మాతలెవ్వరైనా ఆమెచేసినటు చేసిన అది వారి అవివేకమును తెలియచేయును. "హీరా" గారు అట్లు చేయలేకాక పత్రికలో వ్రాయటం నా కాశ్చర్యము కలుగ చేసినది.

అదే వారపత్రికలో (శ్రీ వారణాసి నుబ్బ అమ్మగారు (అదిలాబాదు) వ్రాసిన నట్లు స్త్రీలలోని వికారచేస్తే మగవారిని శత్రువులు. స్త్రీలు తమ మానాసవారు తలవంచు కొనిపోతే ప్రమాదము మన జీవములోను ముఖ్యముగా ఆంధ్రలో జరుగదని నా విశ్వాసము.

— శేతలి వెంకట శివారామయ్య, తాడేపల్లిగూడెము]

* * *

శేటి మగవారి దృష్టిలో మగవలు చాలా హీనంగా కనిపిస్తున్నారు. స్త్రీయేక దా కన్నీడు చేయగలదని వారి భావన. అటు వంటి వారికి హీరాగారు వ్రాసిన వ్యాసం జవాబుగా పని చేస్తుందనుకొంటున్నాను. పొదిరులు (కొండరైనా) ఈ వ్యాసంచూసే యిటుమందు పిచ్చి పిచ్చి వేషాలు వెయ్యి కూడదు. ధైర్యంగా మగవారి మనస్తత్వాలను గూర్చి వ్రాసిన భుమారి హీరాగారికి నా బృహదయ పూర్వకాభినందనములు.

— భుమారి భ. పద్మావతి, బారిపదా, బిరిస్సా]

* * *

గృహవైద్యం

38.4.58 ఆంధ్ర వారపత్రికలో గృహ వైద్యముగురించి చదివాను. ఈ వేసవిలో ప్రస్తుత కరుణ్యముగురించి ఆలోచించే వెనుకదక్షులరేని స్త్రీలకు యీ వైద్య విషయము చాల వుపకరిస్తుంది. అందరూ వంటబూ, ఫ్యాషనులు, ఆచారాలు గురించి ప్రాముఖ్యముగా వ్రాసున్నారని గృహ వైద్య విషయముపై శ్రద్ధహాపి, వనితా లోకం ద్వారా సలహాలిస్తే, వెనుక దక్షుల రేక పిలల ఆ నా కోర్కె ఆంధ్ర బాపజే స్త్రీలకు మధ్య తరగతివారికి యొక్కన సహకరించినవారవుతారు. శ్రీమతి డి. వి. లక్ష్మీగారు వ్రాసిన "వడదెబ్బలకు" వైద్యము చాల బాగుంది. అటువంటి పరిస్థితి నే యే చాక్లరు సలహా అక్కరలేకనే తక్కువ ఖర్చుతో నివారించుకో వచ్చును. పోటి పతిలిలు కూడ తమకు తోచిన వైద్య సలహా

లను తప్పక "గృహవైద్యము" శీర్షిక ద్వారా ప్రతివారము అందిస్తారని నమ్ముచున్నాను. యతిరాజునల్లి నారాయణాచార్య, నరసాపురం]

* * *

గూడూరునుండి డి. వి. రమణగారు వేడి చేసి వంటికొరిసొప్పికి మందు అడిగారు. నాకు తెలిసింది వ్రాస్తున్నాను. నిత్యతప్ప పుండా తగుతుంది. ఒంటికొలుగాని రెండు కాళ్ళ నొప్పిగాని వచ్చినప్పుడు ఒకగాను చల్లనినీళ్ళలో రెండు లేబుల్ న్నూసులు పండదార కలపి త్రాగిన, విడునిమములలో తగ్గును. ఇంకా తగనియెడల అన్నము వార్చిన వెంటనే రెండు గరిటెల వేడి అన్నం ఒక కప్పు పెరుగులో వేసి 10 నిమిషాలు వుంచి అన్నం తినేముందు అది తిని తరువాత మామూలుగా భోంచేయవలెను. ఈవిధంగా వారంకోజాలపాటు ఉదయం తింటే ఒంటి కొలునొప్పిరాదు. అసలు వేడికూడా చెయ్యదు. ఇది స్వానుభవం. ఉదయం అంటే మర్రిపాద్రులే తిననక్కరలేదు. మామూలుగా మనం 10 గంటలకు భోజనం చేసేటప్పుడు ముందర అది తింటే చాలు.

— అక్కల్ల కారద, కలకత్తా]

* * *

మరొక సూచన

వేడినీళ్ళలో వేరిన నెయ్యి ఒకన్నూసు, ఒకన్నూసు చక్కెరవేసి తాగగల వేడిలో తాగాలి. తిర్వాత తడిచేయి చేసుకొని కొదిగా వేరిన నెయ్యి చేతిలోకి తీసుకుని కొలంతా ఒక విడు నిమిషములనేపు యుట్ట కోవాలి. తిర్వాత ఒక చెంబు వేడినీళ్ళు పోస్తే సరి 10 నిమిషాలలో గుణం కనబడుతుంది.

ఇంకొకటి:— వేడిచేసి మనకు గుండె లకు, పొట్టకు ముగ్గులూ విపరీతమైన నొప్పి వస్తుంది. గుండెనొప్పి అని చెప్పటానికి లేదు, పొట్టలో నొప్పి అని చెప్పటానికి లేదు. దానికి చికిత్స:— ఒక గ్లాసు నీళ్ళు బాగా కాగనిచ్చి తెల్లప్పుడు రెండున్నూసు తీలకరని నలగా వేగనిచ్చి, నీళ్ళలోవేసి ర్ నిమిషాలు తెర్చివేయాలి. తిర్వాత దించి వడకట్టి ఒకన్నూసు వేరిన నెయ్యి వేసుకుని తాగగలిగినంత వేడిలో తాగితే విడు నిమిషాలలో గుణం కనపడుతుంది. నాకు తెలిసి నేను పుషయోగించే చికిత్సావిధానం. ఇక:

— మోచర్ల పద్మ, మద్రాసు]

* * *

వేదాంతం లక్ష్మీగారు వనితాలోకంలో దోమతెర బట్టపై ఎంబ్రాయిడరీ చేసే విధానం తెలియజేయుమని కోరారు. నాకు తెలి

సినవిధం చెబుతున్నాను.

కావలసిన వస్తువులు: బొంతపులేనూది ఒకటి, 1 గజం దోమతెరగుడ్డ, తెల్లదారం రీలు ఒకటి, ఎంబ్రాయిడరీ దారం (కావల సిన రంగులో) గజం దోమతెరగుడ్డ చిన్న లేబుల్ కయిలేగలిగివుంది. లేబుల్ ని ఒకటి దోమతెరగుడ్డ ఎంత కావాలో కొల్చుకో వాలి ఏదైనా డిజైను తెల్ల కాగితం మీద కార్టన్ పేపరులో డ్రేసు తీసుకోవాలి, బొంతపులే నూదికి రెండు పొరలు తెలుపు దారం ఎక్కించి డ్రేస్ తీసుకొన్న కాగి తంపై దోమతెరబట్ట ఉంచాలి. పేపరుకదల పుండా ఉండటానికి కాగితానికి బలభక్తలిపి డిజైను ఉన్న భాగం వదిలి చుట్టూ రా టాకా వేయాలి.

కులేవిధానం: ఈ సారి బొంతపులే నూదికి ఎంబ్రాయిడరీ దారం ఆరు పొరలు ఎక్కించాలి. దోమతెర బట్టకు చిన్న చిన్న కన్నాలుంటాయి. డిజైను ఏకన్నం ద్వారా ప్రారంభమవుతుంది దోమ చుకోవాలి. నూదిలో ఎక్కించిన దారం చివర పెద్ద ముడివేయాలి. లేక పోతే దోమతెర బట్ట కన్నంనుంచి కుట్టిన వన్నీ ఊడిపోతాయి. డిజైను ఏకన్నం దగ్గరనుంచి ప్రారంభమవు తుందో అక్కడ కొయితం అడుగునుంచి ఆనూదిని డిజైను పైకి తీసి డిజైను ఏలాగ యితే వుందో అదే విధంగా, ఒక కన్నం నుంచి రెండవ కన్నం లోనికి నూదిని దూర్చుతూ రావాలి. కూర్చులాగా అన్న మాట. అంతే కుట్టడం చాలా తేలిక రెండు మూడు సార్లు చదివితే అర్థమవుతుంది. డిజైను అంతా కుట్టాక మెల్లిగా మళ్ళీ (కాగితానికి అడుగునున్నది) అన్నీ పూడ రాకుండా కొయితాన్ని తీసేసి ముగ్గు కని పించకుండా అడుగున సాటిసేవీదైనలెనింగ్ ఇవ్వాలి.

— యం. భుమంబ, తాడేపల్లిగూడెం]

KALAPI INDUSTRIES BOMBAY 2.

(నవల)

దీగాపడిన తమ్ముడు

రచన:
బిలివూడ
కొంతారపు

30

పుల్లయ్య ఉదయం ఆలస్యంగా లేచేసరికి మల్లుకుక్కిల్లను పట్టుకొని గంతులేస్తూ వచ్చాడు. వాడి సంతోషానికి అంతులేక పోయింది. అయ్యతో కుక్కపిల్ల యెలా దొరికిందో చెప్పాడు. ఎవడో మనిషి బూచోడిలా వున్నాడట! వాడివంటకుక్కి పిల్ల నడుస్తుంటే వెనకనుంచి చెర్చి పట్టుకొని పోయో!

వాని కోతాడు కటి వాడెక్కడ వస్తాడేమోనని పెరటతడికకు కట్టాడు. వానితో మాటలకు ఆటలకు దిగాడు. అది కయ్యే కయ్యేమని వుండే వుడిగీ అగుస్తోంది. ఈసందడి చూసుకొని పుల్లయ్య చదివేప్పుడు లేకండా చాటుగా ఓంటికా పని వెదకటానికై చెర్చి పోయాడు.

ఎక్కడికెక్కడో గొరుకుతుంది? చూడవలసివే పెద్ద 'కుంపునీలు' అప్పుడే చూసేసాడు. మెయికోరోడుమీద ఏడ్చే పెద్దమేడ కట్టు వ్చారు. అక్కడ కూలీలను తోపిపనివారి నెందరినో చూసాడు. 'పనివుందా?' అని ఒక మేసీగిని అడిగాడు. లేదు అనే సమాధానం వెంటనే వచ్చింది. "తూరుపోడ్చి, పిల్లలగలోడ్చి, మీలో ఒకడ్చి సేసుకొందేయ్యా!"

"మేమే యిందరంపుంటే!"

ఆ ప్రక్కనున్న వాడు "పోనీ యీ రోజుకి తీసుకోరా," అన్నాడు.

"నూడు అలాగున్నాడుకదా? ఆజేం కూలిపని చేసాడురా"

పుల్లయ్య తన వేపు చూసుకున్నాడు. చిరిగి పోయింది చింకేమోటు బనియాను. చిరుగుల్లోనించిమా సే...యెముకలే కనిపిస్తున్నాయ్. మడుగులు దిగలేదు పంచె...చూసి పోయింది. మూతి నింపుగా మీసాలున్నాడాని ఆనుకోన్న గెంపం బాగా ముసి పోయింది తనకేం జబ్బులేదే? ఒకటే జబ్బు ఒకటే విచారం—"ధాయా జానకు పొట్ట శేనా యీ తంటాలూ...యీ యెత్తిపాడు పులుకే?" ఎంత ప్రయత్నించినా కూలికి తనా వన్నమాట నోటివెంబడి రాలేదు. ఆగుంపులో ఆడవాళ్ళుకూడా ఉన్నారట. ఆడవాళ్ళలో కండెలుతిరిగి సహజ సౌందర్యంతో వుట్టిపడే యావ్వనులుకూడా వున్నారు—కాస్తే పునిల్చొని పరికించి చూసాడు. మీసాలు నల్లగావున్న ఒక మేసీగి "యేమే మరదలా! మా తమ్ముడు మెత్తినోడెపోనాదా? నేక యింకోదానిల్లోనపడి అక్కర నెయ్యి నేదా?" అంటున్నాడు.

జవ్వని ముసిముసివత్తుతూ "ఆడదాన్ని మా సే తిమ్మనలాగ పర్చిగరించ" దింది. దానితో నోరు మూసుకున్నాడు. మరో యిద్దరు యిటు కటిసున్నవాడి గురించి పనిచేసుకుంటూనే బాతాకానీ సేసుకుంటున్నారు. యజమానికి, ఒకనిపై ఆడది మోజాపడటంవల్ల యింత డబ్బు వచ్చేసిందని, అద్దెవ్వం అంటే అలాగుందాలని

ఒకడంటే—"అదే ఒక అదుప్తమా—నను బోడ్చి గడించిందెక్కడు. ఇలాంటి వెలా గుంటాయ్!" అని మరొకడు అంటున్నాడు.

ఆ ప్రక్కనున్న యింకోకడు కేలు తున్న చుట్టను ప్రక్కనుపెట్టి, "ఆ లచ్చింజే వికి నీతిలేజేంరా—ఉన్నోరింటి శేయెట్టాది. మొన్న యాడి బావమరికే వేట ఆటలో యేలేయి యేలా చ్చాయట! ఇంతమంది ససున్నారు. ఆలేకట్టు ఆటలో పడి మా అల్లుడు ఆఖరికి యేంచేసివాడు? రైలు క్రింద తలెత్తేసివాడు—ఆడు పెళ్ళానలుగురు పిల్లలూ నా యింటిలోపదారు—రోజులు నూసినానా యెలాగున్నాయో?" అన్నాడు.

ఈ మాటలన్నీ వింటూ పుల్లయ్య అల్లాసే నిల్చుంటే యీ మేస్త్రీయే అన్నాడు. "పోనీ యీ రోజుకి పనినెయ్యి...మావేయెక్కువై పోవాలి!" మిగతావాళ్ళు కొదవలేదు. పుల్లయ్య నున్నం కలిపాడు—చూసాడు, కొంత సేపు—కానీ పుత్రాహంగా లేదు. మధ్యాహ్నంసరికి ఆ పెద్ద మేస్త్రీ అన్నాడు. "నూసానా! ఆడివని—ఆడదానికంటే నానీ—యిలాంటిది నేను కుంటే నాకేం నాబం?—యింద—యీ అరహానా—తిసుకొనియెర్చిపో" అని పంపించివేసాడు.

పుల్లయ్యకు ఆ ఆడ వాళ్ళ యెదరగా చాలా నామాషీ అనిపించింది. ఆ అర్థరూపాయి వాడి మొహంమీద కొట్టేదామను

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

కున్నాడు. కానీ చెయ్యడలేదు. ఇంట్లో ములాపిలా జాపకం వచ్చారు. బాళ్ళు ఆకలితో యీసరికి యేడుసుంటారు. ఇది ఒక పూటకైనా జరుపుకుందని యింటివేపు బయలుదేరాడు. త్రోవలో ఒక మూడంత సులమేడ కనిపించింది. నీల్స్ ని పైకి చూసాడు. "అడ్డో చూస్తే పట్నం అంతా కనుపిస్తావేమో! ఎక్కడో బాగున్ను—" కానీ తన జన్మలో అడ్డోగలదా?

ఇంతలో "అయ్యో" అన్న శబ్దం వినిపించింది. మల్లు-ఇక్కడికేలా? వచ్చాడు—విచిత్రముగా కార్తీక్రింద పడిపోతే...వచ్చి గట్టిగా పట్టుకుని వెంటనే నిష్కారంగా మూటాడేస్తాన్నాడు. కొడుకు నెత్తుకొనే సరికి యొక్కడతని సత్తున ఆనందం వచ్చింది. నాలుగడుగులు వెయ్యగానే "అయ్యో, అయ్యో...అడిగో బూచోడు!" అని చూపించాడు.

వాడు ఆరాత్రి చెట్టుక్రింద వున్న మనిషే. ఏదో గొణుక్కుంటున్నాడు. పుల్లయ్య అడగరగా నిల్చున్నాడు—వింటున్నాడు "లోకం అంతా మోసమే—నాకు లోకం అంతా కలిసి మోసంచేసారు. అదిగో అడు నాడెట్టులో మూడంతసులమేడకట్టేసాడు. నా కుక్కపిల్లని ఎవడో ఎత్తుకపోయాడు—అదే మిగిలింది. అదే నాదైంది—అదే నా కష్టాలు విని నానుభూతిచూపించి నా వెంట తిరిగింది...అది నాకులేదు—నే నెండుకు ఒంటరిగా బతికాలో?...అయ్యో! నే నెంత పిరికివాణ్ణి...పిరికివాడు రోజూ ధస్తాడు...ఎప్పుడో అతిగతిలేక రోడ్డువిడ కుక్కలాగ వచ్చిపోతాడు—ఇది నిజం...కానీ నా రోదన విన్నారా లింకెవర?"...

దీనిలాపన పుల్లయ్యకు అర్థమైంది. తనూ రోజూ చచ్చిపోతున్నాడనిపించింది. తన కెందు కీ బతిక లేనన్న పిరికి! ఆపల్లాడిన ముసలమ్మ కర్రపెండలం అమ్మి కొడుకునూ

వాడి పిల్లల్ని పోషిస్తోందే? ■ తాపీమేస్త్రీ యిలాచేసి తన కుటుంబంతోపాటు కూతురు కుటుంబం కూడుసున్నాడే! తనలో ఏదో లోటుండా లనిపించింది. తనకెందుకా ఆశ? చప్పన పెళ్ళిం అన్న మాటలు స్ఫురించాయ్ "ఈ లోకంలో అందరూ రాజులు కాలేదు. -అందరూ అడుక్కొట్టాడు - రాజుకుతగ్గబతుకు రాజాది, అడుక్కున్నవాడికి తగింది వాడికి- రాజకంటే రెండో వాడే సుకంగా ఉంటాడు - రాజుకు మరాజు కావాలన్న ఆకలి వుంటాది - ఆకలితోవాడికి సుకం వుండదు. అడుక్కునేవాడికి కడుపునిండిన రోజు సుకం - లేనివాడు బాధ - ఆంతే! తనకు నెలజీతం పనవ్వాలని కొట్టాడుండుకు? ఇలాగే యెళ్ళిన...రోజులు బాగుంటే పేదోడు ఖరాజా అవడా? ఆడెవడో మేడెలాగ కట్టించేస్తున్నాడు?

ఈ ఆలోచనలలో పుల్లయ్య యిల్లు చెరుకున్నాడు. పట్నంలో తొలిసారి ఆరన పెళ్ళించెతిలో పెట్టగానే ■ అల్పసంతోష ముకం ఒక్కసారి వెలిగినా వెంటనే ఎలాగ వచ్చిందో చెప్పమన్నది. అంతా వివరంగా చెప్పగానే "ఇలాగే తే బ్రతిక్క యేం అవుతాం?" అన్నది.

నాయంత్రం కొడుకును పట్టకొని యీ కొట్లో ఆకొట్లో పనికోసం వాకుబుచ్చెన కొని వచ్చే సరికి యింటి దగర సందడిగా ఉంది పిల్లికోసం యెడ్డిన పొరుగు మనిషి దుఃఖం కానా దూరం కావటం వల తన మామూలు స్వరూపం దాల్చింది. ■ వింతా ఆమెంటే నాడటం మొగవాళ్ళు కూడా ఆమె నోరు విని యింటినుంచి వెళ్ళి పోతారు. పుల్లయ్య ఆమెను యీ వేళే సరిగా చూసాడు. వయస్సు ముప్పైవదు, నలభై ముగ్గులో నుంటాయి పిల్లలు లేదు. అందుచేత మనిషి చూపుకీ ముప్పైయేళ్ళ లోపు మనిషిలా ఉంటుంది. పిక్కిబలం

ఉండి ఆమెలో స్త్రీకి వుండే కోమలత్వం ఒక పాలు, మిగతా మూడుపాలు పురుగునిది! మొగుడిలో యిటుదిటు! వాడే పెళ్ళిం యీమే మొగుడులా యింట్లో మెనులు తారని ఆ పిథిలో అనుకొంటుంటారు ఆమెకు వినిపించవలగా!

పుల్లయ్య వెళ్ళినా ఆమె వాగాటి తగలేదు. నీలి సన్నని గొంతుకతో యచ్చిన సంజాయిషీ ఆమె వినిపించుకోలేదు. మొగుడ్ని చూచి నీలి యింట్లోనికి వెళ్ళిపోయింది. అడగా యంతకీ తేలిందేమిటంటే యింటి మొగుడు తెలియక రెండు రూపాయి ■ యిలు యచ్చేసాడు. ఇంకో రూపాయి యవ్వకపోతే ఖారీచేసి తీరాలని—

"దానికే యింత తోరు చేసిందా?" అన్నాడు.

"నిన్న పిల్లలు గొలచేసున్నారని యేదో కన్నుబుస్సు మంది. ■ కోపం యీకోపం కలిసిందే?"

"పిల్లలు ఆలరి పెటక-పెదోలు పెట్టారా?—రానీ తగుపు. యెలాగ పెట్టాడో చూస్తాను. నోరు బారిస్తే నువ్వుగళాకో!"

నీలి నవ్వింది. "అది జారేసిందని నేను జారేనే యేమున్నది. నాతిప్పేం నేను—నే నెండుకు దానిలాగ అయిపోవాలి? కోపమంతా కక్కేనీ..."

"అంతా కక్కేస్తాది-కాటి కల్లేవరకూ వుండదా?"

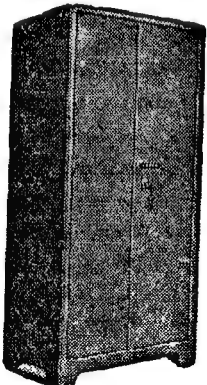
"ఒంట్లో ఒక వుండు ఎంత కాలం వుంటాది? అది బాగు కాకపోతే మనిషే మాతాడు? ఆలాగే నెడ్డిమనిషిలో ఎంతో కాలం వుండిపోదని మా మామ్మ చెప్పింది. మంచి దగర నెడ్డి లాంఘనాలు లేకపోతే యీ పెపంచకమే నిలవదు."

పుల్లయ్య యింత సమాధానం విన్నాక కూటాడలేదు. ఆ రాత్రి నిద్రపోయేముందు నీలి రాత్రి జరిగిన విషయం గురించి యెలింది. పుల్లయ్య దిగులుతో కూటాడలేదు. ఆమె మానంగావున్న భర్తతో మెల్లగా అన్నది- "నూడు! యిలాగ పచ్చుల్లాగ పచ్చి పోదాంగానీ దొంగతనాన్ని కూత్రం యెల్లాద్దు."

పుల్లయ్య తన దొంగతనానికి వెల్లడైన తన వుడ్డికిము చొప్పాడు. కొంత సేపయ్యాక "వారపాక్షావాది. ఏదో బతుకు తానని అనుకున్నాను. మల్లా నాపిక తగినా అలాంటి పని నేనానా?" అన్నాడు.

"నానూ యెవరింటికాడైనా పని నూను కంటే యిద్దరు తెచ్చింది సరిపోదా?" అంది.

పుల్లయ్యకు యీ నిమమములో తన గడచిన జీవితమే జుప్టిక వచ్చింది. మెయిన్ రోడులో కట్టున్న యింటిదగర అడవాలా మీద ముగాళ్ళు విసిరే విసుర్లు నెమరు వేసుకున్నాడు.

ఆంధ్ర సేఫ్ కంపెనీ,

నరస్వతి టాకీస్ రోడ్డు : విజయవాడ-1.

★
మా వద్ద కైర్ ప్రాఫ్, నాన్ కైర్ ప్రాఫ్ ఇనుప పెట్టెలు, ఉక్కు బీరువాలు, క్యూబు బాక్సులు, మరియు ఆఫీసు ర్యాకులు సరసమైన సరిలకు లభించును. ఆరరునై ప్రత్యేక పనులు తియారు చేయగలము. వివరములకు వ్రాయండి.

NVKK-VJA

“ఎందుకులే,” అనేసాడు.

ఆ మరునటిరోజు బిళ్ళనీ, వాళ్ళనీ పని విషయం అడిగాడు. మళ్ళీ సిండ్రియా కం పెనీ, నేవల్ టెన్, హార్వర్ వేపు వెళ్ళారు. పట్టరానివార్ల కాళ్ళు పట్టాడు. కానీ లాభము లేకపోయింది. మధ్యాహ్నం ఒక దక్షిణాది వేలాం వ్యాపారస్థుడి మూటలు మోసాడు. సాయం ౦౮.౦౦ సరికి మూడు పాకలాలు యిచ్చాడు. తనకు సంతోషం లేదుగాని నీలికి యిదే చాలనిపించింది. రాత్రితా ఆవేదనే. పిల్లలు మధ్యాహ్నం ఆకలితో యేడుస్తుంటే పొడుగునున్న యావ్వని పిల్లలకు తిండి పెట్టించటం—దాని చేత తాత— కడుపు నూడుకుంటే జాతీ గీతీ ఎందుకనుకున్నాడు. రాత్రిమీద తలుచుకున్న కొద్ది నిద్దుర దూరమైతేంది. ఎవరగా చెప్పి క్రింద బూటోడు పడుకొని వున్నాడు. చిరి కొద్దిగా వేస్తోంది. ఉప్పులేగు ప్రక్కను రైలురోడ్డు వుంది. పొటూ పొటూ రైలు డోలవేసింది—భయంకరంగా! ఆలోచనలు పట్టుకొని మనిషిని నీరసం చేస్తున్నాయి—రైలుక్రింద పడిపోతే—అనుకున్నాడు! “ధా ధా—మొగోడే ఫుటావ్—సావలా డబ్బులు తెచ్చుకోలేవా? ఆడది పిల్లలు యే మాతారు? “వాళ్ళు యేడ్చుకొంటున్నట్లు అప్పుడే కళ్ళకు కట్టపట్టయింది. “నా నాయనా! నా మల్లా” అని యేడ్చుకున్నాడు—నా బతుకు యేడుపుకోచ్చిందా అని మరింతయేడ్చుకున్నాడు. దుఃఖంలో యెంతో అనుకున్నాడు—“ఉద్యోగం నేక పోలే ఎలాగ (బతకడం? ఊరంతా తిరిగినా కానీ ఫుటాడు. బీదలకి కుట్టుముక్క నేడు. గొప్పోలతో—ఇంత బతుకు బతికివా, వాళ్ళ గతి యిలా తెచ్చావేం భగవంతుడా!” అనుకున్నాడు.

అలా అనుకుంటుండగానే మగమ్మ నిద్దురపట్టింది. ఏ చేవో కలలు. తెల్లారి లేచేక మళ్ళీ గుండె బరువెక్కింది. పాదాలు అరిగి పోయినట్లు తిరిగాడు. అగపడిన వాళ్ళందరికీ ఆత్మరత ఆతొ దండాలుపెట్టాడు. రైలు స్టేషనుకు వెళ్తే లైసెన్సు కూలీలు రానిచ్చారు కాదు. ఒక ముసల మృత్యు మొయ్యి లేక మొయ్యి లేక చిన్న మూట తెస్తూ ఉంది. పోనీకదా అని మూట అందుకుంటే కూలీడని ఒడ్డు, ఒడ్డు అంది. గాడి మీద కూర్చోపెట్టాక “నానాయనా—గుఖ పడతావురా” అని దీనించింది. ఒక్క అజా డబ్బులైనా యివ్వలేదు.

గుఖమెక్కిడిది. రోజంతా యెలా గడ్డు గుండని ఆరాటమే—రానురాను యిటుభయం—అటుభయం—ఆకలి పిడించేస్తుంది. అభిమానం చంపేస్తోంది. “ఏమెట్టి యీ కుటుంబం పెంచెడి చేమదా” అని పట్నం అంతా తిరిగి తిరిగి కాకికోకం చేసాడు. ఎవడో తన

లాంటిదే కానీ తనకంటే పొరువమైక మనిషే. పట్నం బాగా చూసాడు. పట్నం సంగతులు బాగా తెలుసు నన్నాడు—అన్నాడు.

“ఓరన్నా! గవుర్న మెంటోడు మావల్లే ఆ దొరల్ని తగిలేస్తాడు—మావల్లే గవుర్న మెంటోడు యేలతన్నాడు. నూడు మన లాంటిబీదల పిచ్చెపోతన్నాడు. ఎక్కడా కరువే—ఎలాగ చేకవారీ ప్రజల ఆకలితో సచ్చిపోయి మడిపోతన్నారో...”

“అవునన్నా! మన గవుర్న మెంటోడు సిన్నాడు. పెద్దోడేలే మన పని బాగుండావా?” అన్నాడు ఫుల్లయ్య.

“నువ్వు జంగిరీవోడూలాగ వున్నావు. గవుర్న మెంటోడు పెద్దోలే—అలా సరిగా పని నేనే మనలాంటికి నాకీ కొదవా?”

“అడెందురు నెయ్యిడు?”

“నేనే యీ కరువెందుకుంటాడి? బీదాడి కష్టం యేం చెప్పేది? దానికి ఒక మొదలు సివరానేను. ఈ పెజ యెందుకూ పనికిరానో లేపోనాడు. వంచం కట్టినోలికి వుంచినాడు. నాలాంటి లేనోలికి తీసినాడు. ఈల్లందరికి హిందూధర్మం ఎప్పుడు అలవడతాదో—రోజు మనం బాగుపడతాం—హిందూ ధర్మంలో నాయంగాపోయి వారికి కలిగిన మట్టుకు అన్నీ జరిగిపోగా పక్కనున్నాడికి నూడమని... అన్నారా?”

అని ఫుల్లయ్యని ముఠనీ ఆ మనిషి వెంట తీసుకెలాడు. చిన్న కాఫీహాలులు—చిన్న బెంచీ! అంతా యీగలు, దోమలుమయం. “ఇదన్నా తాను...”

ఆకలితో వుండేంతవల్ల మాట మాటాడ లేదు. త్రాగేక యేదో నేరం చేసినట్లని పించింది. ముట్టుకూడా త్రాగాడు.

జెల్లం టీ వాడికి చాలా రుచించింది. సాయంత్రం కావసాంది—ఇంట్లో పెళ్ళాం పిల్లలూ కానీ కచ్చాకు. తానెలే యెవడో పోసిన పానీరు బాసుకున్నాడు. వాళ్ళగతి? ఈ క్రొత్త స్నేహితుడు “మీటింగుకు రావా?” అన్నాడు “మీటింగేటి?”

“తెలివా? ముందుకు ఓట్లు వస్తన్నాయి. ఎవుడికేస్తే నా బాదలు తగ్గతయో వాడికి యేస్తాను. పెద్దోలు బాగా యీ కరువుకి డబ్బు నేనుకున్నాడు. ఎక్కడ నూసినా అన్నాయమే—ఎక్కడా నంచమే—నాలాంటి బతుకేమైనాడి? నానుబతక లేక పోనాను—నా కష్టాలు నానెల్లెలు నూడలేక పోయింది—”

ఫుల్లయ్య అక్రుతతో “ఏమిసేసింది” అన్నాడు.

ఆ మనిషి కళ్ళు చెమ్మగిరి పోయాయి. అంతలోనే పొరువం ముట్టుకుంది. “నా పెల్లె మానం అమ్మకున్నాడి. కత్తిగోసరకా లను కున్నాను; కత్తి సంపాదించినాను.

అయేల ఒక యేటు యేసేద్దును. నాకు రెండు రోజులైంది గంజనేను—నా కెలాగో ఉన్నాను. కానీ నా తలిలేని ముగుడు పిల్లోళ్ళు.....? దావార్ననే ఆలని ప్రేణం తో వుంచింది. ఆ రాత్రి ఆడి గంజపోయ్యక పోలే అంతాసరి! ఏమి నెయ్యి మంటా వన్నా?”

ఫుల్లయ్య మనసు చివుక్కు మంది. ఆయ్యో పాపం అనుకున్నాడు.

“ఇదింతా అబదాలు కావన్నా! నాలుగు నిమిషాలు యీ లోకంలో బతికే నా సరిగా బతికేనోడితో వేరు—నాకు ఆకలేస్తోందని వూరందరి మీద అబద్ధం నెప్పే చేవుడు కావొడు, యీ గొప్పోల్ని సరికే మని అనను. అరికే మనలాంటి బతుకు తాలాకు బరువులేరీదు—కావిడి మోసినోడికి బరువు తెలుస్తాదిగానన్నా వారికేం తెలుస్తాది? ఈతకాయ యిచ్చి తాటికాయ వుచ్చుకో వాలని చూస్తాడుగాని, తాటికాయ మా లాంటి బీదలకిచ్చి మా దగ్గర నుంచి ఈత కాయంత బక్తి వుచ్చుకుంటే యెంత బాగున్నా?”

ఫుల్లయ్యకు యీ మాటలు యెంతో సచ్చాయి. తనకంటే ఘోరంగా బాధపడే వాళ్ళ లోకంలో వుంటే తను యింతవెట్టిగా యెందుకై పోవాలనిపించింది. తను కిరీర చుట్టకపోవడం బెంగ లేదనుకున్నాడు.

మీటింగు దగ్గరకు తీసుక వెళ్ళారు. తన లాంటి వాళ్ళ చాలామంది వున్నాడు. అంతా చాలవరకు కార్మికులు—మగ్గి తరగతివాడు! వాళ్ళ వేపు చూస్తూవుంటే ఫుల్లయ్యకు ఎక్కడలేని ఆనందం వేసింది. బహుశా యీ వేలకొద్దీ జనం తనలానే కష్ట

(49- = పేజీ చూడండి)

అధైర్యపడవద్దు
 ిస్త్రియమేన, నిజమేన SEX—
 ADVICE పొందవచ్చును. మీకు ఉండుకొన్న లక్షణములు (నాయుచూ, యింకా వివరాలకు కవరు పంపేది.
 డాక్టర్ రత్నంనన్స్, (Estd 1904)
 నులకపేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాద్ - 2.
 (దక్కన్)

ఫైటోడెంట్
 దంతత్రీములను సంహరించే పండ్లపాడి
 శ్రీవత్స కైమికల్స్ & డ్రగ్స్
 తిమిటెడ్. మద్రాసు-30.

బాల సాహిత్య

తాత్పర్యము

కొండలు భూసుర వరులకు
కలిగ నొక్క గాఢవాంఛ—
పాపనాశమా కాళీ
పట్టణమును దర్శింపగ.

ఒక్కనుదిన మా వీరపులు
ఒక్కమ్మడిగా కదలిరి—
దారి వెచ్చముల గైకొని
వారణాసి కభిముఖముగ.

పెంకిపిల్లవా డొక్కడు
వయనమయ్యె వారివెనుక
వీరపులు వలదనుచున్నను
విడువకుండా తన పంఠము.

హరిక చేయునదిలేక
వెంటవచ్చు నాబాలుని
దారి పొడుగునను కనరుచు
క్షూపింపగ సాగినారు.

అంతట మధ్యాహ్నమాయె
చెంత నెగల మట్టి క్రింద
విశ్రమించినా రందరు—
విప్పినారు చల్లిమూట.

ప్రక్కనున్న అరటితోట
పెంకివాని కండ్లబడను
పాటుల నేడ్పించుట కిది
తరుణమ్మని తలచి వాడు.

తోటలోని ఆకులన్ని
త్రుంచి తెచ్చినాడువేగ
అరటితోట నాశనమై
ఆకారము కోలుపోయె!

భృంశియించిన పాంథులంత
భుక్తాయానమున మేను
వాల్చినారు - అంతలోనె
వచ్చెనటకు తోటకాపు.

అరటితోట రీడుచూచి
రగిలె కాపువాని కడుపు
మండిపడుచు, బ్రాహ్మణుల
బడితెనెత్తి మోదజోయె!

“ఎరుగము మేమేపాపము
ఆతుంటరిపనియే యిది!”
అని వీరపులు దవ్వు నున్న
చిన్నవాని జూపినారు.

వటవ తములతో వాడు
విస్తరొకటి కుట్టుచుండె
తన్ను కొట్టవచ్చుచున్న
కాపుతోడ పలికె నిట్లు:

“వెట్టివాడ - ఆగుమింక!
మత్తాకులతో విస్తరి
కుట్టుట నృదుటలేద?
కొట్టవత్తువేల నన్ను?—

ఆ పాటులు తమ తప్పును
నాపై నిడదలచినాడు—
ఆమాటలు నమ్మి కాపు
“ఓనా”నని వెను దిరిగెను.

బ్రాహ్మణు నొక్కని విడువక
బడితెపూజ చేసినాడు
వాని మొరటు దెబ్బల కో
ర్వంగ తరమె బ్రాహ్మణులకు!

అచటి నుండి కదిలినారు
అవనిసురులు వెనువెంటనె
ఆతుంటరి జోలికేగ
సాహసించలేదు మరల.

మమి

త్రినగా అనగా ఒక కుమ్మరవల్లె.

ఆ పల్లెలో సిద్ధసాధుడు అనే కుమ్మరి ఒక దుండేవాడు. అతనికి లేక లేక కలిగిన బిడ్డపేరు సుముఖ.

సుముఖ తోటి పిల్లలకు మల్లె ఆట లాడుకోడు. ఎవరితోనూ మాట్లాడదు. మల్లా తండ్రిచెప్పిన పని చేసేది. అందుకని తోటిపిల్లలందరూ సుముఖని వట్టి మొద్దుకింద జమ కట్టారు.

తండ్రికి, 'ఈ పిల్లలకు పెళ్లి ఎట్లా అవుతుందా!' అన్న దిగులు పట్టుకుంది. అందుకని తన బంధువుల పిల్లవాడిని తీసుకువచ్చి, తనే పెంచిపెద్దవాడిని చేసి, కూతురునిచ్చి పెళ్లి చేశాడు. అతనిపేరు మంద ప్రజ్ఞాడు. తండ్రి కొన్నాళ్లకు చని పోయాడు.

మందప్రజ్ఞాడు భార్యని చూసి "నాపేరుకు మల్లెనే నా ప్రజ్ఞ కూడాను. మీ నాన్న ఉన్నంతకాలమూ

కూర్చుని తిన్నాం. ఇప్పుడైనా మన పని మనం చేసుకోకపోతే పొట్ట గడవదు. నువ్వు నదికిపోయి బంక మన్ను తీసుకురా, నేను కుండలు చేస్తాను. అవి అమ్మి డబ్బు సంపాదిస్తాం; అన్నాడు. సుముఖ నరే నంది. వాళ్లకి బాగానే రోజులు

వి. వరలక్ష్మి

గడిచిపోతున్నాయి

ఒక రోజు సుముఖ చాలా బంక మన్ను నింపి గంపకి ఎత్తుకు వద్దా మనుకుంది. కాని, బరువు మోయ లేక ఒకచోట కూలబడి ఏడవటం

జూలై ౧౨ ౧౯౨౨

ఎంతకాలం ఎలా వుంటుంది కాతయ్యో?

—చిత్రకారుడు: పి. వాగేశ్వరరావు, సరైనపల్లి. అదే వస్తున్నది.

మొదలుపెట్టింది. తోటివాళ్లంతా వెళ్లిపోయారు.

అప్పుడాదారిన ఒక మునీశ్వరుడు పోతూ సుముఖని చూచి "ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు" అని అడిగాడు. సుముఖ చెప్పింది. అప్పుడు ఆయన, నీవు పూర్వజన్మలో మునీశ్వరునివల్ల

నేవచ్చేస్తూ ఉండేదానివి. అంత గొప్ప మునులవద్ద నుండి కూడా తారినండి ఏమీ గ్రహించలేక పోయినావు. చేట ఎట్లాగైతే సాక మంతా తను ఉంచుకుని రాట్లా, రప్ప అవతలి! తోనే స్తుతించో అట్లాగే మనుషులుకూడా ఎక్కడ ఉన్నా మంచిన గ్రహించి చెడును వదలిపెట్టాలి. నువ్వట్లా చెయ్యలేదు. కనుక నీ కిల్లు వంటి జన్మవచ్చింది. నీవు నీభర్తను పూజించు. పతి నేవే మోక్షసాధనమని తెలుసుకో. ఇట్లా చేస్తే నీకే కష్టమూ ఉండదు," అన్నాడు. ఆమెకు ఒక మంత్రం కూడా ఉపదేశించాడు.

సుముఖ అతను చెప్పినట్లే చేస్తున్నది. రోజూ తట్టనెత్తిన పెట్టుకొని ఇంటికి వస్తూంటే అది తలకుతగలటంలేదు. దానంతట

ఒకనాడు మట్టికి పోతూంటే త్రోవలో ఏరు బాగా పొంగి హిస్తున్నది. మిగతా వాళ్ళందరూ దానిని చూచి భయపడిపోయినారు. సుముఖమంత్రము ఏమీ భయపడకుండా నదిని దాటజోయేసరికి, ఆరే ఆమెకు దారిచ్చింది. తోటివాళ్ళం

“అయితే, బాబూ! జేబుదాంగలున్నారా?”

“ఓ—రేకేం! కొల్లలు!!”

—చిత్రకారుడు: ఎ. సూర్యరావు.

సుముఖ

వరూ “మొన్న మొన్నటిదాకా పెట్టేది, అందరికీ ఆశ్చర్యంగా ఉండేది. వట్టి మొద్దలా ఉండేది. ఇప్పుడిట్లా మంత్రిగారి భార్య ఈ మాట అయిందే!” అనుకుని ఆశ్చర్య పడ్డారు.

సుముఖ రోజూ సరిగ్గా రెండు జాములకు భర్తకు భోజనం పెట్టేది. ఎంత పని ఉన్నా సరిగ్గా ఆ వేళకు మర్యాద సుముఖ కుండలమ్మ

తుంటే పిలిచి కబుర్లు ఈ కబుర్లు చెబుతూ, బేరం చేస్తూ పోని వ్యక్తులూ అపింది. చివరికి బేరం చేసింది. ఆ తరువాత దబ్బున దబ్బులి వ్యక్తులూ మాట్లాడుతూ కూచుంది. “సుముఖ” నాకు తొందరగా డబ్బి ప్పించండి. నేను పోవాలి అంటున్నది. ఎట్లాగో మంత్రి భార్య మూడున్నర జాముల దాకా గడిపింది. గడియార యంత్రంలో మూడున్నర అయిందే కాని, సూర్యుడు రెండుజాములకు ఎక్కడ ఉంటాడో అక్కడే ఉన్నాడు. మంత్రి భార్య ఆ మె ప్రభావానికి ఆశ్చర్యపడి పల్లకిలో వాల్చింటికి పంపింది.

ఇది రాజుగారు విన్నారు.

ఒకరోజున రాజుగారు సుముఖ కిల్లు తగలబెట్టి రమ్మని కొందరిని పంపించాడు. సుముఖ యొక్క గొప్ప తనం దీంతో తేల్చుంది, అని ఆయన అనుకున్నాడు. ఆరాత్రి వాళ్ళొచ్చి సుముఖ కిల్లు తగలబెట్టారు. మంద ప్రజ్ఞుడు గాబరాతో అరుస్తూ సుముఖని లేపాడు. సుముఖ ఏమీ తొందర పడకుండా ఆ మునీశ్వరు డువదేశించిన మంత్రాన్ని చదివేటప్పటికి మంటలు ఆరిపోయి ఇల్లుమామూలు లాగా అయింది. రాజుగారు చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. సుముఖని చాలా గౌరవంతో నత్కరించారు. సుముఖ అలాగే కాలం గడిపి అవసానంలో మోక్షం పొందింది.

(23-వ పేజీ తరువాయి)

‘ఎందుకంటే మాలతి? అంది సరస్వతి. మాలతినవ్వండి. ఇంతలో శివరావు కూడా బచ్చాడు. మాలతిని అతనికి పరిచయం చేసింది. శివరావు తన తీసుకొచ్చిన మలై పూలచెండు భార్యచేతికిచ్చాడు. సరస్వతి దాన్ని ఆప్యాయంగా తిలో వుంచుకోటం చూసి మాలతి నిట్టూర్చింది. ఏమిటో! ఆమె అనుకున్న జీవితం ఒకటి—ఎదురుగాటున్న సమస్యలు వేరు. పదినిమిషాలపాటు పిచ్చాపాటి మాట్లాడుకున్నారు.

‘మాలతి! మాయిలు మాస్తుంటే నీకు ఆసవాదం వేయటం లేదా?’

‘సరూ! నువ్వు తెలవన్నీ పాలని మోస పోతున్నావు—అంతే! అది సరేకాని విషండా! మా సరు వెర్రి బాళలి—దాన్ని వివి అనకండి. దాని మనస్తత్వం చిన్నప్పట్టుంచే నాకు తెలుసు...రామం నిన్ను మీ అమ్మ, నాన్నా ఎప్పుడూ కొట్టదా?’

రామం సిగ్గుపడిపోయాడు. ‘లేదండీ’ అన్నాడు.

తన తాగినకాఫీ అమృతంలా వుందని సరిఫీకేట్ యిచ్చింది.

తిరిగి వెళ్ళిపోతూ కాదులో అడుగు పెడుతున్నప్పుడు సరస్వతి, మాలతి మునాల్లో అంతులేని ఆసంతృప్తి, విచార శిఖలు సరించటం గమనించింది.

‘అద్భుతవంతురాలు’ అనుకుంది మాలతి. తియిగురోజులు గడిచాయి

తలుపుదగ్గరగా వేసివుంది సరస్వతి తలుపు తీసుకుని లోపలకు వెళ్ళింది హాల్లో పని మనిషివుంది. మాలతివచ్చి పలకరించింది.

■ మెకక్కు బెదురుతున్నాయి.

పక్కగదిలోంచి సంభాషణ నెమ్మదిగా వినిపించింది:

‘మాడు! శ్రీపతి! నువ్విట్లా నాకేసం కావటం నాకెంతమాత్రం యిషంలేదు. నీకిది వరలో చాలాసార్లు చెప్పాను. నాచేతిలో దొరికావు కనక తప్పించుకు పోతున్నావు. స్నేహితులకోసం నాకర్త వ్యాన్ని కూడా నేనెప్పుడూ మానుకుంటున్నాను. మరో ఇన్స్పెక్టర్ నిన్ను పనికిటి వుంటే ఎప్పుడో అరెస్టుచేసి వుంటాడు. అందులో గవర్న మెంటు వుద్యోగివికూడా—ఫీ...ఫీ...’ అది కటువనకంఠం.

మాలతి ఆవైన వినినవ్వకుండా సరస్వతిని వేస్తేమిడికి లాక్కుపోయింది. ఆమెను ఓసాఫాలూ కూర్చోబెట్టి తనూ ఎదురుగా కూర్చుంది. సరస్వతి ఆశ్చర్యంగా చూసింది.

మాలతి చెంపలమీదుగా కన్నీరు.

‘సరూ! అశ్చర్యపోతున్నావుకదా!... నాకు జీవితంలో మిగిలేదియిదే! ఆనాడు నువ్వన్నావు—డబ్బువుంటే నుఖాన్ని కొనవచ్చని—జూపకంతుందా? అది పొర పాలని ఏనాడైనా నువ్వు గ్రహించక అప్పుడు—నాకింతకేసంతుంది ఏమిట నుభ విచ్చిన్నాను? (పరిశీలనం భయంతో వణుకు తున్నాను. మాత్రాన్ని చూడు. కావలసిన దురభ్యాసాలన్నీ వున్నాయి. ఆచే రైలు బండిలో అయిన్ని చూశావుకదా!

అప్పుడు తప్పతాగి నిమిషాల్లో వున్నాడు. ఇందాకా సంభాషణ విన్నావుకదా! నాలుగైదుసార్లు ప్రాహ్నిబిషన్ ఇన్స్పెక్టర్ చేతిలో పడ్డాడు. కాని ఆయనన్నీ హితుడు కనక తదితరాలు. చివరకు ఆయనకూడా విసుగెత్తి పోయింది ఈమారు ఎలాంటి ప్రమాదం కస్తుందో యేమో! ఒక్కనాడైనా ఆప్యాయంగా మాట్లాడరు. నిజానికి మీ సంసారం చూస్తుంటే నాకు అనూయగా వుంది—ఎంతప్రేమగా వున్నాడు. నాబాధ ఎవరనో చెప్పకు ఏదవయ? లోపల ఎంత మధనపడుతున్నా ఇలా పైకి నవ్వుతూ జీవితం గడపాల్సిందే—నునసు కోతిలాంటిది—మనచేత ఎప్పుడు ఎలాంటి పనులు చేయిస్తుందో చెప్పలేం—నేను

“ఇన్నె విడుదు”—ప్రతి కుక్రవారము రేడియో సిలోన్ 41.72 మీటర్ల మీద నాయంత్రం 6-30 నుండి 6-45 వరకు విని అనందించండి.

స్వర్గసిమ

(30 వ పేజీ తరువాయి)

సాయంత్రం వచ్చేప్పుడు. అంది పద్మ. ఒక సారి పద్మ ముఖంపై అగోల (ఇంక యిలా ప్రాణాలు తీసుంది కాబోలురా అర్థాంగి అని) చూసి ఆశ్చర్యం చెందిపోయాడు మధు. చాళుక్యుడేది మూడుగడుల చాటా. వాసాలకి బూజుపట్టి యిల్లంతా అసహ్యంగా వుంది. దీర్ఘ గదిలో ఉన్న ప్రదాయకు, కుర్చీలు చక్కగా అమర్చి ఆఫీసుగదిలా మార్చి, బూజు చుట్టి అవసరమేమి, అందమైనవి పెంచుమూడు ఫోటోలు తగిలించింది. మధ్యగదిలో వున్న మంచాలకి దోమ తెర తీసి వేసింది. ఒంటరి జీవితంలో మధు తరీరంకింద చిరకాలం ఒరిగి కురూపం వచ్చిన దుప్పటిని తీసి మరొక తెల్లనిదుప్పటి వేసింది. పనిమనిషి సహాయంతో వంట యింటో గోడకి బలబకటి మేకు బండిచేసి పాత్ర సామాను సరిది. ఆఫీసు గదిలో వున్న మధు పుస్తకాలు పెట్టులో అమర్చింది. అందమైన డిజైను చేసే స్వయంగా అరిక టేబుల్ కాక్ వేసింది. పగలంతా పనిమనిషి సహాయంతో యిల్లంతా ఒక క్రమంలో ఏర్పాటుచేసింది పద్మ.

నిజానిజాలు

ఇంతకాలం బతికి నేర్చుకున్న పాఠం యిది డబ్బువున్నంత మాత్రాన సుఖం రాదు. చాలామంది ఆలాగే అనుకుంటారు. అంటే అందరు ధనవంతులు మనో వ్యాధులతో బాధపడుతూ ఆనందానికి మారంగా వుంటున్నారని కొడు నేననేది. ఆనందమనేది ఆత్మలో వుంటుంది. నిజానికి మీకేం లోటు? ఒక రోజుకదు అర్థించేసుకున్నారు. హాయిగా వున్నార. మరి నాబతుకు?

ఈసారి కూలలి దుఃఖాన్ని ఆప్రకోశక విక్రియికి విడిచింది. చాలాసేపటివరకు ఆ గదిలో టెక్స్టైల్స్ మనే గోడగడియారం చప్పుడు తప్పించి మరేధ్వని లేదు.

ఆ సాయంత్రం. తనరావు ఆఫీసునుంచి రాగానే సరస్వతి చిరునవ్వులు చిరిగింది.

“ఎన్ను క్షమించురా!” అంది. “దీనికి? నువ్వేం తప్పుచేసులేదుగా! ఓ! మర్చిపోయాను. మాలతి ముందుగానే చెప్పిందిగా! నువ్వు అమానుకురాలివని. అంటూ పకపకనవ్వుతూ బుగ్గిల బోయాడు. కాని రానుం లేదీలా చెంచునగంతుతూ, పానకంలో పుడకలా అప్పుడే రావాలి?!”

సాయంత్రం మధు రంగుదారాలు కొని మార్గవారాయణ ఇంటి మెట్లెక్కుతూ లోపల మాటలు వినిపించి ఆగాడు.

“మధు భార్యని తీసుకువచ్చాడట. ఒక సారి వెళ్ళి చూసిరారామా?” మధ్యాహ్నం అంతా సెలవుపెట్టి యింటివద్ద కూర్చున్న మార్గవారాయణ కమలతో అన్నాడు.

“ఎందుకులేండి, మీరు చెప్పినదానినిబట్టి మధు, తనపాటికి వంతపాడే పశువుని కట్టుకున్నాడని తోస్తోంది.

“నీ మనసులో ఎలావున్నా ఒకసారి వెళ్ళిచూడటం మంచిది. పెళ్ళికికూడా నే నొక్కణే వెళ్ళాను. నువ్వు రానందుకు అత సెంత బాధపడ్డాడో తెలుసా?”

“సరేకాని, చాలా బాగుండా ఆ అమ్మాయి?”

“ఏమో. అందంగా వుందో లేదో నే నెప్పేదానినిబట్టి ఊహించు—ఆ అమ్మాయి ముఖానికి రంగుకోసం, మెరుపుకోసం పొడర్నూ, స్నోలూ అవుసరంలేదు. లిప్ సిక్ రాయకుండానే ఆమె పెదవులు ఎట్లా వుంటాయి.”

“ఇదంతా ఎందుకూ? ఆ అమ్మాయి అప్పుడస అనండి.”

“అదింకా తక్కువపదమే అంటాను.”

“అతిలోక మందలింతు.”

“ఓ మాదిరిగా పరవాలేదు.”

“మధు మాటెలావున్నా ముందు ఆ అమ్మాయి మీకు బాగా నచ్చినటుండే... మొత్తంమీద ఆ అమ్మాయి ఒక అందమైన పశువన్నమాట.” అని ముగించింది కమల నిర్లక్ష్యంగా నవ్వుతూ.

ఇంక మాటలు వినడానికివంలేక నెవ్వు తిరిగివచ్చేవాడు మధు. వంటచేస్తున్న పద్మ చప్పుడు వినివచ్చి తలుపుతీసింది. మధు ముఖం కొంచెం కోపంగా వుండటం చూసి రంగుదారా లడగకుండా లోపలి వెళ్ళింది పద్మ. గట్టిలాటకంపు వదిలెట్టడానికి వెలిగించిన అగరువాసనగదిలో అడుగు పెట్టగానే ఆహాదంకలుగజేసింది మధుకి. మారి పోయిన గృహపరిస్థితిని విస్తుపోయి పడక కుర్చీలో కూర్చునిమానూ వుండిపోయాడు.

పద్మవచ్చి చిరునవ్వుతో “పట్టుకున్నా కొని కాళ్ళుకడుగుతోంది” అంది.

“చిత్తిం. ఆజ్ఞ” అన్నాడు మధు కుర్చీ లోంచి లేస్తూ. “కాళ్ళు కడుక్కునివచ్చి వాలుకుర్చీలో విశ్రమించి ఆలోచించటం మొదలుపెట్టాడు—పద్మని ఎంత ఆపారం చేసుకుంది కమల! బాధ్యత గుర్తించిస్త్రీ! ఒప్పుదామకొని వంత! పద్మ తనభార్య

కావటం తన అదృష్టం. లేకపోతే తనపాట్లు మార్గవారాయణమాదిరే ఉండేది.

కాఫీ పట్టుకువచ్చింది పద్మ. కాఫీ తాగుతూ పద్మ నైపు నవ్వుతూ చూస్తూ “ఏమిటి పద్మా! ఇంటివికారం వదలగోలేసి నట్లున్నావు?” అన్నాడు. చిటికె సిగ్గుతో తలవంచుకుని లోపలికి వెళ్ళింది. భర తన నిర్వాహకత్వానికి మురిసి, మెచ్చుకున్నాడు. అంతకంటే ఏంకావాలి తనకు! ప్రాదుటినుంచి పడినకమ కనపడటం లేదప్పుడు—మెచ్చాదయం తృప్తిపడింది.

రాత్రిభోజనం అయినతర్వాత మధు మంచంమీద పడుకుని భారతిలో ‘చరణ దాసుల’ నేకధ చదువు తున్నాడు. ఇంటి పనులు ముగించుకుని వచ్చింది పద్మ.

“ఈ పుస్తకం చదివావా?” అన్నాడు మధు.

చదివానని తలవ్రాసింది పద్మ.

“చరణదాసులో భర్తని భార్య ‘ఒరేయ్’ అని పిలవచ్చని రచయిత భావించాడు. నువ్వేమంటావు?” అన్నాడు మధు.

“నే నేమీ అనను.” అంది పద్మ మనసు భావాన్ని కప్పి పుచ్చుతూ.

“పరవాలేదు చెప్పమీ ఆయనని ఒక అనొద్దులే అన్నాడు నవ్వుతూ మధు.

“రచయిత ఉండేకేం భర్త భార్యని ఒనేయ్ అని పించినప్పుడు భార్య భర్తని ఒరేయ్ అని సంబోధించ వచ్చని అయినా కాక పోయినా భర్త ఎలాంటి గౌరవం యివ్వ బకుతున్నాడో భార్య అజేవిలవను భర్త నుండి పొంద దగినదని కావచ్చు. ఆత్మీయత లోపించినప్పుడు సంబోధనలో లేనెట్ల కురిసినా వ్యర్థమే అంది భిక్షియంతో.

తనభార్య విజ్ఞత మధుగ్రహించి సంతోషించాడు.

“నిజం పద్మా! భార్య భర్తలది విచిత్ర స్నేహం. ఉభయాలూ కలిసి కనాలు ముఖాలు ధైర్యంతో ఎదుర్కొంటూ జీవితం గడపాలి. నేను నీకు ఒక విషయం చెప్ప దలచాను. నువ్వు యిక్కడకు రాకముందు నీకు కొన్ని జాగ్రతలు చెప్పాలనుకొన్నాను కాని యివేమీ అవసరంలేదని గ్రహించాను. మా స్నేహితుని భార్య—కమల అనేపేరు గల ఆమె రావచ్చు. సంస్కరణాభిలాషి. చదువుకున్నది. భర్తను గూడ మరిగిద్దు మనస్తత్వం గలది. తగిన మర్యాద చెయ్యి నీకు నే నేమీ ప్రత్యేక బాధ్యతలు అప్ప జెప్పలేను ఒక్కటి తప్ప—నాదన్నది ప్రతీది నీది నీకు మన సంసారంలోని అన్ని విషయాలలోనూ సర్వ హక్కులు వున్నాయి అంతే అన్నాడు మధు

భరకి తనపైన ఏర్పడిన సద్భావాని భగవంతునికి ధన్యవాదాలర్పించింది పద్మ

★ ద గా ప డి న త మ్ము డు ★

(48-వ పేజీ తరువాయి)

పతేవాళ్ళేమో! లేదా అంటే మీటింగు కెందుకోస్తారు! అరే — అదిగో తన పూరు గుడ ఉన్న కేబుడొంగ — వీడినుంచే తనూ దొంగతనాని వెళ్ళాడు! ఎంతటిగా అరు సున్నాడో? ప్రజలలో ఆ కోలాహలము — తనెప్పుడూ యిలాంటిది చూడలేదు. ప్రజ లలో యింత వుత్సాహం ఉంది. తన కెందుకు లేకపోవాలా.....ఒక మనిషి పన్నంగా పేలవంగా ఉన్నాడు. గారే నీ ఎగిరిపోతావేమో! సభాపేదీక యెక్కేసరికి జయజయధ్వనాలు మోగాయి! పుల్లయ్య కై కొట్టాడు. తండ్రిని చూచి కొడుకు గొంతుకే తెగిపోయినట్లు అరిచాడు —

తన ప్రక్క నున్న అన్న అన్నాడు "ఒరేన్నా! సత్రం ఏనాటికైనా జయిస్తాది. ఈ పెద్దోళ్ళిందరు ఆ దొంగలకొలంలో బాగా మింగడం నేర్చారు. అలవాటేపోనాది మరి. పోతాదా? రోజుకో ధర - రోజుకో యెక్కి తోని లోకాన్ని కార్తేస్తన్నారు - వీళ్ళు ఆకి అడుగుంటాదా? అంతా మాయలోపడి గాని యీ యదవంతా యెన్నాల్లు బతుకు తారు. మారిళ్ళిందరు మారాజు - కష్టాలు, పడరానికష్టాలు పడ్డాడు. కాటి కాపరిగా మారికొడిదగర పనిచేసాడు. కాని మారాజు సచ్చిపోనాడా? అది బతుకు గాని-నూసావా ఎలాగున్నాడో ఆ బాబు!"

పుల్లయ్య వింతగా చూసాడు. మనిషి మళ్ళీ మాటలు పొదిగినా "వాయం యెటు పోతాది? యీ దొంగుకున్నాల్లంతా నీవరికి యిదిలోని మక్కలగ సచ్చిపోరా? యీ ముక్రొల్లు లేస్తన్నారు పైకి. ఈ లలో ధర్మం, శ్వాసం ఉన్నాది. నెడుగును కడి గేనీ కడిలేస్తారు. ఇక ఆల ఆటలు సాగనివ్వ దులే. నిను ఆ బాబు మాటలు....!"

ఉపన్యాసకుడు 'చిత్తురు పుల్ల లాగ ఉన్నాడు గాని గంగాప్రవాహంలా ఉపన్యాసం గంటకు పైగా ప్రవహింపజేసాడు. ఎన్నిసార్లు ప్రజలు కుతూహలంగా జయ జయధ్వనాలు చేసారు. ఉండ్రేకంతో కేళలు జేసారు. మూర్ఛిస్తున్నారో నరాలు పొంగి లేచి పోయి ముందుకురికాయి. ప్రజా

విరతోమంది స్త్రీలు ధర్మ సర్వం చేసుకో లేక, ధర్మ సత్పురుషులు కోక బాధ పడటం తాను నింది. తనధర్మ సద్గుణాల పుంజం. ఎడటివాళ్ళ మనస్తత్వం చిటికెలో ప్రసాదం చే మేధావి. తిమిడివీరం నిష్కంఠక మైన రాజుకాలపై నడుస్తుంది. తన సంసారం స్వర్గము..

—మిగతా వచ్చేవారం]

రాజ్యం రాక ఏమాత్రంనని సవాలుచేసాడు ఉపన్యాసకుడు. తన భోంజిలో తన ఉని కి నే మెరుచిపోయాడు. మీటింగు ఆయి పోయాక వోట్లకోసం విజ్ఞప్తి జరిగింది. బ్రతుకుభారం మోయలేక గిజగిజ గింజు కొంటూ, జీవితంమీద, భావిమీద ఆశతో బ్రతుకున్న ప్రజానీకంలో ఆ ఉపన్యాసం కాసేపు గింజుతుంది కష్టాల్ని తేలిక పరి చింది

ఈ చివర నిల్చుని వెళ్ళిపోతున్న ప్రజల నుద్దేశించి యెవడో యేవో చెప్పతున్నాడు. ఎవరది? "అయ్యో! అడుగో బూచోడు?" అని మల్లు చూపించాడు. ఆ బూచోడే గోను కొట్టంబున్నాడు. "అమాయ కులారా!" ఒక్క నవ్వు నవ్వాడు. "వాడికి వస పోసి విడిచి పెట్టారు.

కాని బుర్రలేదరా! వాడికి ఒక్కటే తెలుసు — దుయ్యబట్టడం! తిట్టే నాలుక నుంచీకి తిడుతుంది చెడ్డకి తిడుతుంది. వాడికి మనుష్యులపేర్లు తెలుసు కాని చరిత్రగతే వాడికి తెలియదు! మీ అమాయకుల కళ్ళలో

వాడి సగము తెలివితో దుమ్ముకొట్టున్నాడు" పకపక నవ్వుతూ "మీలో ఎందరు క్రొస్ వర్లు బ్రాకెట్లకోసం ప్రాకులాడారో చేతు లెత్తిండి? మీలో పెన్ పెన్ కట్టాలు పుచ్చు కోకండా పెళ్ళి చేసుకోలేని వాల్లెందరో చేతు లెత్తిండి? ఎక్కడున్నారో సులు ధం గా వేలు వచ్చిపడిపోవాలని దురాశిత లేని వాల్లెందరో చెప్పండి? మీరంతా దురాశి అనే మాయలో చిక్కుకొని వాడి దిబ్బ యింపుల్లో పడిపోయారు! కాక పోతే అంతా మేజిక్ లా అయిపోవాలంటాడు?

వందయే? నుంచి అంటిపెట్టుకున్నది ఒక్క రోజులో మార్చి వేయమంటాడు? గాను గడ్డు ఒక్కసారి దుక్కిలెద్దు అయిపోతుందా? ఆ మాటలాడేవాడు పిచ్చి వాడు రా అబ్బాయిలూ!"

అలా వెళ్ళిపోతున్న వారు బూచోడువైపు చూచి హేళనగా పకపక నవ్వురు. బూచోడు మళ్ళీ గొంగడం ప్రారం భించాడు! "పిచ్చివాడు కోకపోతే—ప్రజ లకు మరింత సంపాదించడానికి చేసే పోరాటంలో ఇదివరకు ఉన్న వాడినిపాడుచేసేమనే వాడిని ఇంకేం ఆ నాలో నాకుతోడలేదు. ఉన్నది నాకనంచేయటం పనిగా పెట్టుకో నే స్వభావం గలవాడు ముందుకు ఏదైనా ఎలా నిర్మించగలరో నాకు అర్థంకాకుండాఉంది. సంకల్ప పీఠప్రజలలో అలాంటి ఎడతెగని ఆకి లను రేకెత్తిస్తున్నాను. అంటే వాళ్ళి ఆకిలు ఆకాశంమీదకు పంపించి-సంకల్ప పీని మరచి పోనిస్తున్నాడు! అలాంటి వాళ్ళకు నివృ

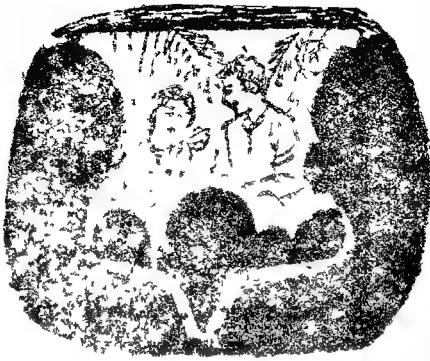
అడిగి చెప్పతా!
రామయ్య:- నేలా భరయింది. చేతిలో దమ్మిడి లేదు. పంతులుగారిని పదిరూపాయలడిగి తెమ్మంది నా భార్య. పంతులు:- అయితే వుండు. ఇమ్మంటుందో, వద్దంటుందో మా ఆవిణ్ణి అడిగి వస్తాను. —కొ. లక్ష్మీపతి.

రాజ్యానికివచ్చి ఎంతయిచ్చి కార్తేస్త ఉండదు — నిజానికి అలాంటి రకంవ్వోను నువ్వెప్పుడు సుఖపెట్టలేవు. నీ దుష్ప్రచార మతో వాళ్ళ అసలైన సాఖ్యాన్ని ఎందుకు కార్తేస్తావు. గొడకట్టినటు ఇటుకమీద యిటుకలా సొఖ్యపరచే పనులుచేసావంటే సంకల్ప పీఠ మనిషే వర్తించలేని సాఖ్యాన్ని ఆపందాన్ని పొందుతాడు. అలాంటి మను షులు హెచ్చున్న జేజేమే కాంతి సాఖ్యా లతో వర్త కలకాలం నిలుస్తుంది. మీకింద రికి కష్టంగా ఉంటుంది — నేనేమన్నా! నాయనలారా నేను బాధపడ్డానురా! ఒకరి బాధలు పంచుకోదానికి ప్రయత్నించిన వాడినిరా! ఏదైనా నాకు చెప్పటాన్ని వాక్కులేకపోతే యింకెవరిమంది? విపండి వివకపోండి? చూడండి ఈ రోజుల్లో యెన్ని కులాలు యెన్నిపాటిలా - యెన్నిసంఘాలు! ఇలా సంఘాలుగాఉండివీళ్ళంతా పున్నంతగా పోలేదే? ఒకరిమీద ఒకరికి అసహ్యము వ్యాపింపజేస్తున్నారు. మా సతతత్వంమీద అసహ్యన్ని ప్రేరేపించడాన్ని సంఘాలు బద్ధనాయనా. నాదేశం, తిలుచుకుంటుంటే యీ యుగ సంధిలో యింత అధ్యాత్మిక అయిందా అని విడుదాస్తుంది..."

ఇంకా ఎవరూ విశేషాల్లు లేకపోయినా అలా మాటాడుతూనే కళ్ళంటి నీరు కారుస్తూ ముందుకు నడచిపోయాడు.

పుల్లయ్య ఇంటివైపు వుత్సాహముతో అడుగులుజేసి నా ణుల్లు దగ్గరకున్నోడ్డి మళ్ళీ మనసులో ఈపూట కెలాగుననే ఆం దోళిని రేగింది. ఆరాత్రి నీలి పూరుగమృదగ్గర వోడిపిండి అప్పుతెచ్చి అంబరికాయడంకలై త్రాగాడు. ఆరాత్రి ఆలోచించి మరునటి రోజు బజారులో తిట్టపట్టుకొని హులిచేస్తే సుంచినపించించింది. నిద్రపోయాడు.

[ఇంకావుంది]

సినిమా

ఈ మధ్య చిన్న చిన్న అద్భుతాలు జరుగుతున్నాయి. అశోక, కింగ్ లాంటి పని రద్దీంటులు ఇక్కడగిర దొరకుతున్నాయి. 'సిం కథ' అంటే. "ముడిఫీలిం కోరి ఫుల్లమా అని, ఖాటింగ్ కార్ షీట్లు రద్దు అయిపోయి మాకు కాసుల అనుకోని విక్రంతి దొరుకుతోంది" అంటున్నారు నవ్వుతూ.

అలా, అని, వాళ్లు ఈ సమస్య వచ్చినప్పుడు అమంచానంద కంపెనీకి హృదయార విందులై, ఆనందాన్ని నోలలాడుతుందిదని బాంక మహాశయలు భావింపజేసారు.

బెనెన్ హోవర్, కృష్ణేవలాంటి అగ్ర తాజ్జి నాయకులు కలుసుకోవడం రాజకీయ ప్రపంచంలో ఎంత కష్టసాధ్యమో, అశోక కుమార్, మినాకుమారి, జానీవాకర్ ఒక చోట చేరడం ఫీలిం ప్రపంచంలో అంతటి ఘనవిషయమూను. ఫీలిం ప్రాద్యూసరు పారిట

ఇది యజ్ఞం అంతపని. ఈ మహాకార్యాన్ని సాధించుకు, అందరినీ ఆకట్టుకు వచ్చిన నిర్మాత, తీరా కామెరా తిరగడానికీ అందులో ఫీలిం లేదని తెలుసుకోగానే అంత బాధపడతాడో, ఎంత నవ్వుపడతాడో, నిర్మాతకే తెలుస్తుంది. తాము నటిస్తున్న చిత్రం చప్పున బయటపడి నాలుగు డబ్బులు చేసు

బొంబాయి సినిమా

కోవాలని సరదా పడే నటులూ అంత నొచ్చుకుంటారనడానికేం సందేహంలేదు.

ఎందరు ఎంత నొచ్చుకున్నా ప్రభుత్వ నిక, ముడిఫీలిం సమస్య గురించి గట్టిగా నచ్చ చెప్పలేకపోతున్నారు. అందుకే ఇంకా దిగుమతిలో నూటికి 40 వంతుల కోరి అలాగే ఉంది. దాని ఫలితం: ఉదయా ప్రమానం పని రద్దీతో కలకలలాడే స్టూడియోలు ఒకటి

రెండు వారాలుగా చిన్న బోయాాయి. ఫీలిం తెచ్చుకొన్న ఘనము కొద్దిమంది విర్యాణం సాగిస్తున్నారు. నేకులు ఫీలింకోటా సహా సంఘంబుట్టా తిరుగుతున్నారు.

నెకటి కో పెద్దమనిషి వేరొకటిగా అన్న ముక్క ఇవాళే అమీరాలా అనులులో కొచ్చేలావుంది.

'ఫీలిం మహారత్' (పారంభోక్తవా)ల గురించి మాట్లాడుతూ, అవన్నీ మూఢవమ్మ కోరి బాధితాలోవనీ, అందుచేతనే, ఆ సమయంలో కొందరు నిర్మాతలు, కామెరాలా ఫీలిం పెటకుండానే, వచ్చిన పెద్దమనిషి చేత మీట నొక్కించి చప్పట్లుకొట్టించి, డబ్బు పొదుపుచేస్తారనీ అయిన అన్నాడు.

సినిమావాళ్లు, నెకవప్పలా డబ్బు బట్ట పెడతారన్న దురభిప్రాయం ఉన్న వాళ్లు ఈ మాట నమ్మక పోయినా, ఇప్పుడు ముడిఫీలింను మట్టుకుచోండి బాగ్ తయారీకిమాడా ఇచ్చేసేటంత ధారాళంగా వాడతారని చెప్పలేము. అందుచేత ఇదివరకే వేరొకటి ఇప్పుడు, తప్పనిసరి మర్యాద అయేలావుంది. మహారత్ సమయంలో కామెరాలు కాళీగానే ఉండడం జరుగుతోందని అభిజ్ఞతరాలవారు చెబుతున్నారు.

ఈ ట్రిక్కును లోగడవెలడించిన నిర్మాత రమేష్ నైగాల్ అసలు ఆయన పేరు మీద అనుకున్నట్లు రమేష్ నైగాల్ అయితే నేను ఆయనే చెప్పినట్లు, సినిమా సీమలో అధిక గడుగునా పొటించబడే 'నూపర్ వీవర్' (మూఢవమ్మకొలు)ల ఫలితంగా, ఒక పెద్ద మనిషి, నైగాల్ కన్న నె(హ)గాల్ అని పేరు మార్పుకుంటే అద్భుతం కలిగినట్లుండవచ్చు. ఈయనా ముందువర్గ, ఆనక నిమ్మ ముక్క పున్నాడు. ఆ పేరు పెట్టుకున్నా కలిగిన చిత్రం 'న్యూఢిల్లీ' బాక్సాఫీస్ హిట్ అయింది.

'పొటించక తప్పు' ఇందులో ఉత్సాహాను అంటారాయన నవ్వుతూ. తీమాపా విమటంటే, మొన్న ఆయన కొత్తచిత్రం మొదలు పెట్టినప్పుడు ఇలాటికే

జలరుహావారి 'రాజనందిని'లో కృష్ణకుమారి

వరసగా హ్యూలో వచ్చి కనబడ్డాయి. చిత్రం పేరు "అప్పా హాట్ జగ్ హ్యాట్"

చిత్రం ఆరంభించినపుడు పూజకువచ్చిన ఒక పెద్దమనిషి, హిట్ చిత్రం 'స్టూడెంట్' దీనికి పోటీలు చూపించాడు...

అని... ఆ చిత్రం పూజకు, పోలో హిట్టించేసిన కాన్సులుగారే దీనికి పురోహితుడు.

పూజామహారం వారికి ఉదయం 7.30 వు పెట్టారు. దీనికి సరిగా అంతే.

ఆ చిత్రం ముహూర్త వాడు తొలిసన్నివేశంలో కె. మె. రా. ఎడట నిలబడ్డ నటుడు కిశోర్ కుమార్, ఇంకో ఇద్దరు చిన్న నటులు. ఈ చిత్రానికి ముగ్గురే హాజరయ్యారు!

ఈ మహాసత్వాలు విషగానే రమేష్ చక్రవర్తినర్సి, తను ఇంకో రెండు సత్వాలు కూడా అవిష్కరించి ఆశ్చర్యపోయారు. అవి: (1) 'స్టూడెంట్' చిత్రానికి పని చేసిన టెక్నిషియన్లు యావస్యం దీనికి పని చేస్తున్నారు.

(2) = చిత్రం ఆరంభించినతోటా గురువారం. ఇది అంతే!

అదీ కథ.

ఈ కొత్తచిత్రం కథకూ, నైస పేర్కొన్న కథకూ ఏం సంబంధంలేదు. రక్కాడందే దొక్క అడడు అన్న నామెతను, కొద్దిగా సర్ది, "రక్కాడి లే, దొక్క అడి తీరుతుంది. కష్టపడి పనిచేసేవాడికి పని దొర్లకపోవడం, తిండి లేక ఇల్లవద్ద ఎన్నడూ జరగదు" అని హామీ ఇస్తూ జి. డి. మగూల్ కర్ దీనికి కథను వ్రాశారు. అందుకే పేరు 'అప్పా హాట్ జగ్ హ్యాట్' అని పెట్టారు. ఇందులో కిశోర్ నాయకుడు. హిరోయిన్ ఇంకా నిర్ధారణ కాలేదు. సజీర్ హుసేన్ ఒక ముఖ్య పాత్ర ధరిస్తాడు. సంగీతం, సచికాచేత బర్మన్ నమకూర్చుతారు. ఈ సంస్థ (డీలర్స్ ఫీరింస్) రెండవ చిత్రం 'లాజ్ వంటి' కూడా ఆయనే సంగీత దర్శకుడు.

నవీన్ బారి 'కాలాపానీ' చురుకుగా తయారవుతోంది. దేవానంద్, మధుబాల, శశినిజయవంత్, కిశోర్ సాహులు నలుగురూ ఇందులో కనిపడతారు. నాలుగు పెద్ద ధూమికలే. ఈ చిత్రానికి, రాజ్ ఖోస్లా దర్శకుడే. సంగీతం సచిన్ దేవ బర్మన్.

* * *

జుహాపూర్ లోని స్ట్రీట్ నవల 'నేరమా-శిఖా' ఆధారంగా పారిజాత్ పిక్చర్స్ పేరిట రమేష్ నైగల్ నిర్మిస్తున్న 'ఫీర్ సుభా హాగీ' అగస్టులో విడుదల కాగలదని తెలుస్తుంది. ఇందులో రాహుల్ దీక్షిత్ రాజ్ కపూర్, పోనీయా పేరు మలాసిన్.

సంగీతదర్శకుడు ఖయ్యాం.

* * *

ఈ కంపెనీ, తరువాతి చిత్రం 'ప్రతీతి' తోపాటే ప్రదీప్ కుమార్ మలాసిన్.

'టైట్ హాస్' చిత్రంలో నూతన్

నాయికా నాయకులు. రెహమాన్, కమల్ కపూర్ సజీర్ హుసేన్, మాదురి, భువన్ ఇతరపాత్రలు ధరిస్తారు. సంగీతం ఖయ్యాం. దర్శకుడు నరేష్ మోర్.

* * *

పాంపట్ పిక్చర్స్ వారి 'కారిగార్' మే నెలాఖరుకు విడుదల అవుతుంది. ఆశోక్ కుమార్, నియాపరాయ్, రమేష్ కపూర్, ఓంప్రకాష్, లలితాపావర్ పాల్గొన్న ఈ చిత్రానికి వసంత్ జోగ్లేర్ దర్శకుడు.

సంగీత దర్శకుడు రామచంద్ర.

* * *

జయశ్రీ, ధర్మభూషణ్, నాయికా నాయకులుగా, కె. కె. అర్జున్ ప్రొడక్షన్స్ వారు 'దర్శన్ మేల్' అనే సంగీత ప్రధాన

చిత్రం తీస్తున్నారు. ఆగ్రేణి సంగీత దర్శకులకు అభిమానపాత్రుడైన సజీద్ హుసేన్ దీనికి సంగీతం నమకూర్చుతారు. పాటలు రాజేంద్రకృష్ణ వ్రాస్తారు.

అసీత్ సేన్ దర్శకత్వాన తయారయే ఈ చిత్రం నిర్మాణం ముగిసే జూలైలో మూడియోలో ఆరంభం అయింది. మాస్టర్ తోమీ-ఇందులో ఒక ముఖ్యపాత్ర ధరిస్తున్నాడు.

* * *

ఎస్. కె. మలిక్ ప్రొడక్షన్స్ వారి చారిత్రకచిత్రం 'మహారాణా ప్రతాప్', దర్శకనిర్మాత మలిక్ స్వంత మూడియోలో తయారవుతోంది. ప్రదీప్ కుమార్, విశా రాయ్, కె. ఎస్. సింగ్, రిహాన్, కమల్

కళూర, ఎం. రాజన్ మొదలగువారు ఇందులో పాల్గొంటున్నారు. || కే. ఆర్. నతేర్ ఇందులో అక్కడపాత్రను నిర్వహించాడు. ఆయన ఆఖరుచిత్రం ఇదే.

సంగీతదర్శకుడు జమల్ సన్ నాలుగు పాటలు రికార్డు చేశాడు.

నర్సీస్, కిశోర్ నటిస్తున్న నీరకమల్ కారి 'ఏకధారానా, ఏకభీరాణీ', ఎం. ఎల్. ఆనంద్ దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడని తెలుస్తోంది. కంకర, కైకిపన దీనికి సంగీత దర్శకులు.

హెచ్. ఎన్. రాజర్ చిత్రం 'మరారత్' నిర్మాణం పూర్తి అయింది. మీనాకుమారి, కిశోర్ కుమార్, రాజ్ (మదరిండియా) కుమార్, కుంకుం, రమేష్ సిన్హా, రాజేంద్ర బాబ్ ఇందులో పాల్గొన్నారు.

సంగీతం కంకర, కైకిపన సమకూర్చారు.

ఎన్. డి. నరాంగ్ చిత్రం 'ధిల్లికాదగ్' నిర్మాణం పూర్తి కావచ్చింది. నూతన్, కిశోర్ కుమార్ ఇందులో చిలకొగోరింకలు.

ఇతరులు: శృంగిరివిక్టోర్, కృష్ణకాంత్, మదన్మూర్తి, ఆమర్, ఇ. ఫిజర్. సంగీత దర్శకుడు రవి.

ఫీల్మిండియా కార్పొరేషన్ వారి 'హాగీ చిడియా' ఈ నెల 16 న విడుదల అవుతోంది. బర్ రాజ్ పామ్నీ, నూతన్, రిలక్ మహమ్మద్, భుమర్, విక్రమ్ కపూర్ ఇందులో పాల్గొన్నారు. దర్శకుడు మహ్మద్ రిలక్. సంగీత దర్శకుడు ఓ. పి. నయ్యర్. (అంధ వార పత్రికాచానాయి విలేఖరి)

శాంతారాం కౌత్ చిత్రం

రాజ్ కమల్ కళామందిర్ వారి కౌత్ చిత్రం 'మానీ', విడుదలకు, నెహ్రూర్ సర్టిఫికేట్ విరాళం లభించింది. దర్శక నిర్మాత శాంతారాం కౌత్ పై ప్రజల పరిశీలన జరిగినా కూడా ఫలితం లేకపోయింది.

ఈ చిత్రానికి కథ సంభాషణలు ప్రముఖ రచయిత జి. డి. మన్మోహన్ వ్రాశాడు. దర్శకుడు, శాంతారాం కుమారుడు ప్రభాత్ (కుఘాన్ దార్ దీయా) కుమార్.

ఈ విషయం పరిశీలించి వ్యాయం చేయాలని శాంతారాం కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరాడు.

జె. సి. బిన్ పై డాక్యుమెంటరీ

ప్రసిద్ధ పృథ్విరాష్ట్ర కేర్తి జగదీశ్వర్ బిన్ జీవిత చరిత్రను చిత్రీకరించే డాక్యుమెంటరీ నిర్మించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం నిశ్చయించుకుంది. ఈ చిత్ర నిర్మాణాన్ని తెంగాలీ దర్శకుడు తపన్ సిన్హాకు ఒప్పగించ నిశ్చయించినట్లు తెలిసింది. తపన్ సిన్హా తీసిక 'కొబూరివాల్' గత సంవత్సరం రాష్ట్ర పరిశుభ్రతకం సంపాదించుకోవడం విడితమే.

ప్రభుత్వం నిర్మించదలచిన 'బాగుల్' చిత్రం దర్శకత్వం, సత్యజిత్ రాయ్ ఒప్పగించడం జరుగవచ్చునన్న విషయం విడితమే.

బెంగుళూరులో విలిం స్టూడియో

కన్నడ చిత్రపరిశ్రమపై, త్వరలోనే బెంగుళూరులో ఒక పెద్ద ఫిలిం స్టూడియో నెలకొనబోతున్నది. లాల్ బాగ్ కు మూడు మైళ్ళ దూరాన, సరాఫూర్ మెయిన్ రోడ్ పక్కగా నలభై ఎకరాల సలాన్ని దీనికి కేటాయించారు. షూటింగ్ ఫోర్స్, రెకార్డింగ్, వడ్రంగం, మొదలైన కళాకారులకు నిర్మాణానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఆర్. కె. మైనింగ్ ఇండిస్ట్రీస్ అధిపతి డా|| ఎం. రామదాసుగారు ఈ స్టూడియోను నిర్మిస్తున్నారు. ఈ కచ్చే అక్టోబరులో చిత్ర నిర్మాణం ఆరంభించడానికి నిలుగా స్టూడియో నిర్మాణం ఏర్పాట్లు పూర్తి అవుతాయని తెలుస్తోంది.

హా లీ వూ డీ

సాగనుగా ఈ దశంలో ప్రణయ ప్రకటనలందుకొన్నంతటి ప్రాచీన్యం గడించుకున్న హా లీ వూ డీ 'నీనీమర్ మెయిడి' ఎప్సర్ విలియంస్ (లేడింగ్ బ్యూటీ), తన తర్తె వన్ గేజ్ ఇటీవల విడుదల లిచ్చింది. గతి పన్నెంజేక్కుగా పూరకావ్యాలు లేకుండా కొపించిన హాల్లెవుడ్ జంటలలో ఇది ఒకటి. అక్కడి నీనీమణులకు ఇది పెద్ద రికార్డు. మామూలుగా ఆర్నెల్లు, ఆరు వారాలూ, ఆరు కోజులూ పెళ్ళిళ్ళు నిలుస్తాయి. ఈ మాటను పన్నెంజేక్కుగా, హాల్లెవుడ్ నీనీఫాన్ ప్రతికూల చోటినుపడి రాష్ట్ర వచ్చాయి.

లక్షలు గడించిన ఎప్సర్ విలియంస్ కు ఇటుపై (మలే) ధర్మనండి ముట్టజోయే మనోహరీ: ఏడాది || బాలయ్య

జలరుహావారి రాజనందినిలో ఎన్. టి. రామారావు.

?

“80 కొట్ట రూపాయల పెట్టుబడి తిరుగుతున్న ఫీలింపరిశ్రమ కాఫోపకాఖులలో చాచాపు రేణి వేలమంది పనిచేస్తున్నారు. దీనికి దిబ్బ తగలనీయడం శ్రేయస్కరం కాదు. కొబ్బటి ప్రభుత్వం ముడి ఫీలిండ్లను మరలె ఆమలు చేస్తున్న 40% కొరతను పూరిగా రద్దుచేయాలి” అని శ్రీ వి. వాగి రెడ్డి, ఎం.జి. రామచంద్రన్, ఎ. రామయ్య, ఎస్. కృష్ణ స్వామి, డి. రామాజనం, డి. కంపరజ్ ప్రభృతి నిర్మాతలంతా ప్రభుత్వానికి తిరిగి విజ్ఞప్తిచేశారు.

* * *

2. జి. ఎల్. వాదితాలోంచి ముడిఫీలిం పేరును మురార్జీ జేకాయగారు చెరిపించి వేసినపుడు, అందరూ (ఫీలిం పరిశ్రమలోవారు) ఆశ్చర్యపోయారు.

!

ఇదేమిది. ఇక్కడ తయారుకొని సరుకును ఎక్కడినించో తెచ్చుకొనిపోతే ఎలా అని. అప్పుడు నిలవలో కొంత ఫీలిం ఉంది.

తిరవాత అది అయిపోయింది. తిరవాత ఇంకొట్టికూడా జరిగింది. ప్రభుత్వం కొరతను 60% కి పెంచింది.

బొంబాయివాళ్లు యెలా సరుకుంటున్నారో తెలియగాని, దక్షిణాది న ఇది తీవ్ర సమస్య అయిపోయింది.

బొరెడెంత పెట్టుబడి, వ్యాపార పరిభాష ప్రకారం ‘బ్లాక్’ అయిపోయింది. చిత్రాల విడుదల కార్యక్రమాలు అలకల్లోలం అయిపోతాయని కూడా భయపడ్డారు.

?

మద్రాసులో రాఫీలిం కమిటీ, కొట్టాల ప్రకారం వాటాలు వేస్తూ కూర్చుంది. ఇప్పుడు అది పెద్దసమస్య అయిపోయింది. 400 మంది నిర్మాతలు 600 చిత్రాలకు కొట్టాలు నిశ్చయించేయ్యమని ధరభానులు పెట్టుకు తిరుగుతున్నారు. రాబోయే ఫీలిం ముక్తా, కావలసినదానికి ఏ కొకానా తాడు అండటం లేదు. ఎవరికి ఎంతఇవ్వడం, ఎందరికి లేదనడం, ఎలా అనడం అన్నది పెద్దసమస్య. ఇది కాక, విడుదలకు సిద్ధమైనది 12 చిత్రాలు ఉన్నాయి. వాటికి బోర్డింగ్ పన్ను ప్రతులు తీయించాలి. అది ఇంకొక ప్రశ్నార్థకం.

●

నిలకటా వలకటా తొడిగి, నానాటికి పేరుగుతున్న ఈ పచ్చని పరిశ్రమమీద ఆశ్చర్య, ప్రశ్నార్థకాల తరువాత, ఈ విధానం ఇలాగే సాగితే, ఫుల్ స్టాక్ క్రిసిడ పడుతుందేమోనని దీర్ఘదర్శులు అయినవారు భయం వెలిబుచ్చారు.

★

కలకత్తా ఆంధ్రనంఘంవారు మే 4-న ప్రదర్శించిన “బ్రహ్మముడి” నాటకంలో ఎడమనుండి : పిన్నిచాల్ గా జి. భాస్కర్, మినాక్షిగా కుమారి ఎం. రాజేశ్వరి, అటెండర్ గా శంకరం.

పౌరధర్మ బాలవాచకం

అగ్ని ప్రమాదాలపై ఫీలింస్ డివిజన్ వారు తీసిన కొత్త దాఖ్యమేంటి చిత్రం గత వారం విడుదల అయింది.

తెలుగు నడిపించినా, నిజంగా చాలా మందికి తెలియని సంగతులు, తెలిసినా, ‘మాత్రానికేంభాగ్యం’ అని చాలామంది కొట్టి పారేసే చిన్న సంగతులూ కూడా ఎంతముఖ్యమైనవో తెలియచేస్తూ ఈ చిత్రాన్ని తయారు చేశారు. పౌరధర్మాల గురించి, వీరు తీస్తున్న చాలా వాదకాలలో ఇది మరో బాలవాచకం. నీరు నివ్వను అర్జును అనే దగ్గరనుండి చెప్పారు. అలా అని కొట్టిపారేయక్కర్లేదేమో. కొంపకి నివ్వంటుకుని, గడులన్నీ పొగలు కమ్మి నపుడు ఆత్మరక్షణ ఎలా? ఉక్కిరి బిక్కిరి అయి స్పృహతప్పిపోయిన వాళ్లని బయటకు చేర్చడం ఎలా? అగ్ని మాతక దళం వచ్చినపుడు, మనం వాళ్లకి చేయ్యగల మహాపాపకారం ఏమిటి? (గంతులు వేసి వాళ్లకి అభ్యుతేజవలదా ఉండడం) వగైరావని కొచ్చేవన్నీ చెప్పకొచ్చారు. చివర నీలి

పాతాలలో కుంపటి ఆర్యడం నివ్వలు ఆర్యడం ఎలాగోకూడా చెప్పకొచ్చారు. నివ్వలు కిందపోసి, వాటిమీద నీళ్లు జల్లాలి. ఆ తరవాత, కుంపట్లో ఓ చెంచెడు నీళ్లు నున్న రింఛాలిట. కుంపటి ఆ వేడికి ఈ తడికి తలు కొరకే విరిగిపోతే ఫీలింస్ డివిజన్ వారిని గాని, ఇలామీదే గారినిగాని అడగబోకండి. వాడ అందుకు బాధ్యులకాదు.

‘దొంగటకం’

ఆంధ్ర వమిరి (మద్రాసు) అధ్యర్థాక, గత వారం మద్రాసు వై. ఎం. బి. ఎ. మండి రంలో కీ. కే. విశ్వనాథకవిరాజుగారి హాస్య నాటిక ‘దొంగటకం’ ప్రదర్శించబడింది.

ఉళ్ళో తిరుగుతున్న గజదొంగని పడతా నంటూ నటించే నానా ఆర్యాటంచేసిన ఒక పిర, భీర హనుమాన్లు, తీరా దొంగ, దొర టూపీ, పిస్తూలు, గంతలూ, వగైరా హంసు లతో సిద్ధమయేవరకు, ఎంతటి భీరభీరహను మాన్లుగా తిరుమా అయిపోతాడో, ఆంధ్ర ప్రేక్షకులు వలమూర్తు ఈ నాటకం ‘దొంగటకం’లో చూచిఉంటారు.

రంగస్థలమీద హంసులు ఆటే అవసరం లేకుండా విశ్వనాథకవిరాజు దీనిని రూపొందించిపెట్టారు. ఉన్న కొన్ని సమస్యాలతోకే మొన్న మద్రాసు ప్రేక్షకులకు దీని

గంగం ప్రభు గంగా వుందని ఎన్నిక చేయటంలేదు. "సాహెబ్ గారూ! నేను చెప్పింది మరచి పోకండి!" అని పాచ్చరిస్తున్నారా రావుబహదూర్ గంగాధరంగారు—వేమంగుట్టు తెలిస్తే చిక్కె వచ్చేది—రిపబ్లిక్ వారి "సెల్ఫీసందడి"లో వాగ్గేర్వారావు, సి. యస్. ఆర్.

చూపించిన నలులు చిదానందం, సీత, కె. వి. రత్నం మామయ్యగా నటించి 20 నిమిషాల సేపూ సత్వలకు తెలిపిలేకండా చేశారు. ముఖ్యంగా దొంగను పడతానన్న డి. సంఘం అధ్యక్షుడుగా చిదానందం, పాత్ర అవతులనుకూడా చాటి ప్రశంసనీయంగా వివరించారు.

ప్రదర్శనకు ముందు ఆధునిక కవిరత్న

విద్యానవిశ్వం, ఆరుద్రగారలు ఉపన్యసింపారు, సమితి ఉపాధ్యక్షుడు వేమరాజు భానుమూర్తిగారు, నగరంలో సంచార గ్రంథాలయాలకి, పుస్తకాల విరాళం ఇవ్వాలని విజ్ఞప్తి చేశారు. కార్యదర్శి ఎ. హెచ్. వి. నుబ్బారావు వందన సమర్పణతో సభ ముగిసింది.

ధరమ కూడా పాపం వున్నది. మనుషులకు రూపాయి పెంచితే దాని ప్రభావం వెంటనే జీవనవ్యయ నూచి మీదపడి తీరుతుంది. దానితో సర్వత్రా అధిక వేతనాలకు అందో

ప్రారంభమవుతుంది. కేంద్ర ఆహార శాఖకు చక్కెర ధర పెంచే అధికారం వుండవచ్చుగానీ, వేతనాలను ఒక స్థిరమైన వాడులో వుంచే అధికారంలేదు. చక్కెర పరిశ్రమలోనే అధిక వేతనాల పను వ్యయ ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది.

ఖండపాఠీ (కలకండ్) పరిశ్రమ ఆశాటి కావాడు విస్తరిస్తున్నందుకు చక్కెర చరిత్రమదాడులు ఇప్పటికీ అందోళన పడుతున్నారు. చక్కెర పరిశ్రమ అవపదిలా విస్తరిస్తున్నందుకు ఖండపాఠీ పరిశ్రమ దానిలా అందోళన పడుతున్నారు. ఖండపాఠీ ఉత్పత్తి అన్నది గ్రామీణులకు ఉద్యాగావకాశాలు కల్పించే గృహపరిశ్రమలాంటిది. ఖడ్గదమిద కొట్కొద్దీ ధనం వచ్చిందే పెద్దలు ఈ గృహపరిశ్రమ వషదాయకమైనదని విమర్శించలేదు. అందుచేత ఖండపాఠీ పరిశ్రమ చక్కెర పరిశ్రమ పాలిటికీ పచ్చి వెలక్కాయలాంటిది; అందుచేత చక్కెర ధరను తారస్థాయికి తీసుకువెళ్ళినా వినియోగదారులు భయపడరు. ముందు ముందు ప్రభుత్వం ఏవిధమైన నిర్ణయాలకు వస్తుందో చూడాలి. చక్కెర ధర పెంచితే, వినియోగదారు లందరినీ కూడకట్టకువచ్చి ప్రభుత్వం సాగించి తీరుతామని పార్లమెంటులోని పోషలిస్తు సభ్యుడు ఇదివరకే పాచ్చరిక చేసి వున్నాడు. చక్కెర ధర పెంచే చర్య చన వున్నదని ప్రభుత్వం అన్నదో లేదో, అప్పుడే ధర పెరగడం ప్రారంభమైంది!

న్యూఢిల్లీ లేఖ

(రెవ. పేజీ తరువాయి)

జరిగితే చేతప్పక ప్రసాధ్యమవుతుందని ప్లానింగ్ కమిషన్ సుషపరుస్తున్నది. ఆయా ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత కూర్చి తిరిగి చూపాండించాలనికూడా నిర్ణయించింది. ఈ పరిస్థితులలో కొత్తచక్కెర మిలులస్థాపన ఏవిధంగా సమర్థనీయమవుతుందోకూడా కమిషన్ ఆలోచించాలి. వీటి స్థాపనకు అవసరమైన పెట్టుబడి నికేంలానూ, విదేశాలలోనూ ఎంతవరకు లభ్యమవుతుందో జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి.

ధరను తెగపెంచుతుంటే, వినియోగదారుడి ప్రతిఘటన అనెదోకటి ఏర్పడుతుంది నే విషయాన్ని మరువకూడదని చాడీ ఫీల్డ్ ఇదివరకే పాచ్చరిక చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆహారశాఖ చక్కెర ధరను పెంచితే పెంచవచ్చు కానీ, వినియోగదారు లందరూ ఎక్కువ ధరపెట్టి చక్కెర కొనాలని నిర్బంధించడం మాత్రం అసంభవం. చక్కెర గాకపోతే దాని బాబు

లాంటి మరో పదార్థం (కలకండ్) కొని వాడు కుంటారని మరచిపోకూడదు.

ఇందులో మరో విషయం కూడా వున్నది. జీవనవ్యయ నూచిలో చక్కెర

“జుంటు కత్తు”

—ఫోటో: డి. రామమోహనరావు, పెనమలూరు

వాగుడు

(38 వ పేజీ తరువాయి)

మనసు నొప్పించడం చేసి కి ముఖ్యంగా (అయితే పురుషులూ కూడా ఉన్నారనుకోండి) స్త్రీలలోనే ఆ విధమయినవాళ్ళు చాలామంది ఉంటారని వాకు తోస్తుంది. బహుశా అతిగా మాట్లాడేవాళ్ళకు గాని కొంచెం పన్ను విధిస్తే - ఆంధ్రప్రదేశ్ లోటు బడ్జెటు కొంతవరకూ తగ్గొచ్చు.

కొందరు కనపడితే ఏడుటివారికి భయం - ఎక్కడెక్కడలాగా తగులుగొంటాలో నని. మాటల్లోపడితే ఇక నదలరు. "అవతల పనుడే తర్వాత మాట్లాడుదా" నుంటే - "అ - ఎప్పుడూ ఉండేవని గడబండి!" అంటారు. మాటలుమాత్రం ఎప్పుడూ ఉండనట్లు? ఇలాంటి వాళ్ళను చూచినప్పుడు కొంచెంసేపు కులాపాగా కబుర్లు చెప్పుకుందామనే ఉత్సాహం వశించి - భాధగా వినాలికాబోయారా భగవంతుడా అనిపిస్తుంది!

గొప్పకోసం

కొంతమంది ప్రపంచంలో వాళ్ళ గొప్ప అయినట్లూ మిగతావాళ్ళు ఎందుకూ కొరమాలినవాళ్ళు అయినట్లూ మాట్లాడుతారు! ఇలాంటివాళ్ళలో వేగడం మహావినుగు! "మానాన్న కోటికొక్కరుడు - మా పెద్దన్నకు అయిదు కార్లున్నాయి. మాకు పెట్టోలుకే నెలకు ఎనిమిది వందలపుకుంది!" అని ఏమేమో చెప్పకొనిపోతూఉంటారు. వాళ్ళ గొప్పనుగూర్చి మన మేమయినా అడిగామంటే - వాళ్ళ స్వభావమే అంత! అడ్డకపోయినా చెప్పేస్తారు. మాటకు ముందు - కారు - రేడియోలు, ఇలాంటి విషయాలు మాట్లాడితే అవతలి వ్యక్తులు చాలా భాధపడుతారు. వాళ్ళగొప్పవుంటే ఉండవచ్చు. కాని పడేపడే చెప్పకోడంలో విశ్వకేమీ లేదేమో ననిపిస్తుంది!

పూర్వం ఒక బ్రాహ్మణుడు "నేను మాంసము తినను" అని బోధించి ఒకటివ్రాసి మెడకు తగిలించుకొన్నాడట. అట్లావుంటుంది పిళ్ళవరకు. అన్నీ కోతలేమోనని గూడా అనిపిస్తుంది వాళ్ళ పరిస్థితులు పూర్తిగా తెలియనివారికి. మరుసటి రోజు "ఏమండీ సుబ్బాయమ్మగారూ కొద్దిగా జీలకర్రా మిరియాలంటే పెద్దదూ?" అంటూ వస్తారు. అలాంటిప్పుడు ముఖాన్ని అడిగివెయ్యాలని అనిపిస్తుంది గాని - పోవీలే వాళ్ళ మనస్తత్వమే అంత అనుకొని వుండిపోతాము. ఇలాంటివాళ్ళు గూడా వాళ్ళ ప్రకరణ మానుకొంటే ఆంధ్రదేశానికి ఎంతోమంచిది.

ఒక చిన్నమనది: - పై విషయాలు విన్నాగమంటంగా వ్రాశానని నన్ను తిట్టకండే! పైఅలవాట్లు వుండేవాళ్ళ సమాచారం. ★

భర్తృవిహీనల దుర్మరస్తి

(38-వ పేజీ తరువాయి)

అనేదికూడా ఒక సమస్య. అటువంటివారికి మగదత్తులలేకుండా కాలం గడవదు. వారిలాగే, అడతోడులేకుండా చిన్న పిల్లలతో అవధుపడే విధులు యీ విధం తువులను పెండ్లాడితే ఇద్దరి సమస్య తీరుతుంది. ఇటువంటి వివాహాలు కారకవాంఛా తృప్తి కోసం కాక, ఒకరికోకరు సహాయంగా ఉండేందుకు ఉద్దేశంపడేవి కనుక వరస్థురం అర్థంచేసుకునేందుకు అవకాశాలు ఎక్కువ. పిల్లల తల్లి జీవితంలో చలగాటం ఆడే వీలులేదు. ఆమెచేసే ప్రతిపని, ప్రతి ఆలోచనా పిల్లలక్షేమం దృష్టిలో పెట్టుకునే చేస్తుంది. అంటే ఆమె కేవలం తనసొఖ్యం కోసం ద్వితీయ వివాహానికి సిద్ధమవుతుంది. తన పిల్లల అభివృద్ధికి మార్గాంతరం లేదనుకున్నప్పుడే ఆమె ఈ పద్ధతి అవలంబిస్తుంది. ఈవిధమైన వివాహాలు జరగాలంటే, పురుషులలో కొంత మానసిక పరివర్తనం రావాలి; సతతి నిల్లలను స్త్రీలు ప్రేమించినట్లే, పురుషులకూడా ప్రేమించటం అలవాటు చేసుకోవాలి. ఈ మాన్యులు ఒక్కసారిగా రావాలంటే కష్టమే. కానీ, ఆలోచన అంటూ సంఘం దృష్టిలోవుంటే కాంక్షమాన కార్యరూపం ధరిస్తుంది.

ఇక బాలవిరంతువుల సంగతి - వీరికి పిల్లలు కూడా లేకపోవటంవలన బాధ్యతారహితమైన జీవితం గడిపినా అక్షర్యంలేదు. పురుషులకు వలెనే, స్త్రీలకు కూడా - కరీర ధర్మాన్ని నుసరించి వివాహం అవసరమని కాస్త్రు

రెండో బహుమతులు

ఒకామె:- హిందీ పరిక్షలో అందరికన్నా ఘస్టుగా ప్యాపై నందుకు పారితోషి కంగా మావారు ఈ కొత్తచీర కొని పెట్టారమ్మా.

రెండవామె:- ఏలాగైతే నేమి హిందీపరిక్షలో ఫెయిల్ అయినందుకు విలపిస్తుంటే, నన్ను బిదార్పదానికి మావారి కొత్తచీర కొన్నారండీ!

—కొ. లక్ష్మీవతి.

జాల ఉద్దేశం. మరి విధులులకు లేని కళాకారియమాలు బాలవిరంతువుల కెందుకు? ఎటువంటి నియమాలు నిర్బంధాలు అయినా, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అడిగించి అంతమావరకూ సక్రమంగా నెరవేరుతాయనే గారంటి ఎవ్వరూ ఇవ్వలేరు. ఈ సమస్య సులభంగా పరిష్కరించాలంటే కష్టాలవలెనే బాల విరంతువులను కూడా వివాహార్థులుగా పరిగణించాలి.

ఈ విధమైన మార్పులు జరిగితే, సహజముల నిర్మించిన నియమావళిగాని, ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన అధియ నిలయాలు, పరితస్త్రి జనోద్ధరణాలుగాని అవసరమే వుండదు.

ఈ వ్యాసంలో మారే సాంఘిక పరిస్థితులకు కనుకటి పదాలు ఏవిధంగా అనుకూలంగా లేవో తెలియజేశాను కాని, సహజముల శిష్టాచారములను విమర్శించలేదని మనవి. ★

బాగా ఆదా! ఒకే ఒకసారి తోముకుంటే కాల్గేట్ డెంటల్ క్రీమ్

85% ఎంతుల వరకు

దంతవ్ర్షయం దుర్బంధం కలిగించే క్రీములను తొలగిస్తుంది!

సత్వలితాలకు సర్వదా వాడండి

కాల్గేట్ టూత్ బ్రష్

సిప్రీ ఫిలింస్ వారి 'ప్రేక్షా'లో వహీదా రెహమాన్

సినిమా వార్తలు

ఆర్. ఆర్. ప్రాజెక్ట్స్ వారి ద్వితీయ చిత్రం "కార్తవీర్యార్జున" కథ

విశాఖలో ధ్వజారోహణం జరిగింది. జూన్ లో విడుదలకు సిద్ధం కాగలదని తెలుస్తోంది. ఎన్. టి. రామారావు, పావిత్రీ, ముక్కామల, బాలకృష్ణ, పద్మనాభం మొదలగువారు పాల్గొంటున్నారు. తమిళ చిత్రంలో శివాజీ గజేంద్ర

నాయకుడు. పెద్ద పెట్టెలతో భారీఎత్తున రిలీజువుతున్న ఈ చిత్రానికి రామన్న దర్శకుడు. సంయుక్త దర్శకుడు బి. ఎన్. మూర్తి.

తెలుగుచిత్రానికి మాటలు మద్దిపల్లి నూరి, పాటలు దేవులపల్లి కృష్ణకృష్ణ, శ్రీ శ్రీ వ్రాస్తున్నారు. సంగీతం జి. రామనాథన్.

* * *
రాజ్యం విక్రమ్ వారి 'కృష్ణలీలలు' జంపన చంద్రశేఖరరావు దర్శకత్వం వున్నాయి.

మగా రిలీజువుతుంది.

శ్రీరాజరాజేశ్వరీ ఫిలింస్ వారి 'ప్రేక్షా' ప్రధాన పాత్రానికి 'శ్రీ కృష్ణమాయ' త్వరలోనే విడుదల కాబోతోంది. శారదసంపారం ఇందులో కథ. శాగేశ్వరరావు, జయభద్ర, రఘునాథయ్య, ఎ. వి. సుబ్బారావు, కుటుంబరావు, రాజశాల, కె. వి. ఎస్. కె. నాగిరెడ్డి, నూర్యకృష్ణ, నూర్యకృష్ణ, ఛాయాజీవి మొదలగువారు పాల్గొన్నారు. సి. ఎస్. రావు ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు.

నేపథ్యంలో డిస్ట్రిబ్యూటర్స్ వారి 'విజయవంశం' మే 15 న విడుదల అయింది. ఎం. జి. రామచంద్రన్, టి. ఆర్. (చంద్రశేఖర)రాజుకుమారి బి. ఎస్. సరోజ, ఇ. వి. సరోజ, బాలయ్య, చంద్రబాబు, ఇందులో నటించారు. పాటలన్నీ పద్మరాజు, మాటలూ, ఆటలూ పాటలూ వ్రాశారు. దర్శకుడు రామన్న.

* * *
జలదళానికి జానపదం 'రాజశంకరి' కూడా మేలో విడుదలకాగలచిత్రం. రామారావు, అంజలిదేవి, శేలంగి, ఆర్. శాగేశ్వరరావు, జి. వరలక్ష్మి, గిరిజ, కృష్ణకుమార్ రాజశాల, కె. వి. ఎస్. కె. నాగిరెడ్డి, మహాకాళి వెంకయ్య మొదలగువారు పాల్గొన్న యా చిత్రానికి నేదాంకితం రామయ్య దర్శకుడు, రచయిత మల్లాది రామకృష్ణకృష్ణ, సంగీతం టి. వి. రాజు.

* * *
వాసన్ వారి 'పంజాబ్ చారిత్' త్వరలోనే తెలుగులో రిలీజువుతుంది. మాటలూ పాటలూ శ్రీ శ్రీ వ్రాస్తున్నారు.

* * *
బి. ఆర్. పంతులు, కన్నడ తమిళ భాషలలో తీసిన 'స్కూల్ మాస్టర్' కూడా తెలుగులో రిలీజువుతుంది. ఇందులో పంతులు, రాజయ్య, బి. సరోజ, నూర్యకుమార్ ఆనంద్ కృష్ణ నటించు పాల్గొన్నారు. నూర్యకుమార్ తెలుగు నటుడైనా, తొలిచిత్రం తమిళం, కన్నడ భాషలలో రిలీజువుతుంది. ప్రస్తుతం ఆతడు నాలుగైదు తమిళ చిత్రాలలో నటిస్తున్నాడు. 'స్కూల్ మాస్టర్'కు రావుల సత్యనారాయణ మాటలూ పాటలూ వ్రాస్తున్నారు.

* * *
విశాఖ ప్రాజెక్ట్స్ వారు, 'మహాదేవి' తమిళ చిత్రాన్ని తెలుగులో త్వరలో విడుదలచేస్తున్నారు. పావిత్రీ, ఎం. జి. రామచంద్రన్ ఇందులో నాయికా నాయకులు. సంభాషణలు శ్రీశ్రీ వ్రాశారు. ★

చేనః కుపోవాలి!

మే
విడుదల

జలరుహ వారి

రాజనందిని

Ram Das K.

దర్శకత్వము... వేదాంతం రాఘవయ్య

FLOODLIGHT

ఆంధ్రప్రదేశ్ టి.డి.సి.బి.ఎస్.ఎల్.డి. ప్రొ. సేవల్ ఆర్ట్ పిక్చర్స్-విజయవాడ- సినిమాబాద్, గుంటూరు, మద్రాసు.